

SAMENWERKINGSVERBAND VO
AMSTERDAM - DIEMEN

SAMEN WERKEN,
SAMEN LEREN

2017

JAARVERSLAG

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen

Naam vereniging: Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen
Brinnummer: VO2708
Contactpersoon: A.M. de Ruijter, directeur-bestuurder
K.L. Boersbroek, businesscontroller
Telefoon: 020-811 99 21
E-mailadres: info@swvadam.nl
Website: www.swvadam.nl
Adres: Bijlmerdreef 1289, 1103 TV Amsterdam

Inhoud

Voorwoord van het bestuur	5
1. Algemene informatie – Management en Organisatie	6
1.1 Bestuurlijke inrichting	6
1.1.1 Algemene Ledenvergadering	6
1.1.2 Bestuur	6
1.1.3 Directie	8
1.1.4 Expertgroep	8
1.1.5 Directeurenoverleggen	8
1.2 Doelstelling en taken	8
1.3 Personeel	9
1.4 Communicatie	10
1.5 Ondersteuningsplan en Ondersteuningsplanraad	11
1.6 Onderzoek, ontwikkeling en monitoring	11
1.7 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact	12
1.8 Samenwerking met Overleg Scholen Voortgezet Onderwijs	13
1.9 Toezicht inspectie	13
1.10 Klachtenregeling	13
1.11 Privacybescherming	13
2. Evaluatie programma's	15
2.1. Programma 1 Ondersteuning door voortgezet onderwijsscholen	15
2.1.1 Basisondersteuning	15
2.1.2 Schoolondersteuningsprofielen	16
2.1.3 Ondersteuningsmiddelen voor scholen	17
2.1.4 Ontwikkelingsperspectiefplan	17
2.1.5 Professionalisering	18
2.1.6 Procesbegeleiding	18
2.1.7 Tussentijdse overstap van voortgezet speciaal onderwijs naar voortgezet onderwijs	19
2.1.8 Afdrachten leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs	19
2.2. Programma 2 Extra ondersteuning op scholen	20
2.2.1a Frictiefonds	20
2.2.1b Aanvullend huisonderwijs	20
2.2.2 VO-Adviesteam – Ambulatorium	20
2.3 Programma 3 Begeleiders Passend Onderwijs	20
2.3.1 Begeleiders Passend Onderwijs	20
2.3.2 Begeleiders zieke kinderen	21
2.3.3 Begeleiding vanuit Cluster 1 en 2	21
2.4 Programma 4 Dekkend aanbod	22
2.4.1 Special Classes	22
2.4.2 Tussenvoorzieningen	22
2.4.3a Onderwijs aan niet-bekostigde nieuwkomers	23
2.4.3b Gespecialiseerde expertise aan nieuwkomers	23
2.4.4 Onderwijs en ondersteuning voor hoogbegaafden	24
2.5 Programma 5 Toeleiding	24
2.5.1 Onderwijschakelloket	24
2.5.2 Toelatingsadviescommissie	26
2.5.3 Aanwijzingen Leerwegondersteunend onderwijs en toelaatbaarheid Praktijkonderwijs	27
2.5.4 Centraal capaciteitenonderzoek	27

2.5.5a	Overstapprocedure primair onderwijs – voortgezet onderwijs	27
2.5.5b	Overstapprocedure voortgezet onderwijs – middelbaar beroepsonderwijs	28
2.5.5c	Keuzegids	29
2.5.6	VO-VO-schoolwisselaars	29
2.5.7	Warme overdracht primair onderwijs-voortgezet onderwijs	29
2.5.8	Arbeidstoeleiding	30
2.6	Programma 6 Bovenschoolse voorzieningen	30
2.6.1a en 2.6.1.b	(School) Time Out Projecten	30
2.6.1c	Versterken diagnostiek STOP en TOP	31
2.6.1d	Pilot Hogelant	32
2.6.2	Transferium	32
2.6.3	School2Care	34
2.6.4	Aanpak schoolcultuur en veiligheid	34
2.7	Programma 7 Voortgezet speciaal onderwijs	35
2.7.1	Deelname voortgezet speciaal onderwijs	35
2.7.2	Tussentijdse groei voortgezet speciaal onderwijs	36
2.7.3	Ondersteuningsmiddelen voor scholen	37
2.7.4	Onderwijs-zorgarrangementen	37
2.8	Programma 8 Monitoring en leerlingenstromen	38
2.8.1a	Niet-schoolgaande leerlingen	38
2.8.1b	Doorbraakoverleg	39
2.8.2	Voortijdige schoolverlaters	39
2.8.3	MBO-agenda	39
2.8.4	Onderzoek naar schoolwisselingen	40
2.8.5	Bestedingsplan Passend Onderwijs	40
2.8.6	Pilot samen naar schoolklas	41
3.	Financieel verslag	42
3.1	Financiële positie – analyse	42
3.2	Bedrijfsvoering	46
3.3	Continuïteitsparagraaf	50
	Verslag van de Algemene Ledenvergadering	55
	Verslag van de Ondersteuningsplanraad	57
	Verslag van de Medezeggenschapsraad	58
	Jaarrekening 2017	59
	Balans per 31 december 2017	60
	Staat van baten en lasten 2017	61
	Kasstroomoverzicht over 2017	62
	Toelichting	63
	Gebeurtenissen na balansdatum en overige gegevens	88
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	89
	Bijlage 1. Overzicht aangesloten schoolbesturen	92
	Bijlage 2. Overzicht bestuur	93
	Bijlage 3. Resultaat per programma	94

Voorwoord van het bestuur

Springplank

Alle kinderen in Amsterdam en Diemen het voortgezet onderwijs bieden dat ze het best past, dat ze het liefst willen en waar ze – ook later – het gelukkigst van worden. Om van zo'n mooi ideaal werkelijkheid te maken, moet je goede samenwerking organiseren. Gemotiveerde mensen, processen op orde, weten waar je op mikt. Geen grote sprong zonder aanloop. En liefst aan het eind van die aanloop een springplank voor extra snelheid. Dat hebben we gedaan in 2017: de aanloop is voorbereid en de springplank gebouwd. Dat wil zeggen: het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen deed gedurende dit jaar gewoon zijn werk, én werkte achter de schermen aan de plannen die ruimte maken voor onze aanloop, en voor de sprong voorwaarts om vanaf 2018 met een efficiënte organisatie onze samenwerking in het Amsterdamse voortgezet onderwijs effectief aan te jagen.

In een jaarverslag verwacht je dan woorden als *organisatorisch*, *planmatig* en *resultaatgericht*. En die adjectieven kloppen eigenlijk wel: wat we voor de leerlingen willen bereiken was natuurlijk ons uitgangspunt, de precieze resultaten die daarbij horen hebben we benoemd, net als de taken en verantwoordelijkheden van de mensen die dit moeten gaan waarmaken. Zowel bij de leden als op het bureau van het Samenwerkingsverband, waar de *eigenaars* van de diverse inhoudelijke programma's zelf beschrijven hoe de plannen in hun domein vorm krijgen. Dit blijft een jaarverslag, waarin we verantwoording afleggen en een heleboel cijfers presenteren. Maar het verslag van 2017 is dit keer wel ons eigen verhaal, zoals de processen en de werkwijze ook steeds meer *eigen* worden: voor iedereen herkenbaar in dienst van onze missie, nadenkend en effectief, met vooral veel aandacht voor de scholen en werkend met de nodige autonomie zoals dat past bij professionals die ergens goed in zijn.

De kern van onze plannen – de eerste zin van dit voorwoord eigenlijk – en ook het belangrijkste *eigenaarschap* is dat van onze leden, de scholen waar het allemaal moet gebeuren. In de Vereniging Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen zetten we flinke stappen in de ontwikkeling van dat eigenaarschap. Een nieuw bestuursmodel is een feit – we oefenen er ijverig mee, en met succes. Ook is er een hernieuwd directeurenoverleg. De frisse, nieuwe initiatieven smaken naar meer, zowel om het resultaat als om het plezier van degenen die de resultaten boeken. Eén voorbeeld: na evaluatie van de basisondersteuning bleek de *Amsterdamse Standaard* door alle scholen voor voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs te worden nageleefd. Dat was een feestje waard.

Ook de ontwikkeling van onze relaties met externe partners, zoals de ouder- en kindteams en de specialistische jeugdhulp, en de versterking van ons opdrachtgeverschap, bijvoorbeeld met onze partner in de bovenschoolse voorzieningen, krijgen in deze periode van voorbereidingen veel aandacht. Belangrijke beheersorganisaties staan inmiddels op poten voor twee essentiële kernprocessen: de overstap van primair naar voortgezet onderwijs, en van voortgezet naar middelbaar beroepsonderwijs. De evaluatie van het wettelijke ondersteuningsplan, basis voor ons beleid in de komende vier jaar, wordt gedragen door het enthousiasme van alle betrokkenen, en voelt als een aanmoediging om de aanloop in te zetten voor de komende jaren waarin we alle voorbereidingen kunnen omzetten in klinkend resultaat. De springplank ligt klaar.

Ariëlle de Ruijter
directeur-bestuurder

1. Algemene informatie – Management en Organisatie

1.1 Bestuurlijke inrichting

De 25 schoolbesturen van alle 84 scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs met ruim 42.000 leerlingen in Amsterdam en Diemen werken sinds 1 augustus 2014 formeel samen aan de uitvoering van de Wet passend onderwijs. Om deze samenwerking vorm te geven is de Vereniging Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen opgericht, gevestigd aan de Buiksloterweg 85 te Amsterdam en statutair gevestigd te Amsterdam. De Vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 59035250.

Voor het Samenwerkingsverband is de code Goed Onderwijsbestuur Voortgezet Onderwijs van toepassing. Het bestuur heeft zich actief beziggehouden met de eisen die de code Goed Onderwijsbestuur stelt aan het Samenwerkingsverband. Samen met de Algemene Ledenvergadering is besloten tot een nieuwe governancestructuur, die op 16 maart 2017 in werking is getreden.

1.1.1 Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering heeft de taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de gang van zaken bij de Vereniging. De Algemene Ledenvergadering bestaat uit vertegenwoordigers van alle bij de Vereniging aangesloten schoolbesturen (zie bijlage 1). Het jaarverslag van de Algemene Ledenvergadering is op pagina 55 opgenomen.

1.1.2 Bestuur

Het bestuur van de Vereniging bestond in 2017 uit:

- Mevrouw R.T. Kervezee (voorzitter, portefeuillehouder jeugdzorg)
- De heer R. Kuiken (portefeuillehouder financiën)
- Mevrouw C.E.M. Neuhaus (portefeuillehouder overstap voortgezet onderwijs – middelbaar beroepsonderwijs)
- De heer A.J.C. de Wit
- Mevrouw A.M. de Ruijter (directeur-bestuurder vanaf 16 maart 2017)
- De heer L.S.P. Admiraal (bestuurder vanaf 20 december 2017) (portefeuillehouder leerwegondersteunend onderwijs)
- Mevrouw A. van der Poel (bestuurder vanaf 20 december 2017) (portefeuillehouder kwaliteit)
- De heer L.M.H. Brouwers (bestuurder tot 1 augustus 2017)
- Mevrouw J.E.A.M. Merckx (bestuurder tot 1 augustus 2017)

Een uitgebreid overzicht van de bestuurders en hun (neven)functie(s) is te vinden in bijlage 2.

In 2017 heeft het bestuur het nieuwe bestuursmodel gevolgd, ondersteund door de indiensttreding van een uitvoerend bestuurder, als opvolger van de vertrekkende directeur. De nieuwe statuten, de reglementen voor de audit- en kwaliteitscommissie en het toezichtkader van de Algemene Ledenvergadering zijn in april 2017 gepasseerd bij de notaris. In de bestuursvergaderingen is veel aandacht voor een goede uitvoering van het nieuwe model, onder meer door een evaluatie aan het eind van elke vergadering. Eind 2017 stelde de remuneratiecommissie van het bestuur aan de leden voor het tijdelijke contract met de uitvoerend bestuurder om te zetten in een vast contract.

Twee bestuursleden traden af, omdat zij uit dienst gingen bij een Amsterdams schoolbestuur. Het bestuur deed een voorstel aan de Algemene Ledenvergadering voor een iets kleinere samenstelling van het bestuur en stelde Léon Admiraal voor als nieuwe bestuurder.

In mei heeft het bestuur het jaarverslag 2016 en het treasurystatuut vastgesteld, en ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering. Het jaarplan 2018 is vastgesteld in december en vervolgens aan de leden en de Ondersteuningsplanraad voorgelegd.

De kwaliteitscommissie stelde een kwaliteitsagenda voor het Samenwerkingsverband op. Het bestuur kon zich vinden in deze agenda en legde die voor aan de Algemene Ledenvergadering.

Het bestuur besteedde dit jaar veel aandacht aan het verbeteren van de primaire en de bedrijfsprocessen van het bureau van het Samenwerkingsverband. De achterstallige werkzaamheden, projecten en de werkprocessen zijn een voor een op orde gebracht. Hiervoor zijn nieuwe medewerkers aangesteld.

Over de gewenste betekenis van het Samenwerkingsverband voor Amsterdam en Diemen – de missie – is nog geen consensus; formulering van een breedgedragen missie en visie op de toekomst is eind 2017 opnieuw ter hand genomen met ondersteuning van een bureau voor strategische communicatie: PROOF. Dit is nodig met het oog op de keuzes die bestuur en leden de komende tijd moeten maken, onder andere in het nieuwe ondersteuningsplan.

Dit jaar was de nieuwe huisvesting van het Samenwerkingsverband een terugkerend onderwerp op de agenda. Er is een plan van eisen opgesteld en in eerste instantie is gekeken of een van de scholen een geschikte plek had voor het bureau van het Samenwerkingsverband. Toen bleek dat dit niet het geval was, heeft de uitvoerend bestuurder in het najaar het besluit genomen om te verhuizen naar het Cultureel Educatief Centrum in de Bijlmer, waar een locatie van het Orion College, het stabureau van Orion en het ROC Op Maat gevestigd zijn. Vervolgens zijn de inrichting van de nieuwe werkplek en de verhuizing voorbereid. Het bureau van het Samenwerkingsverband werkt ook op deze nieuwe plaats samen met de medewerkers en de voorzitter van het Overleg Scholen Voortgezet Onderwijs. Door deze verhuizing versterkt de samenwerking met elkaar en onze partners. Het Samenwerkingsverband en OSVO staan voor samenwerking in het Amsterdamse onderwijs en laten op de nieuwe plek zien dat we dat in Amsterdam doen als onderdeel van de 'community', dicht bij scholen, leerlingen en hun ouders.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming was een belangrijk onderwerp voor het bestuur. Het Samenwerkingsverband schreef een plan van aanpak en richtte een projectgroep in. Het Samenwerkingsverband organiseerde in oktober 2017 een bijeenkomst waar alle scholen voor waren uitgenodigd.

Het bestuur nam het besluit om het huidige ondersteuningsplan opnieuw voor een jaar vast te stellen. Dat geeft de gelegenheid om het huidige ondersteuningsplan grondig te evalueren alvorens een nieuw ondersteuningsplan voor vier jaar vast te stellen. In 2017 is een medewerker aangesteld om de evaluatie uit te voeren.

De inzet van de bestuursleden buiten de bestuursvergaderingen bestond – in lijn met hun portefeuilles – uit hun bijdragen aan het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de gemeenten Amsterdam en Diemen en uit hun inzet in stuurgroepen van verschillende projecten.

Ook de volgende onderwerpen stonden op de agenda van het bestuur:

- Amsterdamse thuiszittersaanpak;
- de evaluatie van de Amsterdamse standaard voor de basisondersteuning;
- het plan voor de besteding van financiële middelen voor hoogbegaafde leerlingen;
- de verantwoording van de extra ondersteuningsmiddelen;
- het laten uitvoeren van een onderzoek naar op-, af- en uitstroom;
- de financiering van Learn2Work en de toekenning van een impulsfinanciering;
- de pilot in het Hogelant in Amsterdam-Noord voor een geïntensiveerde STOP;
- de MBO-agenda, inclusief de overstap van voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs en een pilot met de Talentscan;
- de evaluatie van Begeleiders Passend Onderwijs en de voortzetting van het contract met Altra;
- evaluatie van de samenwerking met de Ouder- en Kindteams;
- het trekkingsrecht specialistische zorg door het voortgezet speciaal onderwijs, de tussenvoorzieningen en het praktijkonderwijs;

- de overstap van primair naar voortgezet onderwijs en het besluit tot de oprichting van Stichting Elektronisch Loket Kernprocedure, als uitvoeringsorganisatie;
- de intensivering van de samenwerking tussen het Samenwerkingsverband en het OSVO;
- de uitbreiding van het Samenwerkingsverband met drie nieuwe scholen: de Amsterdamse Mavo, de School voor Persoonlijk onderwijs en het Cornelius Haga Lyceum;
- de besteding van het Budget Passend Onderwijs.

1.1.3 Directie

De directie van het Samenwerkingsverband bestond tot 1 maart 2017 uit de heer F. Otto. Hij trad uit dienst per 1 juni 2017 vanwege zijn pensionering. Per 1 maart 2017 is mevrouw A.M. de Ruijter aangesteld als directeur-bestuurder.

1.1.4 Expertgroep

De expertgroep bestaat uit een aantal directeuren die onafhankelijk van hun positie het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseert. De expertgroep ondersteunt het proces van beleidsvorming door het identificeren van issues en door evaluatie van beleid. Bij de onderbouwing van beleidsvoorstellen kan de expertgroep onderzoek- of adviesopdrachten verstrekken aan één of meer werkgroepen, bestaande uit ter zake deskundige personen en/of organisaties. De directeur-bestuurder is voorzitter van de expertgroep.

De volgende onderwerpen stonden op de agenda:

- Amsterdamse thuiszittersaanpak;
- ontwikkelingen over leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs;
- hoogbegaafdheid;
- evaluatie OuderKindteams;
- voortgang visietraject.

1.1.5 Directeurenoverleggen

De directeurenoverleggen zijn vier keer per jaar gehouden in vier regio's (Noord, Zuid/Centrum, West, Oost/Zuidoost). Daarnaast vindt een apart overleg plaats tussen de directeuren van het praktijkonderwijs en de directeuren van de tussenvoorzieningen en de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband houdt de directeuren op de hoogte van initiatieven en ontwikkelingen.

De volgende onderwerpen zijn besproken in de directeurenoverleggen:

- Amsterdamse thuiszittersaanpak;
- hoogbegaafdheid;
- samenwerking ouder- en kindadviseurs;
- overstap primair onderwijs naar voortgezet onderwijs;
- overstap voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs;
- voortgang visietraject.

De agenda's van de overleggen zijn niet identiek. De directeuren brengen zelf de agendapunten in. De opkomt bij deze overleggen is, met uitzondering van de regio Oost/Zuidoost, hoog.

1.2 Doelstelling en taken

De Vereniging heeft ten doel:

- a) het vormen en in stand houden van een regionaal Samenwerkingsverband in de zin van artikel 17a Wet op het voortgezet onderwijs in de regio Amsterdam en Diemen;

- b) het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen alle scholen in de voormelde regio;
- c) het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces en daarmee een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs voor zo veel mogelijk van de in de hierboven genoemde regio woonachtige leerlingen die ondersteuning behoeven.

De Vereniging heeft in ieder geval tot taak, ter uitvoering van de in artikel 17a lid 6 Wet op het voortgezet onderwijs aan het Samenwerkingsverband wettelijk toegekende taken:

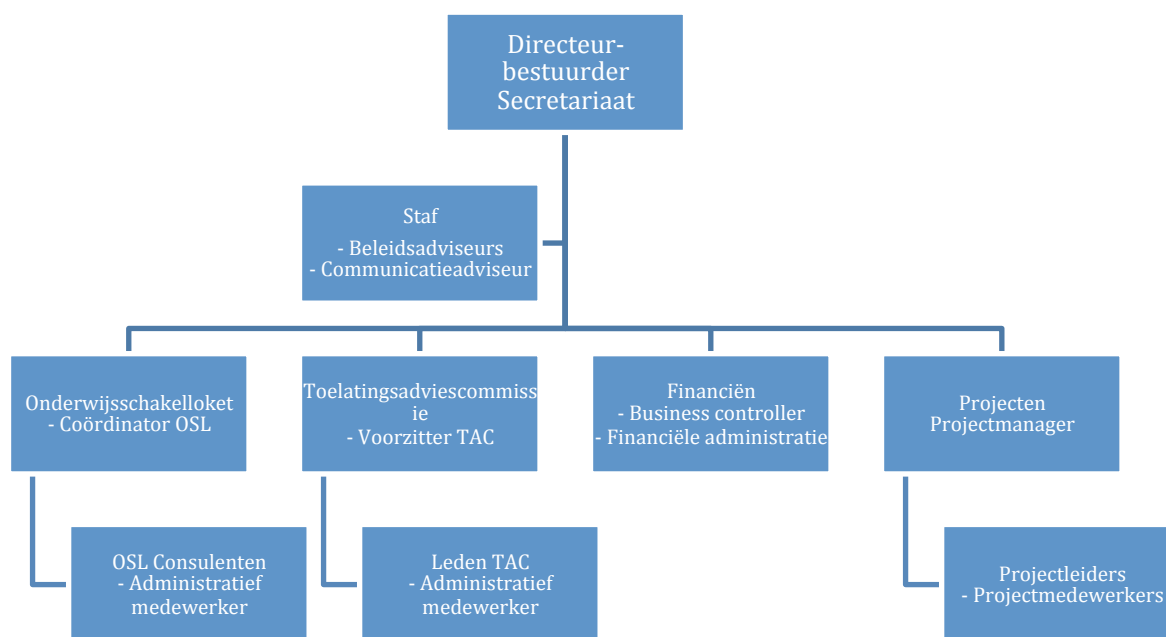
- a) het vaststellen van een ondersteuningsplan als bedoeld in artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- b) het verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen die deelnemen aan het Samenwerkingsverband;
- c) het beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het voortgezet speciaal onderwijs cluster 3 en 4 op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven;
- d) het adviseren over de ondersteuningsbehoefte van een leerling op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven.

Tot 1 augustus 2014 opereerde het Samenwerkingsverband vanuit Stichting VO Zorg Amsterdam-Centraal. In 2017 vond vanuit deze Stichting alleen nog de verantwoording van de toegekende plusmiddelen 2012-2016 plaats.

1.3 Personeel

Het Samenwerkingsverband is per 1 augustus 2015 werkgever als bedoeld in artikel 53b van de Wet op het voortgezet onderwijs, en het personeel valt daarmee onder de CAO VO.

Op 31 december 2017 waren 22 medewerkers (ad 16,8 fte) in dienst bij het Samenwerkingsverband, waarvan één (0,8 fte) voor zwangerschapsvervangning en 0,8 fte gedetacheerd naar het Overleg Scholen Voortgezet Onderwijs (OSVO). Daarnaast is een aantal personeelsleden volledig of voor een aantal fte gedetacheerd vanuit de aangesloten schoolbesturen (8 medewerkers ad 2,3 fte). Ook maakt het Samenwerkingsverband gebruik van de diensten van een aantal zzp'ers. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken binnen het Samenwerkingsverband en de aansturing van het personeel.

Figuur 1 organogram van het Samenwerkingsverband

Personeelsbeleid en scholing

In 2017 heeft het Samenwerkingsverband het personeelsbeleid, waaronder de gesprekscyclus, conform vaststelling in 2016 uitgevoerd.

Naast individuele scholing vond in 2017 in het voor- en najaar een tweedaagse voor het team plaats gericht op organisatie- en teamontwikkeling. Onder begeleiding van een extern bureau zijn de volgende stappen gezet:

- richting bepalen: waar gaan we naartoe als Samenwerkingsverband en met wie?
- kompas kalibreren: wat zijn onze waarden en leidende principes? Wat zijn onze spelregels en welk gedrag hoort daarbij?
- speelruimte benoemen: welke verwachtingen hebben we? Welke rollen hebben we? Welke verantwoordelijkheden horen bij welke rol?

In 2018 wordt hierop voortgebouwd en de volgende stap gezet, namelijk het oefenen met werken in rollen en training in werk- en roloverleg.

Deze teamdagen waren niet begroot, waardoor de scholings- en ontwikkelingskosten hoger zijn dan begroot.

Verzuim en ontslag

Het verzuimpercentage was in 2017 2,2%; dit is lager dan het landelijke gemiddelde (over alle sectoren) van 3,8%. Het ziekteverzuim in 2016 bedroeg 3,9%. Zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve veranderingen in het personeelsbeleid en de activiteiten op het gebied van interne communicatie, gericht op bevoegdheid, betrokkenheid en verantwoordelijkheid, lijken hun vruchten af te werpen.

Het beleid van het Samenwerkingsverband met betrekking tot ontslag is situaties van kosten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontslag was in 2017 niet aan de orde, omdat er geen aanleiding was om tot ontslag van personeel over te gaan.

Medezeggenschapsraad

Het Samenwerkingsverband heeft sinds eind 2015 een medezeggenschapsraad, bestaande uit drie personeelsleden. De Medezeggenschapsraad heeft periodiek overleg met de directeur over de lopende zaken op het bureau, het personeelsbeleid, de begroting en het jaarverslag.

Het jaarverslag van de Medezeggenschapsraad is opgenomen op pagina 58.

1.4 Communicatie

Het Samenwerkingsverband bedient verschillende doelgroepen door periodiek interne en externe nieuwsbrieven uit te brengen. Wat nog ontbreekt is een duidelijke communicatiestrategie en een daarvan afgeleid communicatieplan. Dit beoogde, strategisch onderbouwde communicatieplan helpt de organisatiedoelen te realiseren. De strategie krijgt een pragmatische insteek: goed toepasbaar in de praktijk, inzetbaar op zowel ondersteunend als sturend niveau, en zowel intern als extern.

Strategische communicatie

Het Samenwerkingsverband benadert communicatie als een wezenlijk onderdeel van de organisatie. De directie heeft behoefte aan een strategisch plan dat communicatie in de volle breedte beziet. Dat kan nu eens zijn als een ondersteunend instrumentarium en dan weer als geïntegreerd onderdeel van kernactiviteiten.

Afgeleide communicatiedoelen lopen uiteen van het binden en verbinden van betrokken mensen en organisaties (duurzame relatieontwikkeling, *alignment*) tot beeldvorming (reputatiemanagement en merkontwikkeling) en functionele voorlichting. Van bijzonder belang is het (ver)binden van de leden aan de onderlinge samenwerking en aan het gestelde doel.

Nieuwe initiatieven op het terrein van kennisoverdracht (Academie), kennisdelen (Kenniscentrum) en vernieuwing (Innovatieplatform en de ontwikkeling naar een netwerkorganisatie) zullen naar verwachting ook zwaar leunen op de communicatiediscipline.

Op basis van een briefing door de directeur-bestuurder ontwikkelde PROOF in 2017 een plan van aanpak voor de communicatiestrategie, waarvan het de eerste van vijf fases afrondde. Een junior-communicatiemedewerker van het Samenwerkingsverband ondersteunde dit proces en voerde allerlei basistaken uit (bijvoorbeeld het aanleggen van een moederadressenbestand en het realiseren van een tijdelijke huisstijl).

Financieel resultaat

In de begroting 2017 was de ontwikkeling van een communicatiestrategie niet opgenomen. Vandaar dat voor dit deel een negatief resultaat ontstaat, dat wordt gedekt door een positief resultaat op het gehele onderdeel 'management en organisatie'.

1.5 Ondersteuningsplan en Ondersteuningsplanraad

Ondersteuningsplan

Elk samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs stelt een regionaal ondersteuningsplan vast voor de maximale duur van vier jaar. Hierin zijn onder andere opgenomen:

- de wijze waarop het samenhangend geheel van voorzieningen binnen en tussen scholen wordt georganiseerd;
- de afspraken over verdeling, besteding en toewijzing van middelen voor extra ondersteuning;
- de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en de daarmee samenhangende bekostiging.

Het Samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan, inclusief meerjarenbegroting, opgesteld voor de schooljaren 2014/15 tot en met 2017/18. In 2017 heeft het bestuur besloten het huidige ondersteuningsplan goed te evalueren, alvorens een nieuw ondersteuningsplan vast te stellen. De leden en de Ondersteuningsplanraad hebben dit besluit goedgekeurd. Met die evaluatie creëert het Samenwerkingsverband een basis voor een hernieuwd ondersteuningsplan voor de komende jaren. Het bestuur van het Samenwerkingsverband stelde het plan van aanpak vast en waardeerde de brede inbreng van de Ondersteuningsplanraad hierin. De verwachting is dat de evaluatie medio 2018 in de Algemene Ledenvergadering kan worden vastgesteld. In 2017 bedroegen de kosten 0,2 fte voor projectleiding en 0,4 fte voor projectondersteuning.

Ondersteuningsplanraad

Het Samenwerkingsverband is vanuit de Wet passend onderwijs verplicht een ondersteuningsplanraad in te stellen. De leden worden afgevaardigd door de leden van de afzonderlijke medezeggenschapsraden van de scholen die deelnemen aan het Samenwerkingsverband. De leden bestaan uit personeel, ouders en leerlingen.

De Ondersteuningsplanraad is opgericht op 23 september 2013 en heeft uit zijn midden een voorzitter en secretaris gekozen. De leden ontvangen een vacatievergoeding per bijgewoonde vergadering.

De Ondersteuningsplanraad heeft in 2017 ingestemd met de begroting 2017 en 2018, met de komst van de nieuwe directeur-bestuurder, de jaarrekening 2016 en met een deugdelijke evaluatie van het huidige ondersteuningsplan als voorbereiding op een nieuw ondersteuningsplan.

Het jaarverslag van de Ondersteuningsplanraad is opgenomen op pagina 57.

1.6 Onderzoek, ontwikkeling en monitoring

Onderzoek en ontwikkeling

Het Samenwerkingsverband doet onderzoek naar de verschillende programmaonderdelen van het ondersteuningsplan om kennis en inzichten te verwerven en nieuw beleid te formuleren. Het Samenwerkingsverband maakt ook ontwikkelingskosten, bijvoorbeeld ten behoeve van het instrument dat

gebruikt wordt ter beoordeling van het toekennen van een toelaatbaarheidsverklaring voor het voortgezet speciaal onderwijs of ten behoeve van de ontwikkeling van het nieuwe systeem voor de overstap van leerlingen van het primair onderwijs naar het voortgezet (speciaal) onderwijs: het Elektronisch Loket Kernprocedure (ELK).

Begin schooljaar 2016-2017 is softwareontwikkelaar Triple W gestart met de bouw van het nieuwe ELK. Eind 2017 is dit nieuwe systeem in gebruik genomen, om te beginnen door het primair onderwijs. De bouw van dit systeem leidt tot activering, aangezien de schoolbesturen van het Samenwerkingsverband meerjarig economisch voordeel van dit systeem hebben. Activering betekent dat de kosten worden gezien als investering, worden opgenomen als immateriële activa op de balans en jaarlijks worden afgeschreven. In september 2017 is begonnen met afschrijven, omdat het systeem toen in gebruik genomen is.

Monitoring

Een goed monitoring-, sturings- en verantwoordingssysteem is onontbeerlijk om zo goed mogelijk inzicht te krijgen in korte- en langetermijnontwikkelingen en effecten van keuzes. Het is voor het Samenwerkingsverband van belang om inzicht en grip te houden op de financiën en op leerlingenstromen – naar het voortgezet speciaal onderwijs, de tussenvoorzieningen, *special classes*, de bovenschoolse voorzieningen en de schoolwisselingen in het reguliere onderwijs.

Ten behoeve van deze monitoring maakt het Samenwerkingsverband gebruik van diverse (open) databestanden van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en daarnaast van een eigen maatwerksysteem: de modules van het Onderwijsschakelloket en STOP. Beide modules voldoen niet meer aan de eisen van de organisatie en de huidige wet- en regelgeving en moeten dan ook vervangen worden.

In 2016 is een inventarisatie gemaakt voor een plan van eisen en in 2017 is een (onderhands) offertetraject uitgevoerd. Hiertoe zijn ook de primaire processen binnen het Samenwerkingsverband, die betrekking hebben op het gebruik van het systeem, in kaart gebracht. Het bedrijf ICCAT is eind 2017 gestart met een zogenaamde *proof of concept*. Ingebruikname van het systeem is voorzien bij het begin van het schooljaar 2018-2019. Dat is een aantal maanden later dan eerder was voorzien, als gevolg van een langdurig offertetraject voor het kiezen van een leverancier.

1.7 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

Het Samenwerkingsverband is afhankelijk van landelijke wet- en regelgeving, uitgevoerd op lokaal niveau. Het Samenwerkingsverband heeft zo nodig overleg met een vertegenwoordiger van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), evenals met zijn uitvoeringsorganisatie Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) om enerzijds op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen en anderzijds knelpunten aan te kaarten.

Met de decentralisatie van de jeugdhulp hebben gemeenten de taak een samenhangende zorgstructuur te realiseren die goed aansluit op de basisvoorzieningen waar kinderen, jongeren en ouders gebruik van maken. In het kader van de transitie jeugdhulp is aan elke school voor voortgezet onderwijs een vaste ouder- en kindadviseur toegewezen.

Het Samenwerkingsverband voert op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de gemeente Amsterdam over het ondersteuningsplan, over de aansluiting tussen onderwijs en zorg en over de gevolgen van nieuwe wetten, waaronder de nieuwe Jeugdwet, de Wet werk en inkomen en de Wet arbeidsparticipatie. Het overleg heeft een verdiepend karakter en is thematisch van aard. Het vindt plaats op een locatie passend bij het thema, waardoor ook voorafgaand aan het formele gedeelte informeel met betrokkenen gesproken kan worden. In 2017 was de samenwerking tussen het voortgezet speciaal onderwijs en de arbeidsmarkt aan de orde, gepaard gaand met een werkbezoek van de wethouder aan het Orion College Drostenburg. Ook de thuiszittersaanpak was een belangrijk gespreksonderwerp.

1.8 Samenwerking met Overleg Scholen Voortgezet Onderwijs

Het Overleg Scholen Voortgezet Onderwijs (OSVO) en het Samenwerkingsverband werken op vier voor de hand liggende, praktische onderwerpen samen: huisvesting, administratieve ondersteuning, inhoudelijke ondersteuning en een vast dagdeel voor alle vergaderingen. Ook is de voorzitter van het OSVO welkom bij de Algemene Ledenvergadering van het Samenwerkingsverband en is de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband welkom tijdens de OSVO-ledenvergaderingen.

1.9 Toezicht inspectie

Het inspectietoezicht op de samenwerkingsverbanden is met ingang van 1 augustus 2015 risicogericht. Bij risicogericht toezicht onderzoekt de inspectie een samenwerkingsverband alleen als dat verband wellicht risico's loopt vanuit zijn context. Tot die context rekent de inspectie de kenmerken van een samenwerkingsverband waarop het bestuur van het verband zelf weinig of geen directe invloed heeft, maar waarmee het wel terdege rekening moet houden.

Hoewel het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen niet tot deze risicocategorie behoort, heeft de inspectie in 2016, evenals in 2015, een kwaliteitsonderzoek gehouden. Reden hiervoor is dat de inspectie, gezien het toen prille bestaan van samenwerkingsverbanden, een divers aantal samenwerkingsverbanden wilde bezoeken om de context van samenwerkingsverbanden beter in beeld te krijgen.

In 2017 heeft de inspectie het Samenwerkingsverband niet bezocht. Volgens planning is het Samenwerkingsverband weer aan de beurt in het schooljaar 2018-2019.

1.10 Klachtenregeling

Het Samenwerkingsverband is aangesloten bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring (LBT), die is ondergebracht bij de Stichting Onderwijsgeschillen. In 2017 is er eenmaal bezwaar ingediend (in 2016 tweemaal) bij het Samenwerkingsverband tegen een niet afgegeven toelaatbaarheidsverklaring voor het voortgezet speciaal onderwijs. Dit bezwaar is later weer ingetrokken.

Daarnaast is het Samenwerkingsverband in 2017, in zijn rol als regiehouder, drie keer gevraagd (in 2016 elf keer) aanwezig te zijn bij zittingen van de Onderwijsgeschillencommissie, die klachten van ouders tegen Amsterdamse schoolbesturen behandelde. Eén klacht is ingetrokken en twee zijn er behandeld. Het Samenwerkingsverband droeg bij aan een oplossing op maat.

1.11 Privacybescherming

In het jaarverslag 2016 van het Samenwerkingsverband is het onderwerp privacybescherming als urgent aangemerkt. Het Samenwerkingsverband verwerkt dagelijks persoonsgegevens van leerlingen en informatie van scholen. Naleving van de privacywetgeving is voor het Samenwerkingsverband dan ook zeer belangrijk.

Bij het verwerken van persoonsgegevens gaat het Samenwerkingsverband te werk volgens de eisen die de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) aan onderwijsinstellingen stelt. Daartoe heeft het Samenwerkingsverband een privacyreglement opgesteld en zijn er strenge codes voor het gebruik en uitwisselen van leerlingengegevens. De gegevens zijn daarbij goed beveiligd en worden niet langer bewaard dan wettelijk noodzakelijk. Alle medewerkers van het Samenwerkingsverband hebben een geheimhoudingsverklaring ondertekend.

Per mei 2018 treedt nieuwe Europese wetgeving in werking, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Om het Samenwerkingsverband hiervoor klaar te stomen is in 2017 gekozen voor een tweesporenaanpak:

1. Noodverbanden en *quick wins*: veel snelle verbeteringen, enkele grotere veranderingen.
2. Project *Samenwerkingsverband klaar voor de Algemene Verordening Gegevensbescherming*: een structurele aanpak om per mei 2018 aan deze verordening te kunnen voldoen.

Ad I - Quick wins

Wat betreft de *quick wins* werd in 2017 het volgende gerealiseerd:

- protocol omgang (leerlingen)dossiers;
- beveiligd mailen via oplossing Zivver;
- extra beveiligde opslagdossiers;
- extra beveiligde VPN-verbinding (werk op afstand);
- veiliger wifi en beveiligd printen;
- laptops voor leden van de Toelatingsadviescommissie en anderen die met gevoelige informatie op pad zijn;
- bewustwording bij alle medewerkers.

Ad II - Samenwerkingsverband klaar voor de Algemene Verordening Gegevensbescherming in mei 2018

Het doel is het zorgvuldig omgaan met de privacy van alle betrokkenen door te voldoen aan geldende wet- en regelgeving. Het resultaat van het project is dat het Samenwerkingsverband per mei 2018 hier in alle aspecten aan voldoet: organisatie, werkprocessen, juridische documentatie en procedures, IT-systemen. Om dit resultaat te bereiken leverde het project in 2017 de volgende *deelresultaten*:

- risicoanalyse, informatiebeveiliging en Privacybeleidsplan: basis voor omgang met privacygevoelige informatie;
- veel documentatie: model bewerkersovereenkomst, protocol datalekken, privacyreglement;
- bijeenkomst *Informatiebeveiliging en privacy* op 28 november 2017: Amsterdamse schoolbesturen, PO- en VO-raad, Samenwerkingsverband, Kennisnet;
- het Privacy Impact Assessment staat gepland voor najaar 2018.

Een externe partij voert het Privacy Impact Assessment uit van de uitgewerkte deelresultaten, opgeleverde producten en aangepaste werkprocessen. Daarmee geeft het Samenwerkingsverband een extra signaal af aan schoolbesturen en ketenpartners dat de gegevensbescherming van leerlingen door het Samenwerkingsverband goed op orde is. Ook aan de schoolbesturen zal gevraagd worden om aan elkaar te bevestigen dat de gegevensbescherming in hun organisaties op orde is.

Financieel resultaat

Bij het opstellen van de begroting 2017 was geen rekening gehouden met de structurele projectaanpak Algemene Verordening Gegevensbescherming. Vandaar dat op dit onderdeel een negatief resultaat ontstaat, dat wordt gedekt door een positief resultaat op het gehele onderdeel 'management en organisatie'.

2. Evaluatie programma's

Dit hoofdstuk geeft per programma de inhoudelijke resultaten weer met een korte uitleg op de afwijkingen bij bijlage 3. Bijlage 3 bevat een overzicht van de lasten per programma en afwijkingen ten opzichte van de begroting. In de jaarrekening worden de lasten conform de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs (RJ 660) opgenomen; in de begroting zijn de lasten op basis van de programma's uit het ondersteuningsplan opgesteld.

2.1. Programma 1 Ondersteuning door voortgezet onderwijs scholen

2.1.1 Basisondersteuning

In 2017 evalueerde het Samenwerkingsverband de basisondersteuning die de Amsterdamse scholen voor voortgezet onderwijs hebben geboden. De drie doelen hiervan zijn om de scholen inzicht in de geboden ondersteuning te geven, om ze te helpen hun schoolondersteuningsprofiel te (her)schrijven en een overzicht te verkrijgen van de geboden ondersteuning op de scholen.

De evaluatie bestond uit twee delen: het opstellen van een online vragenlijst c.q. checklist en een *critical friend*-gesprek met vertegenwoordigers van het Nederlands Jeugdinstituut waarin de ingevulde lijst werd besproken. De online vragenlijst sloot aan bij de eerdere evaluatie in 2013, waardoor de uitkomsten en toen gestelde doelen ook konden worden meegenomen in de gesprekken.

Bureau Brekelmans en het Nederlands Jeugdinstituut presenteerden in juni hun rapporten¹ aan de directeuren en zorgcoördinatoren van de scholen.

Uit de evaluatie blijkt dat scholen hun ondersteuningsaanbod en -structuur verder hebben ontwikkeld:

- bijna alle scholen bieden basisondersteuning;
- de inzet van in- en externe functionarissen met een specialistische of meer generieke taak is toegenomen;
- de signalering van ondersteuningsbehoefte van leerlingen door docenten is verbeterd;
- de ondersteuningsstructuur op scholen is op orde (periodieke leerlingenbesprekingen, aanwezigheid intern zorgteam en extern Zorgadviesteam) en verantwoordelijkheden van functionarissen zijn helder;
- ouders worden meer betrokken bij beslissingen over hun kind en ontvangen informatie en begeleiding bij de toewijzing van extra ondersteuning.

Er zijn een paar kanttekeningen wat betreft het bieden van de basisondersteuning. Een aanzienlijk deel van de scholen geeft aan niet de benodigde ondersteuning te kunnen bieden aan leerlingen met fysieke beperkingen, leerlingen die langdurig ziek zijn of leerlingen die andere problemen van medische aard ondervinden. Daarnaast geven met name havo- en vwo-scholen aan niet altijd de basisondersteuning te kunnen bieden aan leerlingen met dyscalculie, informatieverwerkingsproblemen en motorische onrust.

Uit de evaluatie komt ook een aantal verbeterpunten voor scholen naar voren:

- op systematische wijze vastleggen van doelen, activiteiten en opbrengsten;
- planmatige uitvoering en evaluatie van de geboden ondersteuning;
- tijdig opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
- naleving van protocollen;

---

¹ Brekelmans, Basisondersteuning in het Amsterdams voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, mei 2017; Wienke e.a., Evaluatie basisondersteuning bij de scholen van het Samenwerkingsverband voortgezet (speciaal) onderwijs Amsterdam en Diemen, mei 2017

- invoering van een medisch protocol, een protocol incidentafhandeling en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling;
- terugkoppeling en handelingsadviezen vanuit de tweede en derde lijn aan docenten, leerlingen en ouders;
- werken met integrale plannen wanneer ondersteuning op verschillende domeinen nodig is;
- betrekken van ouders bij het overleg in het Zorgadviesteam.

Uit de evaluatie blijkt ook dat scholen zich op een aantal onderdelen in hun ondersteuningsaanbod verder willen ontwikkelen. Enkele doelgroepen springen eruit:

- leerlingen met achterstanden bij taal en rekenen;
- leerlingen die extra didactische ondersteuning nodig hebben;
- leerlingen met motivatieproblematiek;
- leerlingen die oppositioneel gedrag vertonen.

In de ogen van de deelnemende scholen zijn de docentvaardigheden het belangrijkste aangrijpingspunt voor versterking van passend onderwijs. Bijna alle scholen willen investeren in de competenties van hun docenten. Diverse aspecten van hun handelen worden genoemd: signaleren, differentiëren, klassenmanagement, gesprekstechnieken, effectieve leerlingenbespreking, werken met het leerlingvolgsysteem en opbrengstgericht werken.

De resultaten uit de evaluatie geven input voor het beleid van het Samenwerkingsverband; dit geldt specifiek voor de evaluatie van het ondersteuningsplan en het scholingsaanbod dat het Samenwerkingsverband aan scholen biedt.

Financieel resultaat

Gedurende het jaar hebben Bureau Brekelmans en het Nederlands Jeugdinstituut een aanvullend onderzoek naar de basisondersteuning uitgevoerd. Hierdoor is een negatief resultaat ontstaan bij dit programmaonderdeel, dit wordt gedekt door een positief resultaat binnen het gehele programma.

2.1.2 Schoolondersteuningsprofielen

Scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs stellen elke vier jaar hun schoolondersteuningsprofiel bij, zodat leerlingen en ouders zicht hebben op de ondersteuning die de verschillende scholen bieden. Het Samenwerkingsverband zette in 2017 de onderstaande activiteiten in, zodat alle V(S)O-scholen input kregen voor een kwalitatief hoogstaand schoolondersteuningsprofiel:

- het verstrekken van een bijgesteld (niet verplichtend) format aan alle scholen;
- het verstrekken en scoren van de bijgestelde Checklist schoolondersteuningsprofiel;
- het geven van feedback op de checklist door de visitatie over het schoolondersteuningsprofiel en de basisondersteuning door het Nederlands Jeugdinstituut (zie ook 2.1.1);
- het geven van feedback op het schoolondersteuningsprofiel; hiervan is in vijf gevallen gebruikgemaakt.

Het Samenwerkingsverband verzamelde de schoolondersteuningsprofielen om zicht te krijgen op het Amsterdamse ondersteuningsaanbod. Evaluatie hiervan vindt plaats in 2018. Een publieksvriendelijke versie is sinds 2017 optioneel ter beschikking van de scholen op de website www.voschoolkeuze020.nl.

Financieel resultaat

Het begrote bedrag was bestemd voor de ontwikkeling van de publieksvriendelijke versie van het schoolondersteuningsprofiel. De scholen kunnen op de website voschoolkeuze020.nl hun schoolondersteuningsprofiel invullen, waardoor geen kosten voor een nieuw systeem zijn gemaakt. De beleidsadviseur heeft hier werkzaamheden voor verricht. De loonkosten zijn niet doorberekend aan dit programma.

2.1.3 Ondersteuningsmiddelen voor scholen

Alle scholen voor voortgezet onderwijs hebben in 2017 ondersteuningsmiddelen ontvangen om te investeren in hun interne zorgstructuur ter versterking van de kwaliteit en reikwijdte van de basis- en extra ondersteuning. Met deze middelen moeten de scholen ook extra ondersteuning aan individuele leerlingen bieden.

Inhoudelijke evaluatie

Vanaf 2017 vindt evaluatie per kalenderjaar plaats, terwijl dit in voorgaande jaren nog per schooljaar ging. Door deze overgang was de periode van augustus t/m december 2016 nog niet geëvalueerd; dit is meegenomen in de evaluatie van 2017. Uit de schriftelijke verantwoordingen blijkt dat de scholen het budget als volgt hebben ingezet:

- ruim 34% van de middelen is besteed aan ondersteuning voor (individuele) leerlingen;
- er is meer geïnvesteerd in de interne en externe kwaliteitsverbetering;
- er is minder ingezet voor de scholing van docenten.

<i>onderdeel</i>	<i>bedrag</i>	<i>% 16-17*</i>	<i>% 15-16</i>	<i>% 14-15</i>	<i>% van scholen</i>
ondersteuning (individuele) leerlingen	€ 2.503.301	34,1%	34,4%	36,3%	85,5%
interne zorgstructuur – kwaliteitsverbetering	€ 2.781.204	37,9%	29,5%	23,4%	91,3%
interne zorgstructuur – scholing	€ 499.257	6,8%	14,1%	10,2%	65,2%
inkoop bovenschoolse voorzieningen	€ 999.490	13,6%	13,4%	18,7%	68,1%
inzet trajectklassen	€ 451.155	6,2%	6,1%	7,6%	17,4%
overig	€ 43.779	0,6%	2,1%	3,8%	10,1%
externe zorgstructuur – kwaliteitsverbetering	€ 53.326	0,7%	0,3%	0,0%	11,6%
totaal	€ 7.326.513	100,0%	100,0%	100,0%	

Figuur 2 percentage uitgave extra ondersteuningsmiddelen

* 16-17 is augustus t/m december 2016 en heel 2017

Financieel resultaat

De kosten voor de extra ondersteuningsmiddelen zijn lager dan begroot, doordat de begrote groei in leerlingaantal en nieuwe locaties lager bleek dan verwacht.

2.1.4 Ontwikkelingsperspectiefplan

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt de school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Om de kwaliteit van de ontwikkelingsperspectiefplannen te verhogen zette het Samenwerkingsverband de volgende activiteiten in:

- het organiseren van een kenniskring over het ontwikkelingsperspectiefplan ten behoeve van deskundigheidsbevordering en uitwisseling van 'good practice';
- het delen van informatie over aangepaste regelgeving (per 1 augustus 2017 hebben ouders instemmingsrecht op het handelingsdeel).

Het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie constateerden dat de kwaliteit van het ontwikkelingsperspectiefplan bij het aanleveren van dossiers voor de bovenschoolse voorzieningen is toegenomen.

De scholen hebben een vragenlijst van het Nederlands Jeugdinstituut ingevuld, waarmee onder meer kan worden vastgesteld hoeveel ontwikkelingsperspectiefplannen elke school heeft. Een stedelijke rapportage hiervan volgt in 2018.

Financieel resultaat

Dit onderdeel is niet apart begroot, de gemaakte kosten voor het format en de kenniskringen zijn opgenomen bij het programmaonderdeel '2.1.5. professionalisering'.

2.1.5 Professionalisering

De professionaliteit van de zorgcoördinator en de mentor is een belangrijke waarborg voor de kwaliteit van de ondersteuning op de scholen. Om scholen in hun basisondersteuning te kunnen versterken, bood het Samenwerkingsverband in 2017 verschillende activiteiten aan. Ook betaalt het Samenwerkingsverband de zorgcoördinator voor een dagdeel per week.

Zorgcoördinatorenoverleggen

In elke regio vonden zes zorgcoördinatorenoverleggen plaats. De voorzitters hiervan stemden in het stedelijk voorzittersoverleg met het Samenwerkingsverband af over beleid, signalen, benodigde acties en verdiepende thema's, zoals onderdelen van de basisondersteuning, het voorkomen van thuiszitten en aansluiting met de jeugdhulp. 72% van alle zorgcoördinatoren heeft deelgenomen aan deze overleggen.

Kenniskringen

In 2017 vonden vijftien kenniskringen over diverse thema's plaats met als doel de basisondersteuning te versterken. Alle kenniskringen kregen een positieve beoordeling met een gemiddelde van 7,8. 80% van alle zorgcoördinatoren heeft deelgenomen aan deze kenniskringen.

Intervisie gedragswetenschappers

In 2017 is vier keer een intervisiebijeenkomst gehouden met de gedragswetenschappers van de Amsterdamse V(S)O-scholen. Deskundigheidsbevordering vond plaats door presentaties, uitwisseling en casuïstiekbespreking over thema's als: privacy, licht verstandelijke beperking in het onderwijs, veranderingen sinds de invoering van passend onderwijs, en de effectiviteit van interventies in de school.

Mentortraining

Het Samenwerkingsverband heeft een mentortraining ontwikkeld. De schooldirectie kan, in samenspraak met de zorgcoördinator, de mentortraining bij het Samenwerkingsverband aanvragen. De training omvat drie à vier op maat gemaakte bijeenkomsten, waarvan de laatste bestaat uit het oefenen van gesprekstechnieken onder leiding van acteurs.

In 2017 is geen mentortraining ingezet. Wel zijn hiervoor aanvragen binnengekomen, maar na overleg is afgeweken van de oorspronkelijke vraag en zijn trajecten op maat ingezet, zoals procesbegeleiding en het bieden van ondersteuning bij een studiedag over passend onderwijs.

Financieel resultaat

Het positieve resultaat ontstaat met name doordat 33% van de scholen niet volledig aan de voorwaarden voor de vergoeding van de zorgcoördinatoren hebben voldaan.

2.1.6 Procesbegeleiding

Procesbegeleiding biedt scholen de mogelijkheid de ondersteuningsstructuur te versterken door met of zonder een gerichte ondersteuningsvraag de structuur te analyseren, ontwikkelingsdoelen te formuleren en de voortgang te bewaken. In 2017 vond in totaal op 28 scholen procesbegeleiding plaats, door een pool van vijf procesbegeleiders. Het aantal in te zetten uren procesbegeleiding per school is in september 2017 verlaagd van gemiddeld 30 uur naar 15 uur per school. Daardoor was geen ruimte meer voor het inzetten van interventies; de procesbegeleider stuurde aan op kwalitatieve analyse en de voortgang van de ontwikkelingsdoelen.

Opmerkelijk is dat de meeste vragen en ontwikkelingsdoelen nog steeds gericht waren op versterking van de eerste lijn en het planmatiger handelen van scholen. Procesbegeleiders geven aan dat vooruitgang op de ontwikkelingsdoelen merkbaar is. Scholen kunnen hierdoor planmatiger werken en op effectievere wijze leerlingenbesprekingen houden, waardoor meer leerlingen ondersteund worden en naar het diploma worden geleid.

Financieel resultaat

Het positieve resultaat is ontstaan doordat minder procesbegeleiding is aangevraagd door scholen en de ureninzet per school per september is verlaagd van 30 naar 15 uur per school.

2.1.7 Tussentijdse overstap van voortgezet speciaal onderwijs naar voortgezet onderwijs

Voor Amsterdamse leerlingen die na 1 oktober vanuit het voortgezet speciaal onderwijs instromen in het reguliere voortgezet onderwijs, bekostigt het Samenwerkingsverband de resterende maanden van dat schooljaar. Hiervoor gelden de vastgestelde bedragen 'geld volgt leerling' uit het schoolwisselaarsconvenant.

In 2017 bekostigde het Samenwerkingsverband voor twee leerlingen deze tussentijdse overstap.

Financieel resultaat

Het grote positieve resultaat is ontstaan doordat van de regeling veel minder gebruik is gemaakt dan begroot.

2.1.8 Afdrachten leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs

Het budget voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs is gefixeerd op het deelnamepercentage van 2012 (in totaal 19,1%). Na 2012 is het deelnamepercentage leerwegondersteunend onderwijs gedaald en het deelnamepercentage praktijkonderwijs licht gestegen. Het totale deelnamepercentage in 2017 is 17,3%. Het Samenwerkingsverband ontvangt het restant als netto baten en beschikt daardoor over een extra budget, dat ingezet is in het ondersteuningsplan.

Deelnamepercentage						
Lwoo/Pro	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal Lwoo	5.784	5.746	5.857	5.899	6.127	6.004
Aantal Pro	1.456	1.479	1.485	1.426	1.372	1.345
Aantal VO	41.825	41.049	40.942	40.126	39.233	38.454
Deelnamepercentage Lwoo	13,83%	14,00%	14,31%	14,70%	15,62%	15,61%
Landelijk deelnamepercentage	8,28%	9,42%	10,40%	10,47%	10,61%	10,71%
Deelnamepercentage Pro	3,48%	3,60%	3,63%	3,55%	3,50%	3,50%
Landelijk deelnamepercentage	3,01%	3,01%	3,00%	2,96%	2,93%	2,84%
Deelnamepercentage						
Lwoo/Pro	2017	2016	2015	2014	2013	2012

Figuur 3 deelnamepercentage leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs

Bron: RVC/Kijkglas

Vanaf 2021 vindt naar verwachting een herverdeling van de middelen leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs plaats met negatieve gevolgen voor het Samenwerkingsverband, omdat het deelnamepercentage in Amsterdam hoger is dan het landelijk gemiddelde. Om deze negatieve financiële gevolgen op te vangen bouwt het Samenwerkingsverband een bestemmingsreserve op.

Financieel resultaat

De afdrachten voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs zijn hoger dan begroot doordat het bedrag per leerling en het aantal leerlingen iets hoger is.

De netto baten zijn hoger dan begroot, doordat het Samenwerkingsverband hogere rijksbaten zware ondersteuning ontvangt.

2.2. Programma 2 Extra ondersteuning op scholen

2.2.1a Fricatiefonds

Het frictiefonds is bestemd voor zeer uitzonderlijke gevallen waarin voor leerlingen op Amsterdamse scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs (tijdelijk) geen reguliere middelen beschikbaar zijn.

In 2017 kende het Samenwerkingsverband voor dertien leerlingen (in 2016 twaalf leerlingen) een bijdrage toe variërend van reiskostenvergoeding, tijdelijke plaatsing van minder dan drie maanden op het voortgezet (speciaal) onderwijs en aanvullende bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs.

Financieel resultaat

De lasten zijn nagenoeg conform de begroting.

2.2.1b Aanvullend huisonderwijs

Vanuit het Samenwerkingsverband kan ondersteuning worden aangevraagd voor leerlingen die chronisch ziek zijn en thuis onderwijs nodig hebben (zie paragraaf 2.3.2). Gebleken is dat in een aantal gevallen leerlingen meer Onderwijs Thuis nodig hebben dan de afgesproken maximaal 80 onderwijsuren per jaar. Op casuïstiekniveau beoordeelt de directeur of een aanvraag voor verlenging van Onderwijs Thuis gehonoreerd wordt. In 2017 zijn zes aanvragen voor verlenging gehonoreerd. Van deze zes leerlingen heeft één het diploma gehaald, één leerling kon gespreid examen doen, drie leerlingen zijn overgegaan naar de volgende klas en één leerling is naar het speciaal onderwijs gegaan.

Financieel resultaat

Het positieve resultaat is ontstaan doordat de verwachte stijging in het huisonderwijs in één keer is begroot in plaats van over meerdere jaren. De komende jaren neemt het aantal leerlingen dat gebruikmaakt van huisonderwijs toe, aangezien chronisch zieke leerlingen gedurende hun hele schoolloopbaan vaak enkele uren huisonderwijs nodig hebben. Over een aantal jaren is dit aantal naar verwachting stabiel.

2.2.2 VO-Adviesteam – Ambulatorium

Scholen van het Samenwerkingsverband kunnen een beroep doen op ondersteuning door het VO-Adviesteam van De Bascule, academisch centrum voor jeugdpsychiatrie. Deze hulp is bedoeld voor leerlingen en ouders bij wie sprake lijkt te zijn van ernstige psychische problematiek en aan wie nog geen begeleiding geboden wordt door een ggz-instelling. Na inschakeling van De Bascule bezoekt iemand van het Speciale Onderwijzorgteam van De Bascule de school, om samen met leerling, ouders en school uit te zoeken wat er aan de hand is. Dit kan leiden tot tijdelijke begeleiding en nader onderzoek.

In 2017 stuurde het Onderwijsschakelloket 24 aanmeldingen door naar het VO-Adviesteam. Daarnaast waren er nog veertien lopende casussen van 2016.

Financieel resultaat

In de begroting was een subsidie van de gemeente Amsterdam voor het PO- en VO-Adviesteam opgenomen. Die is vervallen doordat het PO- en VO-Adviesteam rechtstreeks door de gemeente zijn bekostigd.

2.3 Programma 3 Begeleiders Passend Onderwijs

2.3.1 Begeleiders Passend Onderwijs

De Begeleider Passend Onderwijs biedt ondersteuning aan de leerling, docenten en het zorgteam van de school om leerlingen zo veel mogelijk passend onderwijs te bieden binnen de eigen school. Voorheen richtte de toenmalige Ambulant Begeleider zich voornamelijk op de individuele leerling. Nu richt de ondersteuning door de Begeleider Passend Onderwijs zich in toenemende mate op de versterking van de zorgstructuur en de docentvaardigheden.

In opdracht van het Samenwerkingsverband waren op 68 scholen Begeleiders Passend Onderwijs van Altra werkzaam. Samen met de inzet op het speciaal onderwijs betrof de inzet van Begeleiders Passend Onderwijs in totaal 28,7 fte en per schooljaar 2017-2018 28,85 fte.

In de Checklist schoolondersteuningsprofiel geven scholen aan dat de Begeleider Passend Onderwijs een vaste plaats inneemt; de meeste scholen (67%) oordelen positief en zien de inzet als effectief. Op twee derde van de scholen verricht de Begeleider Passend Onderwijs haar/zijn werk conform de afspraken in het begeleidingsplan. De helft van de scholen ziet wel verbetermogelijkheden, met name in het praktijkonderwijs.

Uit tevredenheidsonderzoek van Altra over de inzet van de Begeleiders Passend Onderwijs en hun samenwerking met de scholen komt naar voren dat scholen tevreden tot zeer tevreden zijn. Positief was men onder andere over de korte lijnen, het contact en de veelvuldige aanwezigheid. Als verbeterpunt werd genoemd dat de positie van de Begeleider Passend Onderwijs in de school niet altijd helder is en de taakverdeling van de driehoek ouder- en kindadviseur, Begeleider Passend Onderwijs en de zorgcoördinator in een aantal gevallen beter en duidelijker kan.

Financieel resultaat

De kosten zijn nagenoeg conform de begroting.

2.3.2 Begeleiders zieke kinderen

Begeleiders zieke kinderen bieden ondersteuning aan chronisch zieke leerlingen en leerlingen met internaliserende problematiek in het voortgezet onderwijs Amsterdam-Diemen. De adviseur passend onderwijs zieke leerlingen (APOZ) voert de ondersteuning uit aan leerlingen die chronisch ziek zijn of een fysieke beperking hebben. In 2017 werd dit gedaan door twee adviseurs, die beiden verbonden zijn aan het Expertisecentrum Orion. De ondersteuning die zij bieden kan bestaan uit:

- coördinatie van Onderwijs Thuis in samenwerking met school;
- een consult aan ouder, leerling en school over de noodzakelijke ondersteuning en aanpassingen binnen het onderwijs;
- transferbegeleiding voor leerlingen die de overstap maken van speciaal onderwijs of het regulier basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs.

In 2017 zijn 27 aanvragen voor thuisonderwijs gedaan, waarvan twintig aanvragen in 2017 zijn toegewezen. In totaal hebben 36 leerlingen thuisonderwijs gekregen, waarvan zestien leerlingen al in 2016 thuisonderwijs hadden. In 2017 is in totaal 1874,5 uur Onderwijs Thuis aangeboden.

Van de zeven resterende aanvragen zijn twee leerlingen doorverwezen naar Stichting Huisonderwijs, één leerling kwam niet in aanmerking en vier leerlingen startten in 2018.

Van de 36 leerlingen die Onderwijs Thuis hebben genoten zijn er twee doorgestroomd naar het voortgezet speciaal onderwijs, een naar het Voortgezet Onderwijs van Amsterdam en twee naar De Bascule en Arkin. Bij twaalf leerlingen is het thuisonderwijs gestopt of afgerond. Vier leerlingen hebben hun diploma behaald.

In 2017 waren er elf officiële consultvragen. Dit waren vragen van scholen over specifieke leerlingen.

In 2017 maakten twee leerlingen uit het primair onderwijs en vijf leerlingen uit het speciaal onderwijs gebruik van transferbegeleiding bij de overstap naar het voortgezet onderwijs.

Financieel resultaat

De kosten zijn nagenoeg conform de begroting.

2.3.3 Begeleiding vanuit Cluster 1 en 2

Voortgezet speciaal onderwijs Cluster 1 en 2 behoren niet tot het Samenwerkingsverband, maar bieden consultatie bij ondersteuningsbehoeften op het gebied van slechtziendheid en blindheid (Cluster 1) en gehoor-, taal- en spraakproblemen (Cluster 2). Contactpersonen vanuit Cluster 1 en 2 zijn voor de scholen in het Samenwerkingsverband beschikbaar. De contactpersoon van Cluster 2 is ook inzetbaar voor consultatie in de

scholen. In 2017 is hier niet meer dan vijfmaal gebruik van gemaakt, waarschijnlijk door onvoldoende bekendheid van de beschikbaarheid van deze consultant. Om die reden heeft de consultant van Cluster 2 een presentatie gehouden in de zorgcoördinatorenoverleggen. Het Samenwerkingsverband besteedde in een nieuwsbrief aandacht aan dit onderwerp en breidde de informatie op de website over Cluster 1 en 2 uit.

Financieel resultaat

Het positieve resultaat is ontstaan doordat scholen weinig van de beschikbare consultatie gebruik hebben gemaakt.

2.4 Programma 4 Dekkend aanbod

2.4.1 Special Classes

Het Metis Montessori Lyceum en het Mundus College bieden naast regulier onderwijs een *special class* voor leerlingen met een autisme spectrum stoornis. Voor deze voorziening ontvangen deze scholen extra middelen van het Samenwerkingsverband. Het Mundus College bouwt sinds 2016 de *special class* af, waarmee ook de vergoeding van het Samenwerkingsverband wordt afgebouwd.

In 2017 toetste de Toelatingsadviescommissie drie willekeurig gekozen dossiers van het Metis Montessori Lyceum. De conclusie was dat de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen de basisondersteuning oversteed en dit aanbod niet op andere reguliere scholen dan het Metis Montessori Lyceum beschikbaar was. Bovendien zouden deze leerlingen in aanmerking komen voor voortgezet speciaal onderwijs, maar kunnen zij dankzij het aanbod van deze voorzieningen binnen het reguliere onderwijs blijven. Metis Montessori Lyceum vervult dus een onmisbare plaats in het aanbod voor leerlingen met een autismespectrumstoornis.

School	Amsterdams leerlingen	Niet- Amsterdams leerlingen	totaal 1-10-2017		totaal 1-10-2016	totaal 1-10-2015	totaal 1-10-2014
Metis	67	13	80		72	66	50
Mundus	10	0	10		22	46	48
Totaal	77	13	90		94	112	98

Figuur 4 aantal leerlingen special classes

Bron: administratie scholen

Financieel resultaat

De lasten binnen dit programma waren conform de begroting. De toegekende middelen in 2017 zijn gebaseerd op het leerlingenaantal van 1 oktober 2016.

2.4.2 Tussenvoorzieningen

De tussenvoorzieningen zijn in het leven geroepen voor leerlingen die behoefte hebben aan een kleine, overzichtelijke school. De schoolpopulatie bestaat voornamelijk uit leerlingen die in aanmerking komen voor het voortgezet speciaal onderwijs. Dankzij het aanbod van deze voorzieningen kunnen zij deelnemen aan het reguliere onderwijs. In Amsterdam bieden de Tobiasschool, Apollo, Hogelant en Iedersland College deze tussenvoorzieningen aan.

De tussenvoorzieningen ontvangen de bekostiging voor leerwegondersteunend onderwijs van het Samenwerkingsverband voor de Amsterdamsse leerlingen zonder Aanwijzing leerwegondersteunend onderwijs.

Afgelopen jaar vond een onderzoek plaats naar de zwaarte van de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen in de tussenvoorzieningen. Een lid van de Toelatingsadviescommissie bekeek twee tot drie dossiers per locatie. Bij deze exercitie bleek dat de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen niet vanuit de basisondersteuning

geboden kon worden en dat dit aanbod niet in deze vorm of mate op andere reguliere scholen beschikbaar was. De onderwijsbehoefte was in sommige gevallen dermate groot dat de leerlingen ook in aanmerking kunnen komen voor het voortgezet speciaal onderwijs. Een verwijzing naar het voortgezet speciaal onderwijs is evenwel niet nodig dankzij de geboden aanpak en/of context.

De nagestreefde doelstelling van het aantal Amsterdamse leerlingen op deze tussenvoorzieningen van maximaal 700 Amsterdamse leerlingen is in 2017 behaald.

School	Lwoo A'dam	Lwoo buiten A'dam	regulier A'dam	regulier buiten A'dam		totaal 1-10-2017	totaal 1-10-2016	totaal 1-10-2015
Apollo	30	34	142	32		238	245	242
Hogelant	101	5	27	1		134	130	99
Iedersland	177	1	44	2		224	209	230
Tobias	146	28	10	2		186	187	183
totaal	454	68	223	37		782	771	754

Figuur 5 totaal aantal leerlingen tussenvoorzieningen 1-10-2017

	1-10-2017	1-10-2016	1-10-2015	1-10-2014
Apollo	142	144	140	117
Hogelant	27	22	23	18
Iedersland	44	16	16	20
Tobias	10	10	12	11
totaal	223	192	191	166

Figuur 6 aantal Amsterdamse leerlingen zonder leerwegondersteunend onderwijsbekostiging

Financieel resultaat

Het Samenwerkingsverband geeft de tussenvoorzieningen een financiële bijdrage voor leerlingen zonder leerwegondersteuning indicatie, die in Amsterdam of Diemen wonen. De lasten binnen dit programma zijn conform de begroting. De toegekende middelen in 2017 zijn gebaseerd op het leerlingenaantal van 1 oktober 2016.

2.4.3a Onderwijs aan niet-bekostigde nieuwkomers

Dienst Uitvoering Onderwijs bekostigt nieuwkomers rechtstreeks aan de desbetreffende scholen, de zogenaamde Eersteopvangscholen. Sommige leerlingen zijn geen officiële nieuwkomer (doordat ze de Nederlandse nationaliteit hebben), maar hebben wel nieuwkomersonderwijs nodig omdat ze de Nederlandse taal niet spreken. Voor deze leerlingen ontvangt de school geen nieuwkomersbekostiging van Dienst Uitvoering Onderwijs en – als de leerlingen na 1 oktober instromen – ook geen reguliere onderwijsbekostiging. Aangezien deze leerlingen het gehele jaar door instromen en op twee Eersteopvangscholen onderwijs genieten, bekostigt het Samenwerkingsverband maximaal 35 leerlingen. In 2017 zijn er twintig leerlingen op het Mundus College en vijftien leerlingen op het Montessori College Oost bekostigd.

Financieel resultaat

De lasten zijn conform de begroting.

2.4.3b Gespecialiseerde expertise aan nieuwkomers

Voor het verbeteren van de kwaliteit van de opvang en de ondersteuning van nieuwkomers ontvingen het Mundus College en het Montessori College Oost middelen vanuit de plusmiddelensubsidie voor de inzet van gespecialiseerde expertise.

De extra expertise is onder andere ingezet voor:

- een onderwijsassistent in de *special needs*-klas;
- een begeleider passend onderwijs;
- sociaal-cognitieve vaardigheidstrainingen voor leerlingen;
- een cursus traumasensitief lesgeven voor de docenten;
- ondersteuning door de zorgcoördinator en coördinator van de internationale schakelklassen;
- ondersteuning door een vluchtelingencoördinator en een Contactfunctionaris Allochtone Leerlingen voor Arabisch sprekende leerlingen.

De bovenstaande inzet heeft als uiteindelijk doel een snellere en betere opname in het Nederlandse schoolsysteem en het voorkomen van schooluitval. De inzet heeft ertoe geleid dat nieuwkomers binnen de school op maat zijn begeleid. Van deze groep nieuwkomers zijn geen leerlingen overgegaan naar het voortgezet speciaal onderwijs.

Financieel resultaat

Dit programmaonderdeel valt volledig onder subsidie plusmiddelen 2017-2018. Bij het opstellen van de begroting was de definitieve toekenning van de subsidie en de verdeling van deze middelen nog niet bekend. Hierdoor zijn de kosten te laag begroot.

2.4.4 Onderwijs en ondersteuning voor hoogbegaafden

De samenwerkende scholen voor voortgezet onderwijs zorgen ervoor dat er voldoende passend onderwijsaanbod in Amsterdam is voor hoogbegaafde leerlingen, bijvoorbeeld door docenten bij te scholen of ervoor te zorgen dat de scholen genoeg voorzieningen hebben. Afsproken is dat havo- en vwo-scholen de ondersteuning aan hoogbegaafde leerlingen rekenen tot hun basisondersteuning.

In 2017 publiceerde Novilo/VO op Niveau een rapportage over de nulmeting op verzoek van het Samenwerkingsverband met als doel te inventariseren welke ondersteuning 25 Amsterdamse scholen op dit moment bieden aan hoogbegaafde leerlingen. In een bijeenkomst bespraken de scholen de bevindingen en maakten zij plannen om het aanbod te versterken. Zes van deze plannen zijn door het Samenwerkingsverband gehonoreerd met een impulsfinanciering. Van deze scholen participeren docenten in een jaartraining van Novilo/VO op Niveau over hoogbegaafdheid. Daarnaast biedt Novilo/VO op Niveau een modulair scholingsaanbod voor Amsterdamse docenten, dat begin 2018 van start gaat.

Financieel resultaat

De beschikbare middelen zijn grotendeels ingezet op zes projectsubsidies. Het positieve resultaat is ontstaan doordat de geplande scholing door Novilo/VO pas begin 2018 start. De bestemmingsreserve hoogbegaafdheid blijft bestemd voor dit programmaonderdeel in de komende jaren.

2.5 Programma 5 Toeleiding

2.5.1 Onderwijsschakelloket

Het Onderwijsschakelloket, een onderdeel van het Samenwerkingsverband:

- adviseert scholen, ouders en ketenpartners bij moeilijk plaatsbare leerlingen aan wie de school niet langer ondersteuning kan bieden;
- signaleert en bemiddelt bij niet-schoolgaande leerlingen;
- plaatst leerlingen in bovenschoolse voorzieningen;
- behandelt aanvragen voor ondersteuning op de scholen;
- toetst aanvragen voor de aanwijzing van leerwegondersteunend onderwijs en voor de toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.

In 2017 behandelde het Onderwijsschakelloket 1448 dossiers.

Totaal aantal aanmeldingen OSL	totaal 2017	%		totaal 16-17	%	totaal 15-16	%	totaal 14-15	%
Transferium vmbo	51	3,5%		66	4,5%	107	6,8%	109	9,1%
Transferium havo/vwo	23	1,6%		13	0,9%	16	1,0%	4	0,3%
Pilot Hogelant	2	0,1%		0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
School2Care	61	4,2%		59	4,0%	64	4,1%	51	4,3%
Learn2Work	3	0,2%		0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
School2Work	19	1,3%		16	1,1%	12	0,8%	14	1,2%
TLV-aanvraag VSO, incl. verlenging	759	52,4%		781	52,7%	858	54,4%	827	69,2%
Inzet (middelen) op school*	70	4,8%		79	5,3%	67	4,3%	54	4,5%
Consult	206	14,2%		244	16,5%	233	14,8%	13	1,1%
Verhuisleerling	10	0,7%		8	0,5%	16	1,0%	0	0,0%
VO-VO-schoolwisselaar	45	3,1%		45	0,0%	30	1,9%	8	0,7%
Niet-schoolgaande leerlingen/doorbraakoverleg	199	13,7%		216	14,6%	173	11,0%	115	9,6%
Totaal	1448	100,0%		1482	100,0%	1576	100,0%	1195	100,0%

Figuur 7 totaal aantal aanmeldingen Onderwijsschakelloket

* inzet (middelen) op school: Bascule VO Team en inzet Huisonderwijs

Het aantal aanmeldingen is gedaald ten opzichte van vorig jaar. Dit is met name veroorzaakt door een daling van het aantal Transferiumaanmeldingen en door een daling van het aantal aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring.

In 2017 is met een extern bureau onderzocht hoe de processen van het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie efficiënter uitgevoerd kunnen worden.

Een aantal verbetervoorstellen is inmiddels doorgevoerd:

- de invoering van telefoondiensten;
- de invoering van een frontoffice;
- de vorming van drie projectgroepen, te weten: 1. Onderzoek werkwijze en samenwerking Onderwijsschakelloket en Toelatingsadviescommissie; 2. Aanpak niet-schoolgaande leerlingen; 3. Betere sturing op de werkprocessen.

Op 31 december 2017 waren negen medewerkers (7,5 fte), waarvan één (0,8 fte) voor zwangerschapsvervanging, bij het Onderwijsschakelloket werkzaam: één coördinator, zeven consultants en één administratief medewerkster.

Vernieuwing registratie Onderwijsschakelloket

Om de werkprocessen van het Samenwerkingsverband, het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie blijvend efficiënt te ondersteunen is een nieuw digitaal registratiesysteem nodig. In 2017 zijn de werkprocessen van het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie in kaart gebracht, en zijn de management- en financiële informatiebehoeften van het Samenwerkingsverband geïnventariseerd. Vervolgens is een leverancier geselecteerd die een systeem op maat gaat maken. Omdat het een forse en belangrijke investering is, zowel in geld als in tijd, is afgesproken dat een zogenoemde *proof of concept* gemaakt wordt. Dit is een eerste proef van een deel van het systeem. Op basis van de uitkomsten hiervan besluit het Samenwerkingsverband of deze leverancier de gehele opdracht krijgt. Eind 2017 is gestart met het maken van

deze *proof of concept*. Het systeem moet in de eerste helft van 2018 klaar zijn, zodat er vanaf het begin van schooljaar 2018-2019 mee gewerkt kan worden.

Financieel resultaat

De loonkosten zijn iets hoger dan begroot.

De begrote kosten voor het registratiesysteem waren bestemd voor de bouw van dit systeem. De bouw is uitgesteld, aangezien eerst onderzoek nodig bleek naar de optimalisatie van de werkprocessen van het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie. Ook was projectleiding nodig voor de begeleiding van het offertetraject en de bouw. Eind 2017 is gestart met een *proof of concept*. Voor de bouw van het systeem in 2018 is een bestemmingsreserve opgenomen.

2.5.2 Toelatingsadviescommissie

Sinds 1 augustus 2014 is het Samenwerkingsverband verantwoordelijk voor het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen voor het voortgezet speciaal onderwijs. Daartoe heeft het Samenwerkingsverband een wettelijk voorgeschreven commissie ingesteld, de Toelatingsadviescommissie.

De Toelatingsadviescommissie bestond in 2017 uit vijf leden, met verschillende bevoegdheden en deskundigheid, conform de wettelijke voorschriften. De leden hebben geen belangen binnen het onderwijs. Twee jeugdartsen zijn op afroep beschikbaar. Een administratief medewerker ondersteunt de Toelatingsadviescommissie.

In 2017 zijn de volgende resultaten gerealiseerd:

Afgegeven TLV's en bekostigingscategorie 2017	Totaal 2017	%	Totaal 16-17	Totaal 15-16	Totaal 14-15
Categorie 1 Laag	612	97,61%	671	668	680
Categorie 2 Midden	6	0,96 %	11	9	16
Categorie 3 Hoog	9	1,44 %	14	43	31
totaal	627	100 %	696	720	727

Figuur 8 afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen en bekostigingscategorie

Over kalenderjaar 2017 nemen de aantallen afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen niet toe ten opzichte van 2016.

Alle aanvragen zijn conform de methodiek *Passend plaatsen* zorgvuldig behandeld. Er zijn 185 gesprekken gevoerd met de zorgcoördinator van de school, de leerling en zijn ouders en indien gewenst met een betrokken behandelaar. Er zijn geen bezwaarprocedures gevoerd bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsbepalingen (LBT). Opvallend is de hoge opkomst van thuiszittende leerlingen (99%) en hun actieve rol in het gesprek.

De Toelatingsadviescommissie volgt sinds de start van het schooljaar 2016-2017 een nieuwe werkwijze voor verlengingen. De tevredenheid van de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs met betrekking tot de werkwijze rondom de verlengingen is door Pi-research geëvalueerd en positief bevonden. Zorgcoördinatoren zeggen dat de leden expertise meebrengen en dat de kennis nieuwe inzichten oplevert over de aanpak van leerlingen ongeacht of dit leidt tot een toelaatbaarheidsverklaring.

Extern onderzoek naar optimalisatie van de werkprocessen (waaronder workflow en werkdruk) van de Toelatingsadviescommissie in 2017 wijst uit dat het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie dubbel werk verrichten bij de inhoudelijke beoordeling van de dossiers. Een efficiëntieslag volgt in 2018; de aanvragen van het voortgezet speciaal onderwijs gaan na een administratieve check door naar de Toelatingsadviescommissie zonder tussenkomst van het Onderwijsschakelloket.

Financieel resultaat

Het negatieve resultaat is veroorzaakt doordat een tijdelijke personele uitbreiding van de Toelatingsadviescommissie nodig was om de piekbelasting op te vangen.

2.5.3 Aanwijzingen Leerwegondersteunend onderwijs en toelaatbaarheid Praktijkonderwijs

Het Samenwerkingsverband beoordeelt sinds 2016 of een leerling aangewezen is op leerwegondersteunend onderwijs of toelaatbaar tot praktijkonderwijs. Deze taak is belegd bij de Toelatingsadviescommissie. De toetsing vindt plaats op basis van de huidige landelijke criteria. Het Samenwerkingsverband heeft ook dit jaar extra deskundigheid van de voormalige Regionale Verwijzingscommissie ingehuurd.

In de periode januari tot augustus 2017 gaf de Toelatingsadviescommissie voor 1.599 leerlingen een Aanwijzing leerwegondersteunend onderwijs af, en voor 354 leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs. Er zijn geen bezwaren ontvangen over de adviezen van de Toelatingsadviescommissie.

Financieel resultaat

Het resultaat is nagenoeg conform de begroting.

2.5.4 Centraal capaciteitenonderzoek

In opdracht van het Samenwerkingsverband ondersteunt de organisatie ABC de scholen voor primair en voortgezet onderwijs in de afname, scoring en rapportage van didactische toetsen, het capaciteitenonderzoek en zo nodig een sociaal-emotioneel onderzoek ten behoeve van de toeleiding naar het leerwegondersteunend en praktijkonderwijs.

Voor een Aanwijzing leerwegondersteunend onderwijs of een toelaatbaarheidsverklaring in het praktijkonderwijs laten scholen voor voortgezet onderwijs met gestandaardiseerde gegevens zien dat er sprake is van een ondersteuningsbehoefte. Dit gebeurt op didactisch, cognitief en zo nodig sociaal-emotioneel gebied. Het ABC ondersteunt de basisscholen met de afname, scoring en rapportage, en draagt op die wijze bij aan een advies voor leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs op basis waarvan de scholen voor voortgezet onderwijs een Aanwijzing of toelaatbaarheidsverklaring kunnen aanvragen. Zie de tabel voor aantallen afgenomen onderzoeken voor de overstap van de groep acht-leerlingen.

Onderdeel	Aantal afnames
Leerachterstanden toetsen	1327
Intelligentieonderzoek - NIO	1092
Intelligentieonderzoek - NDT	221
Sociaal-emotioneel onderzoek	62

Figuur 9 aantal afnames per onderdeel door het ABC

Het ABC ondersteunde de basisscholen en ouders ook in het geven van advies of met de afname van testen. Veel van de binnengekomen vragen werden al ondervangen door de meest gestelde vragen & antwoorden-rubriek.

In september vond de jaarlijkse voorlichting aan het basisonderwijs plaats over het nieuwe overstapjaar, waar ook het ABC een bijdrage aan leverde. Een van de veranderingen in de nieuwe overstapprocedure is dat het toestemmingsformulier op verzoek van het Samenwerkingsverband is aangepast in het kader van de privacywetgeving. Verder is een intelligentietest voor de doelgroep van praktijkonderwijs vervangen door een andere test vanwege gewijzigde landelijke regelgeving.

Financieel resultaat

De kosten voor het capaciteitenonderzoek zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

2.5.5a Overstapprocedure primair onderwijs – voortgezet onderwijs

Sinds 2004 ondersteunt het informatiesysteem 'Elektronisch Loket voor Kernprocedure 1' (ELK) het uitvoeringsproces van de overstap van alle leerlingen uit het primair onderwijs naar het voortgezet (speciaal)

onderwijs. Het ELK uit 2004 was verouderd. De opdracht voor het nieuw te bouwen informatiesysteem werd uitgevoerd door Triple W ICT, die hiermee gestart is aan het begin van schooljaar 2016-2017.

De implementatie en het beheer van het nieuwe informatiesysteem worden bekostigd vanuit een tripartiete financiering tussen de gemeente Amsterdam, het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs en het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs (verdeling 5-5-3). Deze meerjarige samenwerking is vastgelegd in een door alle partijen ondertekend convenant. De stuurgroep waarin deze drie partijen vertegenwoordigd zijn, is elke zes weken samengekomen om zicht te houden op ontwikkeling en realisatie van ELK en voor het oprichten van een beheer- en uitvoeringsorganisatie.

Triple W ICT zou het nieuwe ELK in het tweede kwartaal van 2017 opleveren, maar deze planning is niet gehaald. Door de extra inzet van een externe projectleider is medio 2017 een groot deel van ELK opgeleverd en heeft het primair onderwijs volgens planning ELK in gebruik genomen met de start van schooljaar 2017-2018. In het derde en vierde kwartaal van 2017 is opnieuw met extra inzet van deze externe projectleider gewerkt aan een totale oplevering van ELK. Met Triple W ICT is afgesproken dat kosten voor support en de licentiekosten starten als ELK compleet opgeleverd is.

Voor het beheer en onderhoud van ELK en de uitvoering van de Kernprocedure is een uitvoeringsorganisatie ingericht die in augustus 2017 van start is gegaan. Deze uitvoeringsorganisatie bestaat uit een teamleider, een functioneel beheerder, een helpdeskmedewerker voor scholen en een communicatiemedewerker. Afgesproken is dat de omvang van de inzet van medewerkers periodiek wordt bekeken, en waar nodig wordt bijgesteld.

Het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs en het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs hebben in december 2017 gezamenlijk een stichting opgericht. Deze stichting Elektronisch Loket Kernprocedure heeft als doel de afspraken uit het convenant over de aanmelding en toelating van de leerlingen die overstappen van het primair onderwijs naar het Amsterdamse voortgezet onderwijs uit te voeren. Dit is inclusief het beheer en onderhoud van het ontwikkelde informatiesysteem, de communicatie daaromtrent en het verrichten van al wat hiermee verband houdt. De beheerorganisatie ELK valt onder verantwoordelijkheid van deze stichting.

Financieel resultaat

Het negatieve resultaat is veroorzaakt doordat de extra inzet van een externe projectleider, kosten voor communicatie en projectondersteuning in de oorspronkelijke begroting niet waren opgenomen. In de herziene (meerjaren)begroting zijn deze kosten wel opgenomen. De stuurgroep heeft deze begroting geaccordeerd. In verband met de oprichting van de Stichting ELK is per eind 2017 de financiële tussenstand opgemaakt en zijn alle activiteiten, inclusief het systeem, overgedragen aan deze stichting.

2.5.5b Overstapprocedure voortgezet onderwijs – middelbaar beroepsonderwijs

Voor de overstap van het voortgezet onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) (Kernprocedure 2) maken scholen gebruik van een elektronisch systeem, gebouwd door Intergrid. Via het elektronische systeem kan de voortgang van het proces van aanmelden, toelaten en plaatsen worden gevolgd. Per 2018 wordt een nieuw systeem, gebouwd door Iddink in gebruik genomen.

De resultaten die behaald zijn bij deze procedure in 2017 zijn:

- Actieve invulling van de aanjaagfunctie Intergrid. Naast de maandelijkse nieuwsbrieven en individuele adviezen zijn vijf bijeenkomsten georganiseerd: over Intergrid, over de handreiking doorstroomcoördinatie, en drie overstaptafels.
- In het schooljaar 2016-2017 hebben 3.818 leerlingen² in Amsterdam examen gedaan. Van deze 3.818 leerlingen heeft 85% een diploma behaald en heeft 15% geen diploma behaald. Van de 85% gediplomeerde leerlingen zijn 2.793 leerlingen (86%) gestart op een mbo-opleiding en zijn 364 (11%) leerlingen overgestapt naar de havo. De overige 94 leerlingen (3%) zijn in beeld van Leerplicht.

---

² Dit zijn scholen die aangesloten zijn op het monitoringsysteem Intergrid; leerlingen vanuit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs zijn niet gemonitord.

Leerplicht en het Samenwerkingsverband volgen deze groep in 2018 om na te gaan in hoeverre deze jongeren alsnog op een mbo-opleiding of in een ander traject starten.

Financieel resultaat

Het grote positieve resultaat op de begroting is ontstaan doordat de kosten voor het systeem Intergrip lager zijn dan oorspronkelijk gecalculeerd. Voor het nieuwe systeem dat door Iddink gebouwd is en in 2018 in gebruik wordt genomen zijn geen kosten opgenomen, omdat de ontwikkelkosten niet aan de betrokken partijen wordt doorbelast.

2.5.5c Keuzegids

In de keuzegids voortgezet onderwijs Amsterdam 2018 vinden basisschoolleerlingen en ouders alle informatie over de overstap van de basisschool naar het voortgezet onderwijs. Deze gids is door het Samenwerkingsverband in samenwerking met de Amsterdamse voortgezet onderwijs scholen opgesteld en met behulp van de gemeente Amsterdam uitgereikt aan alle Amsterdamse leerlingen uit groep 8.

Financieel resultaat

Dit programmaonderdeel was niet opgenomen in de begroting, maar is volledig gefinancierd door de Gemeente Amsterdam.

2.5.6 VO-VO-schoolwisselaars

De procedure schoolwisseling van voortgezet onderwijs naar voortgezet onderwijs (VO-VO) is ontwikkeld door het Samenwerkingsverband, in samenwerking met de gemeente Amsterdam en Bureau Leerplicht Plus. Deze procedure geeft richtlijnen aan scholen om thuiszitten zo veel mogelijk te voorkomen. Het Samenwerkingsverband bemiddelt bij leerlingen:

- die naar Amsterdam verhuizen;
- voor wie plaatsing op een andere school van hetzelfde bestuur geen oplossing is;
- bij wie de VO-VO-procedure is gevolgd zonder positief resultaat.

Het Samenwerkingsverband gaf van februari tot en met april 2017 voorlichting aan Bureau Leerplicht, schooldirecties en zorgcoördinatoren.

De uitvoering van de procedure vond plaats vanaf de eerste week na de zomervakantie tot en met 1 oktober (peildatum). Er zijn in 2017 66 leerlingen aangemeld waarvan 46 dossiers in behandeling zijn genomen. Een consulent van het Onderwijsschakelloket voert de procedure uit, ondersteund door een beleidsmedewerker van het Samenwerkingsverband. In 2017 zijn hier in totaal 225 arbeidsuren aan besteed.

Financieel resultaat

Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd door de beleidsadviseur en consulenten van het Onderwijsschakelloket. De loonkosten zijn niet doorberekend aan dit programma.

2.5.7 Warme overdracht primair onderwijs-voortgezet onderwijs

Voor de overdracht van informatie over de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van leerlingen tussen het primair en voortgezet onderwijs organiseert het Samenwerkingsverband in de meeste regio's twee tafeltjesmiddagen voor de professionals van de scholen.

Scholen voor voortgezet onderwijs wonnen in mei/juni bij het primair onderwijs ervaringsgegevens in over hun nieuwe leerlingen. In november gaven scholen voor voortgezet onderwijs een terugkoppeling over de voortgang en signalen van leerlingen die in klas 1 startten.

Er zijn verschillen tussen de regio's in roostering, organisatie en kosten van de warme overdracht. Met behulp van een vragenlijst is onderzocht of de procedure om meer standaardisatie vraagt en of één stedelijke

bijeenkomst wenselijker is. Uit dat onderzoek blijkt dat de overgrote meerderheid van de scholen de warme overdracht het liefst aan het einde van het schooljaar heeft. Verder blijkt 80% van de scholen de voorkeur te geven aan organisatie in de subregio's.

Naast de organisatie van de tafeltjesmiddagen heeft het Samenwerkingsverband ook bemiddeld bij acht niet-geplaatste leerlingen in de overstapprocedure van primair naar voortgezet onderwijs.

Financieel resultaat

De kosten voor warme overdracht waren iets lager dan begroot, doordat de standaardisatie niet is doorgevoerd. De kosten waren in lijn met voorgaande jaren.

2.5.8 Arbeidstoeleiding

Praktijkscholen en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs kunnen voor hun leerlingen opleidingen inkopen bij het ROC van Amsterdam, ROC TOP en AOC Wellant. Deze opleidingen worden aangeduid als Pro/ROC-opleidingen en zijn in feite aangepaste Beroepsbegeleidende Leerweg Entreeopleidingen. Met deze opleidingen krijgen de deelnemers de gelegenheid om een kwalificerende beroepsopleiding te volgen en een betere startpositie op de arbeidsmarkt te verwerven. Het Samenwerkingsverband bekostigt de coördinator van dit project voor twee dagen per week.

Het aantal deelnemers toont een gestage groei.

	2017-18	2016-17	2015-16	2014-15	2013-14	2012-13
aantal ROC-opleidingen	12	13	14	11	10	11
leerlingenaantal	283	253	217	218	182	185

Figuur 10 aantal ROC-opleidingen en leerlingen per schooljaar

Sinds 1 augustus 2017 zijn de regels voor aanmelding in het mbo veranderd. Vanaf schooljaar 2018-2019 geldt een recht op toelating. Een leerling van praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs die via een Pro/ROC-traject het Entreediploma heeft behaald, moet dus ook worden toegelaten tot elke mbo niveau 2-opleiding. In alle voorgaande jaren werden in principe alleen leerlingen toegelaten met een positief advies vanuit de opleiding die ze een jaar lang gevolgd hadden. Het mogelijke gevolg van de nieuwe regeling zou kunnen zijn dat er veel meer leerlingen in het mbo 2 terechtkomen die met het Entreediploma eigenlijk al aan hun plafond zaten.

Het MBO College West (ROCvA) is om die reden in september 2017 gestart met een pilotklas praktijkonderwijs voor de beroeps opleidende leerweg 2-opleiding 'Dienstverlening Helpende Zorg & Welzijn'. Het gaat om een reguliere BOL 2-opleiding met de 2F-eis voor Nederlands met als grote voordelen voor de leerlingen: een kleinere klas (max. 15 leerlingen), een verlengde studietijd, extra middelen en ondersteuning.

Het voordeel voor het desbetreffende ROC is dat voormalige leerlingen uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs geclusterd bij elkaar blijven en goed 'herkenbaar' zijn voor de docenten. Wanneer deze pilot slaagt, zullen andere ROC-locaties deze optie mogelijk ook gaan toepassen.

Financieel resultaat

De kosten voor dit programmaonderdeel waren nagenoeg gelijk aan de begroting.

2.6 Programma 6 Bovenschoolse voorzieningen

2.6.1a en 2.61.b (School) Time Out Projecten

Een leerling wordt naar het School Time Out Programma ((S)TOP) verwezen om een vastgestelde escalatie van grensoverschrijdend gedrag tijdig bij te sturen. Het doel van het (S)TOP is terugkeer van de leerling naar de eigen (of eventueel andere reguliere) school. De wijze van uitvoering, ieders rol en inbreng wordt vastgelegd in het Handboek (S)TOP.

Het (S)TOP wordt voor een groot deel betaald door middel van zogenaamde voorfinanciering. Scholen kunnen vóór het begin van het schooljaar een plaats inkopen, die zij gedurende het schooljaar laten bezetten door meerdere leerlingen.

In 2017 waren er twee STOP-locaties voor vmbo-leerlingen (op het Mundus College en Montessori College Oost) en één TOP-locatie voor havo- en vwo-leerlingen (tijdelijk) op het Hogelant.

Onderstaand overzicht laat een gestage terugloop van inkoop zien in de afgelopen jaren. In het schooljaar 2017-2018 is voor het eerst geen terugloop in inkoop maar een stabilisering te zien.

Schooljaren	Ingekocht TOP	Ingekocht STOPs	Ingekocht voor STOP Noord	Totaal ingekochte plaatsen	Totaal aantal leerlingen geplaatst
10/11	16	36	10	62	138
11/12	14	36	9	59	131
12/13	16	36	8	60	129
13/14	15	35	7	57	108
14/15	16	33	4	53	101
15/16	10	35	0 (gestopt)	45	100
16/17	13	27	-	40	80
17/18	12*	28	-	40	--

Figuur 11 ingekochte STOP/TOP-plekken per schooljaar

In schooljaar 2017 zijn 80 leerlingen in de (S)TOPs begeleid. Dat is verhoudingsgewijs een minder hoog aantal dan in de jaren daarvoor. Leerlingen die aangemeld werden waren gemiddeld wat ouder, zij verbleven langer in de (S)TOPs (gemiddeld bijna vier maanden) en hadden minder vaak een indicatie voor leerwegondersteunend onderwijs.

De uitstroomcijfers tonen dat 73% van de leerlingen verder gaat op regulier onderwijs. 12% van de leerlingen is direct na het STOP verwezen naar het voortgezet speciaal onderwijs of School2Care. Het aantal leerlingen dat na het (S)TOP direct verwezen werd naar het Transferium is afgenomen (naar 1,3%).

De leerlingen die begeleid zijn in het schooljaar 2016-2017, zijn in het najaar van 2017 opgezocht. Op dat moment zat 89% van de begeleide leerlingen in het regulier onderwijs (waarvan vijf leerlingen in volwassenenonderwijs).

In 2017 is gestart met een onderzoek naar de doelgroep en effectiviteit van het programma. Bij leerlingen en ouders worden hiervoor vragenlijsten afgenomen maar die worden nog niet altijd even goed ingevuld. Na evaluatie zijn er afspraken ter verbetering gemaakt; het onderzoek loopt als pilot door in 2018.

(S)TOPs zijn met ingang van het schooljaar 2017-18 gaan voldoen aan de urennorm voor orthopedagogisch-didactische centra (voorheen boden STOPs twee lessen te weinig).

Financieel resultaat.

De kosten voor dit programmaonderdeel waren nagenoeg gelijk aan de begroting.

2.6.1c Versterken diagnostiek STOP en TOP

Het doel van de versterking van de diagnostiek en verbetering van de transferbegeleiding was meer leerlingen duurzaam te laten teruggaan naar het reguliere voortgezet onderwijs. In schooljaar 2016-2017 zijn inderdaad (S)TOP-breed iets meer leerlingen doorgestroomd naar regulier onderwijs (zie 2.6.1). Maar omdat het gaat om kleine aantallen en niet alle trajecten zijn afgerond, is het nog te vroeg voor echte conclusies.

Versterking van de (handelingsgerichte) diagnostiek

Er was een mogelijkheid voor snel inzetbare intelligentie- en persoonlijkheidsonderzoeken. De meerwaarde van het snel inzetten van handelingsgerichte diagnostiek is dat het eerder duidelijkheid geeft, waardoor de leerling gerichter begeleid en geadviseerd kan worden. In totaal zijn in 2017 acht trajecten gestart: vier handelingsgerichte diagnostiektrajecten en vier intelligentieonderzoeken.

Verbetering van de transferbegeleiding

Als de problemen in het gezin daartoe aanleiding geven, kan de transfer vanuit deze gezinnen begeleid worden door de inzet van een beperkt aantal langdurige trajecten op maat, verzorgd door de zogenaamde Atos-medewerker. Dit is een jeugdhulpmedewerker die direct ingezet kan worden en thuis en op school langdurig begeleiding kan verzorgen (langer dan een halfjaar). De begeleiding start al tijdens de (S)TOP-periode van de leerling en loopt door als de leerling teruggeplaatst is op school. In 2017 zijn elf trajecten gestart.

De doelen die bij de start van de trajecten zijn opgesteld betreffen zowel schoolgerelateerde doelen als doelen gericht op de thuissituatie, en individuele doelen. Het valt op dat emotieregulatie een veel voorkomend doel is. Op dit moment zijn twee trajecten afgerond. Het is nog te vroeg om echte conclusies te trekken over het effect van de inzet. Wel zijn zorgcoördinatoren over het geheel genomen tevreden met de extra inzet, zowel wat betreft de inzet van handelingsgerichte diagnostiek als de inzet van de Atos-medewerker. Zo geven zij aan blij te zijn dat de overgang van STOP naar school extra begeleid wordt; dat vaardigheden die nog extra aandacht nodig hebben (en waarvoor de school minder aandacht en tijd heeft) door de Atos-medewerker gestimuleerd worden. Op deze manier worden na terugplaatsing op de school de handelingsadviezen vanuit STOP beter vertaald naar de reguliere praktijk. De samenwerking tussen ouders en school wordt beter, doordat er meer zicht is op wat er speelt in de thuissituatie. Deze transferbegeleiding zal in 2018 worden voortgezet en wordt dan bekostigd uit jeugdhulpmiddelen.

Financiële resultaat

Dit programmaonderdeel wordt bekostigd vanuit de subsidie plusmiddelen. Bij het opstellen van de begroting was de definitieve toekenning van deze subsidie in schooljaar 2017-2018 nog niet bekend. Hierdoor zijn de kosten te laag begroot.

2.6.1d Pilot Hogelant

De vestiging Altra Noord is in het najaar 2017 verhuisd naar Zuidoost. Daarmee hield het Transferium Noord op te bestaan en is voor vmbo-leerlingen geen bovenschoolse voorziening meer in Noord. Dat was niet wenselijk. Daarom startte op 12 oktober 2017 een pilot op het Hogelant in Noord voor leerlingen van het vmbo die dreigen uit te vallen of tijdelijk niet meer op hun school kunnen verblijven.

De pilot voorziet een combinatie van onderwijs en jeugdhulp en biedt volop kansen om een vernieuwende werkwijze te ontwikkelen, waarbij medewerkers van de scholen in Noord en medewerkers van de pilot intensief samenwerken. De uitvoering van de pilot wordt verzorgd door Altra en Hogelant. De bekostiging is voor ongeveer voor de helft uit onderwijsmiddelen en voor de helft uit jeugdhulpmiddelen gerealiseerd. Aangemelde leerlingen kunnen al in een vroeg stadium hulp krijgen op de eigen school, maar ook meteen geplaatst worden in de pilotklas op het Hogelant. In de klas is plaats voor maximaal twaalf leerlingen. Er is zoveel als mogelijk sprake van symbiose, en vanuit de pilot wordt gezorgd voor een gedegen nazorgtraject. Het doel is om de leerlingen - na begeleiding in de pilot - in het regulier onderwijs verder kunnen. Bij voorkeur op de eigen school, eventueel op een andere reguliere school.

Sinds half oktober zijn drie leerlingen geplaatst op deze voorziening.

Financiële resultaat

Pilot Hogelant was niet opgenomen in de begroting. De kosten worden gedekt door de verlaging van het aantal Transferium plaatsen per 1 november van 84 naar 72 plaatsen.

2.6.2 Transferium

In 2017 zijn de Transferiumlocaties voor het vmbo te vinden in Noord, Zuidoost en Centrum. Daarnaast is er één locatie in Zuidoost waar havo-vwo-niveau wordt geboden. Transferium Noord sloot met ingang oktober 2017. In een schooljaar kunnen ongeveer 150 leerlingen gebruikmaken van een Transferiumplek. Er is al enige jaren sprake van een daling van het aantal plaatsingen op het Transferium.

aanvragen	2017		2016-17		2015-16		2014-15	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Transferium vmbo	54	54,0%	83	67,5%	81	53,3%	107	73,3%
Transferium havo/vwo	20	20,0%	18	14,6%	14	9,2%	7	4,8%
Geplaatst	74		101		95		114	
teruggetrokken/elders geplaatst	19	19,0%	21	17,1%	19	12,5%	17	11,7%
nog in behandeling	7	7,0%	1	0,8%	38	25,0%	15	10,3%
totaal	100	100,0%	123	100,0%	152	100,0%	146	100,0%

Figuur 12 transferiumplaatsingen

Bezetting	2017		2016-17		2015-16		2014-15	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Geplaatst in huidig jaar	74	57,8%	101	83,5%	95	66,9%	114	69,5%
Nog op voorziening vorig jaar	54	42,2%	20	16,5%	47	33,1%	50	30,5%
Totaal	128	100,0%	121	100,0%	142	100,0%	164	100,0%

Figuur 13 transferiumbezetting

Ruim 95% van de leerlingen blijft behouden voor het onderwijs. De helft van hen gaat naar het voortgezet speciaal onderwijs. De doorstroom naar scholen voor regulier onderwijs is moeilijk, onder meer door de ontbrekende capaciteit voor zij-instroom bij tussenvoorzieningen en de verschillen in vakkenpakketten en Programma's voor Toetsing en Afsluiting op de scholen.

Vanwege de daling van het aantal plaatsingen en de matige bezetting is het aantal plaatsen op het Transferium met ingang van het schooljaar 2017-2018 teruggebracht van 98 naar 84 plaatsen en per 1 november naar 72 plaatsen.

Het Samenwerkingsverband overlegde veelvuldig met Altra over de ernst van de problemen van de leerlingen en de benodigde ondersteuning door het Transferium. Ook lijkt er sprake van oneigenlijk gebruik van het Transferium, als een soort compromis wanneer voor ouders en/of leerling de stap naar het voortgezet speciaal onderwijs nog te groot is. Oplossingsrichtingen zijn de mogelijkheid van kort-vso, versterking van de vroegsignalering, intensivering van psychodiagnostiek en specialistische hulp aan de leerling en gespecialiseerde gesprekken met ouders nog op de verwijzende school.

Het Onderwijsschakelloket herschreef in 2017 de aanmeldingsprocedure en het handboek van het Transferium. Dit gebeurde naar aanleiding van een pilot die liep van september 2016 tot mei 2017. Doel van deze pilot was om tot een bruikbare instroomprocedure te komen. Het doel, de verwachtingen, en ieders verantwoordelijkheden ten aanzien van de plaatsing (tot en met de uitstroom) moesten na het aanmeldingsgesprek transparant en duidelijk zijn voor alle betrokkenen. De pilot moest tevens antwoord geven op de vraag of de beoogde werkwijze uitvoerbaar is met betrekking tot de tijdsinvestering van de school, de leerling en het Onderwijsschakelloket. De werkwijze mocht niet leiden tot een significante vertraging tussen aanmelding en plaatsing. De invoering van het aanmeldingsgesprek had ook tot doel de uitstroom na het Transferium te vergemakkelijken. De pilot is positief geëvalueerd en heeft geleid tot de eerder genoemde aanpassing van de aanmeldingsprocedure en het handboek.

Financieel resultaat

De kosten voor de Transferia zijn hoger dan begroot, doordat het in de begroting opgenomen aantal plaatsen (van 98 naar 84) contractueel pas per augustus 2017 is overeengekomen.

2.6.3 School2Care

School2Care is een voorziening voor jongeren tussen de twaalf en achttien jaar. Deze jongeren hebben op drie domeinen problemen: thuis, op school en in hun vrije tijd. De leerlingen volgen een programma van 08.00-20.00 uur. Veel jongeren hebben justitiële contacten (gehad). School2Care is vaak de laatste kans voor deze groep jongeren, het alternatief is plaatsing in een besloten of gesloten instelling. Het doel van deze voorziening is om dit te voorkomen en de jongeren een kans te bieden om een diploma te halen en hun vrije tijd op een positieve manier te besteden.

Hulpverlening vanuit een gedwongen kader en een toelaatbaarheidsverklaring voor het voortgezet speciaal onderwijs zijn noodzakelijk voor plaatsing bij School2Care. School2Care ontvangt verder bekostiging vanuit de plusmiddelen.

In schooljaar 2017 zijn 61 leerlingen aangemeld voor School2Care. Dat is in lijn met eerdere jaren. Aan 50 leerlingen is een plaats toegewezen. 65% van de leerlingen ontvangt een behandeling door de geestelijke gezondheidszorg tijdens de plaatsing op School2Care.

School2Care	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal aanvragen	61	59	73	66	71	64
Aantal plaatsingen	50	48	41	44	45	45

Figuur 14 School2Care-aanvragen en plaatsingen

In 2017 stroomde bijna 50% uit naar het mbo. Dit is een verdubbeling ten opzichte van voorgaande jaren. 16% van de leerlingen stroomde uit naar het voortgezet speciaal onderwijs. De uitstroom naar het regulier voortgezet onderwijs daalde de afgelopen jaren tot nog slechts 2% van de leerlingen in 2017. De uitstroom naar een gesloten of besloten instelling of dagbehandeling is 16%; dit is een lichte daling ten opzichte van voorgaande jaren.

Financieel resultaat

Bij het opstellen van de begroting was de definitieve toekenning van de subsidie plusmiddelen in schooljaar 2017-2018 en de verdeling van deze middelen nog niet bekend, waardoor de kosten voor dit project hoger lijken dan begroot.

2.6.4 Aanpak schoolcultuur en veiligheid

Voor het ontwikkelen van een aanpak voor een veilige en positieve schoolcultuur hebben het Mundus College en het Orion College Zuid middelen vanuit de plusmiddelen subsidie ontvangen. Deze aanpak is ontwikkeld door toepassing van een specifieke coachingsmethodiek die beoogt het aantal botsingen en conflicten op school te verminderen en te voorkomen dat leerlingen worden verwezen naar het Transferium of het voortgezet speciaal onderwijs, dan wel uitvallen.

Beide scholen verspreiden de integrale aanpak en expertise op het gebied van schoolcultuur en veiligheid onder scholen in Amsterdam.

Financieel resultaat

Bij het opstellen van de begroting was de definitieve toekenning van de subsidie plusmiddelen in schooljaar 2017-2018 en de verdeling van deze middelen nog niet bekend, waardoor de kosten voor dit project hoger lijken dan begroot.

2.7 Programma 7 Voortgezet speciaal onderwijs

2.7.1 Deelname voortgezet speciaal onderwijs

Op 1 oktober 2017 zaten 1.283 leerlingen op het voortgezet speciaal onderwijs:

Aantal per 1-10-2017	Laag	Midden	Hoog	totaal
VSO-scholen in Amsterdam	1.014	13	51	1.078
VSO-scholen elders	72	3	8	83
Residentieel geplaatst	112	1	0	113
totaal	1.198	17	59	1.274

Figuur 15 aantal voortgezet speciaal onderwijsleerlingen per categorie

Bron: Kijkglas

Het deelnamepercentage is 3,07% in 2017. Daarmee komt het deelnamepercentage licht boven de beoogde doelstelling van 3% uit en is het licht hoger dan in 2016. De toename is veel lager dan het landelijke beeld laat zien, dat sowieso sterkere fluctuaties toont.

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal leerlingen VSO	1.283	1.248	1.187	1.171	1.180	1.137
Aantal leerlingen VO	41.825	41.049	40.942	40.126	39.233	38.454
Deelnamepercentage VSO	3,07%	3,04%	2,90%	2,92%	3,01%	2,96%
Landelijk	3,48%	3,18%	3,47%	3,66%	3,61%	3,51%

Figuur 16 deelname voortgezet speciaal onderwijs

Bron: CFI/Kijkglas DUO

De vraag is of dit een trend is die zich doorzet. Mogelijke oorzaken voor de huidige toename kunnen gevonden worden in de betere aanpak van niet-schoolgaande leerlingen die vaker naar het voortgezet speciaal onderwijs gaan, toename van zware, grootstedelijke problematiek en gemeentelijk beleid ten aanzien van afbouw van residentiële jeugdhulp, zowel binnen als buiten de regio en het ontbreken van een beleid binnen het Samenwerkingsverband om de overstap van het voortgezet speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs te bevorderen. Het Samenwerkingsverband zal bij fluctuaties zijn meerjarenbeleid en -begroting moeten aanpassen.

Financieel resultaat

Het Samenwerkingsverband krijgt zware ondersteuningsmiddelen toegekend op basis van het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs per 1 oktober van het voorgaande jaar. Van deze zware ondersteuningsmiddelen wordt de personele en materiële afdracht aan het voortgezet speciaal onderwijs afgetrokken; deze wordt rechtstreeks door de Dienst Uitvoering Onderwijs aan het voortgezet speciaal onderwijs uitgekeerd.

Het Samenwerkingsverband ontvangt het restant als netto baten zoals hieronder weergegeven:

Zware ondersteuning personeel	21.506.943
Af: afdracht VSO Personeel (via DUO)	-12.616.252
Zware ondersteuning materieel	1.133.856
Af: afdracht VSO Materieel (via DUO)	-809.245
Zware ondersteuningsmiddelen netto	9.215.302

Deze nettobaten worden ingezet voor de uitvoering van het ondersteuningsplan.

De afdrachten voor het voortgezet speciaal onderwijs zijn hoger dan begroot doordat het bedrag per leerling hoger is dan begroot. De netto baten zijn hoger dan begroot, doordat het Samenwerkingsverband hogere rijksbaten zware ondersteuning ontvangt. In het najaar van 2017 besloot het nieuwe kabinet dat nieuwkomers worden meegerekend in de toekenning van lichte en zware bekostiging van Samenwerkingsverbanden. Dit is met terugwerkende kracht voor kalenderjaar 2017 hersteld. Voor Amsterdam gaat het om ruim 300 nieuwkomers.

2.7.2 Tussentijdse groei voortgezet speciaal onderwijs

Het Samenwerkingsverband is wettelijk verplicht de tussentijdse netto groei per vestiging van het voortgezet speciaal onderwijs te bekostigen. De netto groei wordt bepaald door het verschil tussen het aantal nieuw ingestroomde leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs en het aantal uitgeschreven leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs tussen 2 oktober en 1 februari. Het Samenwerkingsverband heeft gekozen om, naast de verplichte afdracht van de personele ondersteuningsbekostiging, ook de materiële ondersteuningsbekostiging en basisbekostiging over te dragen aan het voortgezet speciaal onderwijs. Het Samenwerkingsverband brengt de basisbekostiging in rekening bij de desbetreffende scholen voor voortgezet onderwijs.

De Dienst Uitvoering Onderwijs publiceert jaarlijks een overzicht per Samenwerkingsverband van de tussentijdse groei. Dit databestand bevat geen onderbouwing op leerlingenniveau dat gecontroleerd kan worden. Het Samenwerkingsverband heeft begin 2017 bij een hoorzitting bij de Dienst gemeld dat verplichte betaling zonder onderbouwende stukken zeer onwenselijk is. Dit kan volgens de Dienst niet worden aangepast, gezien de wet. Het Samenwerkingsverband gaat hierover in gesprek met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Aangezien het om een aanzienlijk bedrag gaat en het DUO-bestand in 2016 fouten bevatte, controleert het Samenwerkingsverband deze groei op leerlingenniveau. Dit is een zeer arbeidsintensief proces.

Onderstaande tabel toont dat de netto tussentijdse groei licht is toegenomen ten opzichte van 2016.

Netto tussentijdse groei	2017	2016	2015
Laag / categorie 1	60	55	34
Midden / categorie 2	1	0	0
Hoog / categorie 3	0	0	0
Totaal	61	55	34

Figuur 17 netto tussentijdse groei voortgezet speciaal onderwijs

Bron: Kijkglas Dienst Uitvoering Onderwijs

Deze tussentijdse groei is ook aanzienlijk hoger dan het landelijk gemiddelde en dan in de andere grote steden. Mogelijke verklaringen zijn:

- door bovenschoolse voorzieningen als Transferia en School2Care vinden meer schoolwisselingen naar het voortgezet speciaal onderwijs gedurende het schooljaar plaats;
- niet-schoolgaande leerlingen zijn beter in beeld en er is een betere aanpak van niet-schoolgaande leerlingen die veelal gedurende het schooljaar instromen.

Dit zou onderzocht kunnen worden.

Financieel resultaat

Het negatieve resultaat is veroorzaakt door een hogere tussentijdse groei dan begroot, een toename van drie leerlingen. Hier staan hogere baten tegenover. De schoolbesturen betalen in het kader van 'geld volgt leerling' de basisbekostiging van deze leerlingen aan het Samenwerkingsverband. Dit was bestuurlijk afgesproken, maar nog niet opgenomen in de begroting.

2.7.3 Ondersteuningsmiddelen voor scholen

Alle scholen voor voortgezet speciaal onderwijs hebben in 2017 ondersteuningsmiddelen ontvangen voor de vormgeving van hun interne zorgstructuur, voor de versterking van de kwaliteit en reikwijdte van de basis- en extra ondersteuning en de vraag naar specialistische onderwijs-zorgarrangementen voor leerlingen. Uit onderzoek³ is gebleken dat leerlingen in de regio Amsterdam-Amstelland/Zaanstreek-Waterland onvoldoende specialistische onderwijs-zorgarrangementen krijgen. Het Samenwerkingsverband is met de gemeente Amsterdam in gesprek over de inzet van specialistische jeugdhulp. Tegelijkertijd draagt ook het Samenwerkingsverband bij om deze problematiek, die op het raakvlak van onderwijs en zorg ligt, te verbeteren door de toekenning van deze aanvullende middelen.

Omdat dit het eerste jaar was waarin de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs deze middelen ontvangen, kunnen de cijfers niet vergeleken worden met die van eerdere jaren. Uit de schriftelijke verantwoordingen blijkt dat de scholen het budget als volgt hebben ingezet:

- Ruim 70% van de scholen besteedt de ondersteuningsmiddelen aan ondersteuning voor (individuele) leerlingen;
- Meer dan 60% van de scholen besteedt de middelen aan scholing van docenten en de interne kwaliteitsverbetering;
- Ruim 40% is besteed aan de kwaliteitsverbetering van de interne zorgstructuur.

<i>onderdeel</i>	<i>bedrag</i>	<i>% 17</i>	<i>% van scholen</i>
ondersteuning (individuele) leerlingen	€ 140.887	26,4%	71,4%
interne zorgstructuur – kwaliteitsverbetering	€ 228.209	42,7%	64,3%
interne zorgstructuur – scholing	€ 152.796	28,6%	64,3%
externe zorgstructuur – kwaliteitsverbetering	€ 9.650	2,3%	7,1%
totaal	€ 533.891	100,0%	

Figuur 18 percentage uitgaven extra ondersteuningsmiddelen

Financieel resultaat

De kosten voor de extra ondersteuningsmiddelen zijn conform de begroting. De middelen zijn verdeeld op basis van de 1 oktobertelling 2016.

2.7.4 Onderwijs-zorgarrangementen

Onderwijs-zorgarrangementen zijn ontwikkeld om te voorkomen dat bepaalde groepen leerlingen die meer ondersteuning en begeleiding binnen het voortgezet speciaal onderwijs nodig hebben, thuis komen te zitten. Deze onderwijs-zorgarrangementen zijn *special classes* met kleine groepen voor specifieke doelgroepen die ook binnen het voortgezet speciaal onderwijs nog extra begeleiding nodig hebben. Hierbij moet gedacht worden aan leerlingen met autisme, angststoornissen of andere emotionele stoornissen die het naar school gaan belemmeren, of communicatieve stoornissen. In deze *special classes* krijgen leerlingen intensieve begeleiding in kleine(re) groepen als laatste mogelijkheid om onderwijs te kunnen blijven volgen. Het beoogde resultaat is dat thuiszitten en een intensievere inzet van jeugdhulp kunnen worden voorkomen. Het Samenwerkingsverband bekostigt het onderwijs aan deze leerlingen via een toelaatbaarheidsverklaring. Daarnaast wordt deze voorziening gefinancierd door een subsidiebijdrage van de gemeente Amsterdam.

In de toekomst wordt de jeugdhulp op het voortgezet speciaal onderwijs op een andere manier vormgegeven. Hierdoor zal extra capaciteit vrijkomen voor onderwijsondersteuning en zal extra financiering door het Samenwerkingsverband niet langer nodig zijn.

³ Specialistische jeugdhulp in het Speciaal Onderwijs, Andersson Elffers Felix, 2017

Financieel resultaat

Dit programmaonderdeel wordt bekostigd vanuit de subsidie Bestedingsplan Passend Onderwijs. Bij het opstellen van de begroting was de toekenning van deze subsidie nog niet bekend en waren de kosten niet begroot.

2.8 Programma 8 Monitoring en leerlingenstromen

2.8.1a Niet-schoolgaande leerlingen

Het Samenwerkingsverband verstaat onder niet-schoolgaande leerlingen alle leerlingen die niet naar school gaan, ongeacht of zij staan ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs. Het Samenwerkingsverband stimuleert de aangesloten scholen om hun niet-schoolgaande leerlingen voor te leggen bij het Onderwijsschakelloket. Het doel is om zicht te krijgen op de groep niet-schoolgaande leerlingen en om een passende onderwijsplek te vinden voor deze groep. Het Onderwijsschakelloket en de school kijken samen naar de mogelijkheden en zoeken naar een oplossing om een impasse te doorbreken. De casus kan eventueel ook voorgelegd worden in het Doorbraakoverleg.

Gedurende het jaar 2017 zijn door het Onderwijsschakelloket 199 nieuwe leerlingen geregistreerd die niet-schoolgaand zijn. Het aantal leerlingen dat in 2017 in behandeling is genomen is hoger, doordat 58 casussen eind 2016 nog in behandeling waren. Eind 2017 zijn er van de 257 dossiers nog 58 in behandeling.

Uitstroom

De uitstroom is als volgt samengesteld:

- 19% gaat weer terug naar de school van herkomst;
- 15% gaat naar een andere school voor voortgezet onderwijs;
- 12% maakt de overstap naar het middelbaar beroepsonderwijs;
- 17% meldt zich met een toelaatbaarheidsverklaring aan bij het voortgezet speciaal onderwijs;
- 5% gaat naar een gesloten jeugdinstelling/24-uurs behandeling;
- 5% gaat naar een andere vorm van hulpverlening;
- de overige leerlingen maken gebruik van allerlei voorzieningen, zijn verhuisd, kregen ontheffing of zijn een Leerplichtzaak geworden.

In 2017 is de Amsterdamse thuiszittersaanpak gecontinueerd en aangescherpt.

Binnen de stuurgroep zijn drie prioriteiten voor het Samenwerkingsverband benoemd:

- Actiepunten met betrekking tot (eenduidige) registratie van niet-schoolgaande leerlingen door de verschillende ketenpartners.
- Pilot thuiszittersaanpak in Amsterdam-Noord, waarbij een actievere rol voor Leerplicht bij verzuim van langer dan vier weken is voorzien, in samenwerking met school en ouder- en kindadviseur. Het Samenwerkingsverband werkt binnen deze pilot ook in een actievere rol. Zo bezoekt een vrijgesteld consultant van het Onderwijsschakelloket maandelijks de scholen van Noord om met hen de niet-schoolgaande leerlingen die langer dan vier weken afwezig zijn te bespreken en de casuïstiek te analyseren. Deze consultant bevraagt de scholen als *critical friend*, coacht op integrale oplossingen en monitort de acties.
- Implementatie van een nieuwe werkwijze rond de Toekenningsprocedure vrijstellingen 5a, waarbij de expertise van het Samenwerkingsverband wordt ingezet om het aantal vrijstellingen terug te dringen.

Financieel resultaat

Tijdens het opstellen van de begroting was de verdeling en de toekenning van de subsidie plusmiddelen 2017-2018 nog niet bekend. Dit programmaonderdeel is gedeeltelijk gefinancierd vanuit de subsidie plusmiddelen. Gedurende het jaar is met de gemeente Amsterdam overeengekomen dat zij de werkzaamheden van de projectleider volledig bekostigen. De kosten voor de projectondersteuning zijn bekostigd vanuit de subsidie plusmiddelen.

2.8.1b Doorbraakoverleg

Het Doorbraakoverleg is een stedelijk overleg waaraan gemeentelijke instanties en organisaties uit jeugdhulp en onderwijs deelnemen. In dit overleg wordt de casuïstiek besproken van niet-schoolgaande jongeren met complexe problematiek of situatie. Er zijn meerdere instanties betrokken en er is samenwerking en afstemming noodzakelijk op een hoger niveau om de impasse te doorbreken of te komen tot een specifiek arrangement op casusniveau. Het doel is om voor zo veel mogelijk niet-schoolgaande jongeren een doorbraak te realiseren en een passende plek te vinden.

In 2017 heeft het Doorbraakoverleg in totaal dertig jongeren besproken. Eind 2016 waren twaalf jongeren al in behandeling; achttien jongeren waren nieuwe aanmeldingen. Een klein deel van de jongeren is naar het regulier onderwijs gegaan, een grotere groep is naar het voortgezet speciaal onderwijs gegaan, naar mbo en een semi-gesloten setting, waar ook onderwijs wordt geboden. Sommigen zijn gaan werken of hebben ambulante hulpverlening gekregen met onderwijs door vakdocenten.

Financieel resultaat

Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd door de coördinator en consultants van het Onderwijsschakelloket. De loonkosten zijn niet doorberekend aan dit programma.

2.8.2 Voortijdige schoolverlaters

In RMC-regio 21 hebben de samenwerkingspartners op 3 juni 2016 voor de periode 2016-2021 een regionaal programma vastgesteld om de succesvolle aanpak van het voortijdig schoolverlaten te continueren en door te ontwikkelen. Doelstelling van het plan is om, waar mogelijk, het voortijdig schoolverlaten verder terug te dringen.

Dit heeft in 2017 de volgende resultaten opgeleverd:

- Afgeronde analyse voortijdig schoolverlaten met verbetervoorstellen voor het voortgezet onderwijs en de samenwerking met Leerplicht;
- Actieve deelname aan de projectgroep van het nieuwe Overstapdashboard;
- Vooronderzoek pilot TalentScan, afgerond met een projectplan voor een pilot TalentScan;
- Vertaling van de Amerikaanse handleiding en website voor het voortgezet onderwijs in Amsterdam, uitgevoerd door *JIM in het onderwijs*. Het doel van *JIM in het onderwijs* is bewustwording, herkenning en mobilisering van potentiële mentoren in de eigen – ‘natuurlijke’ – omgeving van jongeren.

Financieel resultaat

De kosten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

2.8.3 MBO-agenda

Het Samenwerkingsverband heeft vanuit de MBO-agenda van de gemeente Amsterdam een subsidie toegekend gekregen om loopbaanoriëntatie en -begeleiding in het voortgezet onderwijs en de samenwerking met het mbo in Amsterdam te versterken.

Dit heeft in 2017 tot de volgende resultaten geleid:

- actieve verbinding met de praktijk door de kerngroep (met directeurs vmbo, mbo en de gemeente) en klankbordgroep met decanen uit het voortgezet onderwijs;
- een online activiteitenkalender voor het voortgezet onderwijs, waarin alle activiteiten rond loopbaanoriëntatie en -begeleiding van de mbo's uit Amsterdam en omgeving zijn opgenomen. De eigentijdse vormgeving is ontwikkeld door studenten van het Mediacollege Amsterdam;
- twee succesvolle expertmeetings: één over de effectiviteit van voorlichting op het mbo en één over het puberbrein in relatie tot de overstap van vmbo naar mbo;
- inkoop van 300 licenties van AMN (*assess, manage en navigate*) voor de pilot TalentScan en uitvoering van acht trainingen;

- tien leerlingen uit het vmbo en negen intakers van ROC van Amsterdam en ROC TOP zijn uitgebreid geïnterviewd over de voorbereiding op het vmbo en de intake op het mbo. Op basis hiervan is een advies opgesteld met verbeterpunten;
- in totaal hebben negentien schoolbesturen gebruikgemaakt van de extra impuls van € 6 per tellende leerling voor loopbaanoriëntatietrajecten op hun vmbo-scholen.

Financieel resultaat

Bij het opstellen van de begroting was de voortzetting van deze subsidie in schooljaar 2017-2018 nog niet bekend. Het begrote bedrag is gebaseerd op voortzetting van schooljaar 2016-2017. De werkelijke activiteiten en daarmee kosten kwamen op een lager bedrag uit. Hier staan ook lagere subsidiebatens tegenover.

2.8.4 Onderzoek naar schoolwisselingen

Voor de meeste leerlingen is elke schoolwisseling er één te veel, en een risico op afstroom en uitval. In het kader van de visieontwikkeling en de evaluatie van het ondersteuningsplan had het Samenwerkingsverband behoefte aan inzicht in de stand van zaken wat betreft afstroom, opstroom en schoolwisselingen in en tussen scholen, en in mogelijke trends ten opzichte van het verleden. Ook was inzicht gewenst in de ontwikkelingen in deelname aan de bovenschoolse voorzieningen School Time-Out Project (STOP voor vmbo, TOP voor havo/vwo) en Transferium. Dit omdat het gebruik van deze voorzieningen in Amsterdam afneemt. Voor toekomstig beleid is inzicht gewenst in het tempo van de afname, in verschillen in gebruik door scholen en in de mate waarin het doel (begeleiden naar geëigende vorm van regulier of speciaal onderwijs) wordt bereikt.

Het Kohnstamm Instituut verrichtte dit onderzoek op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het rapport wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2018.

Financieel resultaat

Bij het opstellen van de begroting waren de kosten van het onderzoek nog niet bekend. Hierdoor zijn de kosten iets hoger dan begroot.

2.8.5 Bestedingsplan Passend Onderwijs

Het Samenwerkingsverband ontvangt al enkele jaren vanuit de gemeente Amsterdam de zogenaamde subsidie Bestedingsplan Passend Onderwijs. Het uitgangspunt is de gedeelde verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs en de gemeente Amsterdam voor optimale zorg voor kinderen, die waar mogelijk binnen het reguliere onderwijs de ondersteuning ontvangen om onderwijs te kunnen volgen.

In 2016 is gestart met het onderzoek integraal indiceren dat in de zomer 2017 is afgerond.

De beide Amsterdamse samenwerkingsverbanden hebben in 2016 het bureau Over Onderwijs Gesproken (OOG) opdracht gegeven tot een onderzoek naar gecombineerde toewijzing van onderwijs-ondersteuningsarrangementen aan leerlingen. Het plan van aanpak is opgesteld in september 2016, waarbij verkend werd op welke wijze het perspectiefplan (van de Gemeente) en het ontwikkelingsperspectiefplan (van de Samenwerkingsverbanden) geïntegreerd kunnen worden. Onderwijs en zorgaanbieders kunnen dan op basis van eenzelfde plan werken aan de ontwikkeling van de leerling en de daarvoor benodigde hulp en ondersteuning organiseren.

De resultaten uit dit onderzoek zijn als volgt:

- reguliere basisscholen wordt aangeraden om te werken met het groeidocument (uit het primair onderwijs) zodra er sprake is van (extra) ondersteuningsbehoefte bij een kind;
- het is niet wenselijk om het perspectiefplan en het ontwikkelingsperspectiefplan te integreren. Het doel en de betrokkenen van beide plannen verschillen te veel. Wel is afstemming noodzakelijk;
- het onderwijs is op de hoogte van de nieuwe toekenningssystematiek van jeugdhulp en het gebruik van een perspectiefplan;
- de school is op de hoogte van de (hoofd)aanbieder voor de jeugdhulp;

- zowel de school als de jeugdhulpverlening zijn zich bewust van elkaars mogelijkheden en nemen ouders mee in het belang van het delen van (zinnige) informatie;
- de jeugdhulpaanbieder betreft het onderwijs bij en informeert over aanpak op het moment dat dit de betreffende leerling aangaat.

In 2017 zijn naast het onderzoek integraal indiceren en de financiering van de onderwijszorgarrangementen (zie 2.7.4) per schooljaar 2017-2018 een aantal innovatieprojecten toegekend aan het primair en voortgezet onderwijs:

- preventieve dyslexiemethoden: pilot op een aantal primair onderwijs scholen om te gaan werken aan een preventief programma plus andere ondersteuning, o.a. aan ouders en met focus op leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond;
- training OKA-IB: een training waarin invulling wordt gegeven aan het verbeteren van de samenwerking in het primair onderwijs. De rol van leerplicht krijgt hierin een duidelijker plek.
- robot zieke kinderen: pilot waarmee nieuwe technische mogelijkheden worden ingezet die kunnen bijdragen aan deelname van zieke kinderen aan het onderwijs;
- thuiszittersaanpak in het primair- en voortgezet onderwijs: de Samenwerkingsverbanden leveren hun aandeel in de afgesproken stedelijke aanpak.

De inhoudelijke verantwoording van deze onderdelen wordt opgenomen in het jaarverslag 2018.

Financieel resultaat

Het Samenwerkingsverband is kassier voor de gehele subsidie. Bij het opstellen van de begroting was de toekenning van deze subsidie nog niet bekend.

2.8.6 Pilot samen naar schoolklas

Een groep Amsterdamse ouders, verenigd in de Stichting LeerzaamAmsterdam, heeft behoefte aan inclusief onderwijs voor hun kind met een verstandelijke beperking. In andere steden is bewezen dat Samen naar schoolklassen voor deze doelgroep succesvol zijn. Zij hebben contact gezocht met het Samenwerkingsverband om te onderzoeken welke mogelijkheden er in Amsterdam zijn.

Naar aanleiding daarvan zijn gesprekken gevoerd tussen de leden van stichting LeerzaamAmsterdam, Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind, Stichting Orion, Stichting Kolom en de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband.

In november 2017 nam de Gemeenteraad Amsterdam de Motie-Timman aan waarin de ontwikkeling van Samen naar schoolklassen in Amsterdam wordt gestimuleerd.

Het samenwerkingsverband heeft per 1 december 2017 een kwartiermaker aangesteld. De kwartiermaker voert deze motie uit in samenspraak met de Stichting LeerzaamAmsterdam en het regulier en speciaal onderwijs. In 2017 is gestart met het voorbereiden van een inspiratiebijeenkomst voor geïnteresseerde scholen en nadere verkenning van doelgroep, mogelijke werkwijze en financieringsmodellen. Tevens wordt in begin 2018 een subsidieaanvraag ingediend bij de gemeente ten behoeve van de uitvoering van de motie.

Financieel resultaat

Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd door een beleidsmedewerker. De loonkosten zijn niet doorberekend aan dit programma.

3. Financieel verslag

In het financieel verslag worden de financiële positie, de bedrijfsvoering en de continuïteitsparagraaf toegelicht. In 2017 heeft het Samenwerkingsverband veel aandacht besteed aan het verbeteren van de bedrijfsvoering. Daarnaast heeft het bestuur gestuurd op de monitoring van de financiële en inhoudelijke resultaten en de leerlingenstromen. In 2018 wordt aandacht besteed aan het verbeteren van de verantwoording van de inhoudelijke resultaten. De risicoanalyse is in 2017 vernieuwd.

3.1 Financiële positie – analyse

Resultaat boekjaar

In 2017 waren de totale baten € 63.870.319 (in 2016: € 12.288.151⁴). Het jaar 2017 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.017.406 (in 2016: € 2.954.285,65). Dit is € 1.618.867 hoger dan begroot.

Dit hogere resultaat wordt veroorzaakt doordat de rijksbaten bijna 1,9 miljoen hoger zijn dan begroot. In het najaar van 2017 besloot het nieuwe kabinet dat nieuwkomers worden meegerekend in de toekenning van lichte en zware bekostiging van samenwerkingsverbanden. Dit is met terugwerkende kracht voor kalenderjaar 2017 hersteld. Voor Amsterdam gaat het om ruim 300 nieuwkomers. Ook is het toegekende bedrag per leerling voor zware ondersteuning verhoogd. Daarnaast zijn de baten hoger doordat de bijdrage van schoolbesturen aan de tussentijdse plaatsing in het voortgezet speciaal onderwijs wel was afgesproken maar niet begroot en de Gemeente Amsterdam heeft de projectleider van het thuiszittersproject vergoed.

Het hogere resultaat wordt ook veroorzaakt doordat de lasten van enkele programma's lager zijn:

- niet alle scholen voldeden aan de voorwaarden van de vergoeding zorgcoördinator;
- de verhuizing vindt pas in 2018 plaats;
- minder thuisonderwijs gegeven;
- minder ondersteuningsmiddelen doordat er minder VO-leerlingen zijn dan begroot;
- de post onvoorzien is niet gebruikt.

Sommige lasten zijn hoger uitgevallen dan begroot:

- hogere afdracht van leerwegondersteunend onderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs door hoger bedrag per leerling;
- de kosten voor de Transferia zijn hoger dan begroot, doordat het in de begroting opgenomen aantal plaatsen (van 98 naar 84) contractueel pas per augustus 2017 is overeengekomen.

Een uitgebreide analyse van de positieve en negatieve beïnvloeding van het resultaat ten opzichte van de begroting staat op de volgende pagina. Bijlage 3 geeft een overzicht van het resultaat per programma(onderdeel) weer.

---

⁴ Per 2017 worden de afdrachten en doorbetalingen aan schoolbesturen volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs opgenomen als lasten in plaats van als negatieve baten. Hierdoor waren de baten in 2016 ogenschijnlijk veel lager. Voor het resultaat heeft deze wijziging geen consequenties.

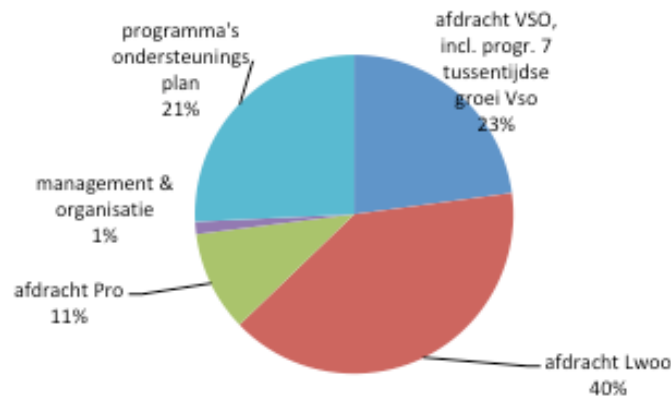
Het resultaat wordt positief beïnvloed door:		€	€
Hogere opbrengsten doordat:			
- Lichte en zware ondersteuning verhoogd (nieuwkomers ook meegeteld bij aantal VO-leerlingen)		1.859.793	
- Subsidiebatens 17-18 (Plusm, BPO, OZA niet begroot (budgetneutraal))		732.566	
- Subsidiebatens ELK verhoogd (bijgestelde begroting 2016-2018: hogere lasten)		23.379	
- Meer inkoop STOP per 2017-2018 waardoor hogere bijdrage schoolbesturen		9.084	
- Bijdrage schoolbesturen tussentijdse groei niet begroot, wel bestuurlijk afgesproken		141.136	
- Bijdrage SWV PO t.b.v. ELK hoger (bijgestelde meerjarenbegroting: hogere lasten)		14.028	
- Financiering door Gemeente Amsterdam van keuzegids VO en projectleider thuiszitters		138.174	
- Rentebaten waren niet begroot		4.917	
Totaal hogere opbrengsten			2.923.077
Lagere lasten doordat:			
- Personele voorbereiding bureau half jaar later en andere invulling (zie hogere lasten extern)		135.262	
- Overige lasten personeel (m.u.v. scholing) lager dan begroot		31.262	
- Bureaulasten en afschrijvingslasten nagenoeg gelijk aan begroting (wel verschuiving binnen onderdeel)		3.487	
- Nieuwe accountants lager honorarium		24.161	
- Geplande verhuizing naar verwachting pas begin 2018 (overschot => bestemmingsreserve)		101.221	
- Diverse programmakosten waarbij afwijking t.o.v. begroting < 10%		47.194	
- Minder scholen voldeden volledig aan voorwaarden vergoeding zorgcoördinatoren		188.001	
- Groei aantal VO-leerlingen lager dan prognose => lasten extra ondersteuningsmiddelen lager		103.009	
- Minder vraag vanuit scholen naar procesbegeleiding		14.538	
- Bouw registratiesysteem SWV uitgesteld; kosten gemaakt voor onderzoek en projectbegeleiding		39.644	
- Personele inzet en systeem indicering Lwoo en Pro lager dan begroot		21.196	
- Systeem overstap VO-MBO lager dan begroot vanwege niet conform afspraak geleverd product		46.325	
- Scholingsmodules hoogbegaafdheid pas in 2018 uitgevoerd		38.177	
- Toename huisonderwijs komende jaren pas verwacht (overschot => bestemmingsreserve)		177.818	
- Minder tussentijdse uitstroom VSO naar VO		61.578	
- Uitvoering VO Adviesteam - Ambulatorium via gemeente (budgetneutraal)		350.000	
- Lagere subsidiebatens Aanval op Uitval en MBO-agenda (budgetneutraal)		74.724	
- Post onvoorziene lasten niet gebruikt		200.000	
Totaal lagere lasten			1.657.597
Totaal positieve invloed resultaat			4.580.673
Het resultaat wordt negatief beïnvloed door:			
Lagere opbrengsten doordat:			
- Subsidie uitvoering VO Adviesteam niet toegekend (ook geen lasten = budgetneutraal)		350.000	
- Lagere toekenning subsidies Aanval op Uitval en MBO-agenda (ook lagere lasten = budgetneutraal)		65.558	
- Minder inkoop TOP per 2017-2018 waardoor lagere bijdrage schoolbesturen		2.792	
- Lagere bezetting Transferia waardoor minder doorbelast aan scholen		106.942	
Totaal lagere opbrengsten			525.292
Hogere lasten doordat:			
- Externe inhuur personeel (evaluatie ondersteuningsplan, invoering projectman., focus communicatie)		147.632	
- Externe inhuur personeel inzake niet begrote subsidies 2017-2018 (budgetneutraal)		190.254	
- Organisatie- teamontwikkeling niet begroot		20.320	
- Strategieontwikkeling en advies niet begroot		38.737	
- Hoger bedrag afdracht Lwoo en Pro (meer leerlingen en hoger bedrag per leerling)		574.913	
- Hoger bedrag afdracht VSO (iets meer VSO-leerlingen en hoger bedrag per leerling)		436.247	
- Diverse programmakosten waarbij afwijking t.o.v. begroting < 10%		61.736	
- Aantal plaatsen Transferia in begroting pas per aug. 2017 contractueel vastgelegd		93.280	
- Pilot Hogelant was niet begroot		26.127	
- Subsidiebatens 2017-2018 (Plusm, BPO, OZA niet begroot (budgetneutraal))		822.218	
- Lasten voor niet begrote keuzegids VO, staan baten tegenover		25.051	
Totaal hogere lasten			2.436.514
Totaal negatieve invloed resultaat			2.961.806
Totale afwijking van het resultaat (positief)			1.618.867

Figuur 19 positieve en negatieve invloed op het resultaat

Analyse verdeling middelen

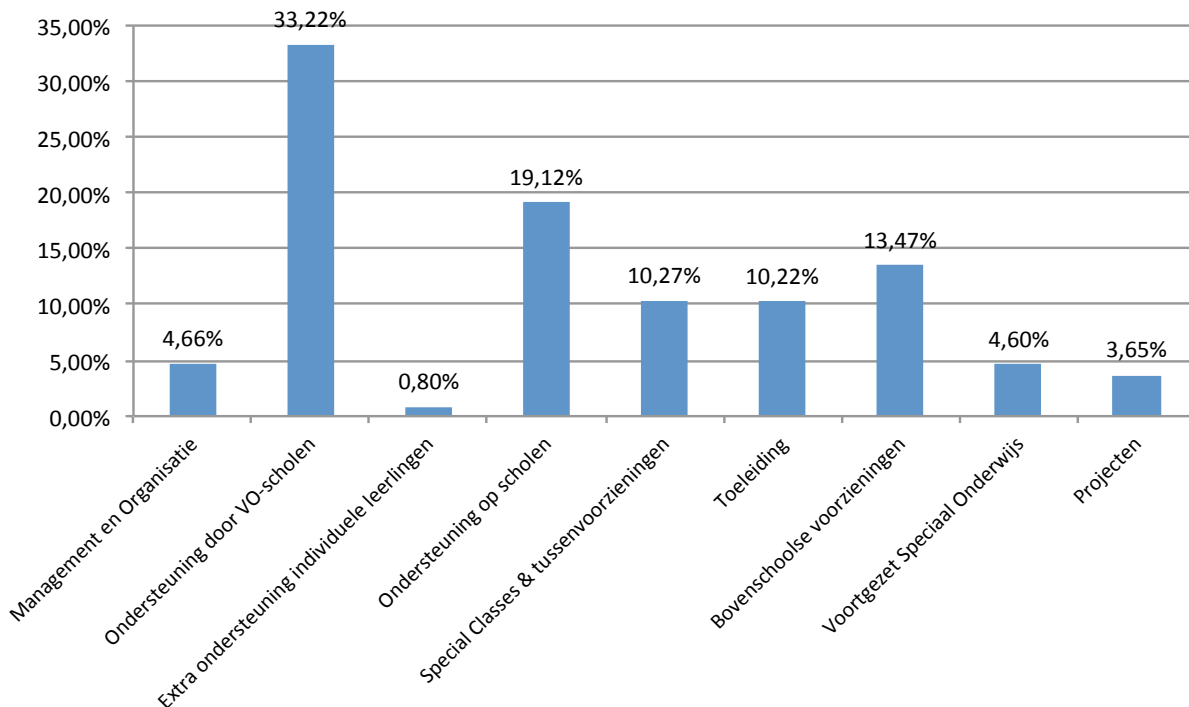
De lasten in de jaarrekening zijn opgesteld volgens de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs (RJ 660). Per 2017 zijn ook de afdrachten leerwegondersteunend onderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs en de doorbetalingen aan schoolbesturen als lasten opgenomen in de jaarrekening.

Het Samenwerkingsverband draagt het merendeel van de middelen af aan het onderwijs; 40% bekostiging leerwegondersteunend onderwijs, 11% bekostiging praktijkonderwijs en 23% ondersteuningsbekostiging voortgezet speciaal onderwijs. De Dienst Uitvoering Onderwijs betaalt deze middelen rechtstreeks aan de respectievelijke schoolbesturen. De resterende 22% is ingezet ten behoeve van de uitvoering van het ondersteuningsplan.

Figuur 20 verdeling middelen per hoofdstuk

Het Samenwerkingsverband zet meer dan de helft van de middelen voor de uitvoering van het ondersteuningsplan rechtstreeks in op scholen. Dit zijn de ondersteunings- en professionaliseringsmiddelen (33,22%) en de inzet van de begeleiders passend onderwijs en adviseurs passend onderwijs zieke leerlingen (20,02%). De tussenvoorzieningen, special classes en bovenschoolse voorzieningen maken 23,74% uit van het budget. Aan management & organisatie is 4,66% uitgegeven.

Figuur 21 verdeling middelen per programma

Kengetallen

Financiële kengetallen

	2017	2016 ⁵ (nieuw)	2016 (oud)	
1. Solvabiliteit:	66,2%	75,2%	75,2%	(Eigen Vermogen / Balanstotaal)
2. Liquiditeit:	3,0	4,0	4,0	(Vlottende Activa / Kortlopende Schulden)
3. Rentabiliteit:	10,6%	34,5%	34,5%	(Resultaat / Eigen Vermogen)
4. Weerstandsvermogen:	15,0%	14,0%	69,7%	(Eigen Vermogen / Totale Baten)

Overige kengetallen

5. Personele lasten in % van totale lasten	3,3%	2,5%	15,7%	(Personele lasten / Totale lasten)
6. Verhouding rijksbijdrage t.o.v. totale baten	95,7%	96,0%	80,2%	(Rijksbijdrage / Totale Baten)
7. Resultaat in % van totale baten	1,6%	4,8%	24,0%	(Resultaat / Totale Baten)

Figuur 22 kengetallen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per 31 december 2017 bedraagt € 9.577.250 (in 2015: € 8.559.844). Dit levert een solvabiliteit, de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal, van 66,2% (in 2016: 75,2%). De solvabiliteit geeft aan in hoeverre het Samenwerkingsverband in staat is aan zijn langetermijnverplichtingen te voldoen. Het bestuur heeft hiervoor nog geen streefpercentage vastgesteld. De ondergrens van 30% die de onderwijsinspectie voor voortgezet onderwijs schoolbesturen hanteert, wordt niet bruikbaar geacht, aangezien samenwerkingsverbanden en schoolbesturen andere verantwoordelijkheden, taken en een financiële huishouding hebben.

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die dient als weerstandsvermogen en voor een groot deel uit bestemmingsreserves. Het bestuur van het Samenwerkingsverband acht het niet wenselijk een te grote algemene reserve aan te houden. Het Samenwerkingsverband heeft daarom een groot deel van het eigen vermogen ten goede laten komen aan de realisatie van passend onderwijs door de middelen te bestemmen ter versterken van de basisondersteuning.

Liquiditeitspositie

De liquiditeit geeft aan in hoeverre het Samenwerkingsverband op korte termijn aan zijn verplichtingen kan voldoen. De liquiditeitspositie van het Samenwerkingsverband, uitgedrukt in de verhouding tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden, is per 31 december 2017 3,0 (in 2016: 4,0). Het bestuur heeft geen streefnorm vastgesteld, maar in het algemeen wordt een liquiditeit van minimaal 1,0 als 'goed' beschouwd. Het Samenwerkingsverband voldoet zeer ruim aan deze norm. Het zeer hoge bedrag aan liquide middelen is ontstaan door schenking van de Stichting aan het Samenwerkingsverband waar geen verplichtingen tegenover staan.

⁵ In 2016 waren de afdrachten en doorbetalingen aan schoolbesturen nog opgenomen als negatieve baten. Volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs worden deze nu als lasten opgenomen. Hierdoor wijzigen de kengetallen. Om een vergelijking van de kengetallen mogelijk te maken zijn de kengetallen over 2016 herberekend.

De kasstroom van het Samenwerkingsverband is in 2017 nauw gevolgd. Er was in 2017 een positieve kasstroom en er hebben zich geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de winstgevendheid van een organisatie aan en wordt vastgesteld door te berekenen wat de verhouding is tussen het resultaat en het eigen vermogen. In 2017 is dit 10,6% (in 2016: 34,5%).

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de vraag of voldoende middelen aanwezig zijn om de risico's op te vangen. In 2017 heeft het Samenwerkingsverband de risicoanalyse, waarmee in 2015 is gestart, verder uitgebreid (zie pagina 42). Het benodigde weerstandsvermogen is op basis van de risicoanalyse vastgesteld op € 2.600.000 (zie paragraaf 3.2 risicomanagement).

Het weerstandsvermogen, uitgedrukt in de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van de totale baten, is per 31 december 2017 15,% (in 2016: 14%). Dit percentage is inclusief bestemmingsreserve. Het benodigde weerstandsvermogen is 4%. Per 2017 worden de afdrachten volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs opgenomen als lasten in plaats van als baten. Dit geeft een realistisch beeld van het benodigde weerstandsvermogen.

3.2 Bedrijfsvoering

In 2017 heeft het Samenwerkingsverband veel aandacht besteed aan het verbeteren van de bedrijfsvoering. De IT-systemen zijn vernieuwd, er is een start gemaakt met het verbeteren van het opdrachtgeverschap, de risicoanalyse is vernieuwd en de belangrijkste risico's zijn benoemd.

IT

Het Samenwerkingsverband is in 2017 gestart met het verbeteren van de ICT-processen. De huidige module van het Onderwijsschakelloket wordt vervangen. De bouw van een nieuw systeem is gestart in het najaar van 2017 en wordt begin schooljaar 2018-2019 in gebruik genomen. In het nieuwe systeem wordt, naast de registratie, ook het monitoringsysteem verbeterd. Hierdoor is altijd actuele informatie beschikbaar en kan er beter gestuurd worden.

De bouw van het overstapsysteem van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs is gestart in 2016 en het systeem is in 2017 opgeleverd. Eind 2017 is de nieuwe stichting ELK opgericht en is de beheerorganisatie, inclusief het systeem, aan deze stichting overgedragen.

Treasury en financiering

Het Samenwerkingsverband heeft zijn treasurystatuut in 2016 geactualiseerd en voldoet aan de regeling 'Beleggen, Belenen en Derivatens OCW 2016'.

Het Samenwerkingsverband heeft geen leningen, beleggingen of afgeleide financiële instrumenten uitstaan, en is ook niet van plan die in de toekomst aan te gaan.

Het financiële beleid van het Samenwerkingsverband is gericht op besturing en beheersing. In dit kader stelt het Samenwerkingsverband naast het jaarverslag ook periodieke tussenrapportages op van de financiële baten en lasten en mogelijke financiële (langetermijn)risico's.

Administratieve organisatie / interne beheersing en PDCA-cyclus

Het Samenwerkingsverband heeft de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ingericht en vastgelegd. De werkzaamheden worden conform deze gemaakte afspraken uitgevoerd. De AO/IB wordt in 2018 geactualiseerd en de werkprocessen worden uitgebreider dan tot dusver beschreven en getoetst op naleving.

De Plan Do Check Act (PDCA)- cyclus van het Samenwerkingsverband is als volgt opgesteld: begroting, tussenrapportage en jaarrekening. Bij het opstellen van het strategisch jaarplan, inclusief begroting, en het

jaarverslag wordt de meerjarenbegroting ook geactualiseerd. De begroting vormt de basis voor het beheer van de middelen van het Samenwerkingsverband. Door middel van monitoring van de financiële en inhoudelijke resultaten per programma en van leerlingstromen worden de ontwikkelingen in een jaar gevolgd en worden afwijkingen gerapporteerd aan het bestuur. Indien nodig vindt bijsturing plaats. Voordat de Algemene Ledenvergadering de begroting en de jaarrekening goedkeurt, wordt de auditcommissie nauw betrokken bij de vaststelling ervan.

Opdrachtgeverschap

Een van de taken van het Samenwerkingsverband is het verdelen en toewijzen van middelen en ondersteuning aan de scholen en voorzieningen. Daarbij hoort ook een meer geformaliseerde relatie met opdrachtnemers dan waar tot dusver sprake van was. In de tweede helft van 2017 startte het Samenwerkingsverband gesprekken met de grootste opdrachtnemer. Daarmee werd het proces in gang gezet om te komen tot scherpe afspraken en monitoring van taken, rollen en verantwoordelijkheden, financiering en verantwoording. De verwachting is dat de eerste bijgestelde dienstverleningsovereenkomst begin 2018 wordt getekend.

Risicomanagement

Twee keer per jaar – bij het opstellen van de begroting en bij het opstellen van het jaarverslag – wordt een risicoanalyse uitgevoerd door de controller van het Samenwerkingsverband, waarbij ook input van de auditcommissie, de medewerkers en de directie van het bureau wordt gevraagd. De risicoanalyse is gericht op het signaleren en beoordelen van de risico's en (financiële) impact van de risico's, die worden besproken met het bestuur en de auditcommissie.

De risicoanalyse is uitgevoerd op basis van de volgende domeinen: bedrijfsvoering, governance, personeel, financiën, programma's ondersteuningsplan en omgevingsfactoren.

Een risico is een feit dat, of een ontwikkeling die in meer of mindere mate het bereiken van de doelen van het Samenwerkingsverband in de weg staat, dan wel de continuïteit van het Samenwerkingsverband bedreigt. Per risico dienen beheersmaatregelen geformuleerd en uitgevoerd te worden. Risico's die niet volledig afgedekt kunnen worden, vormen de basis voor het aan te houden weerstandsvermogen.

Per risico wordt benoemd:

1. Rating: Met een kleurenschakering is de zwaarte van het risico aangegeven. De rating van het risico (laag/groen, midden/geel, hoog/rood) wordt bepaald door de aard van het risico en de beheersbaarheid van het risico door middel van maatregelen.
2. Domein: onder welk van de bovengenoemde domeinen valt het risico?
3. Risico: wat houdt het risico in?
4. Financiële impact: wat is de impact op het weerstandsvermogen als er door het Samenwerkingsverband geen beheersmaatregelen zijn of worden geïmplementeerd?
5. Mogelijke beheersmaatregel(en): welke beheersmaatregelen bestaan er binnen het Samenwerkingsverband om het risico te verkleinen?
6. Kans: de kans (in %) dat het risico zich voordoet *ondanks* beheersmaatregelen.
7. Bedrag weerstandsvermogen: welk bedrag dient uiteindelijk als weerstandsvermogen aangehouden te worden (= kans x impact)?

Het bestuur stelt de volgende drie belangrijkste risico's vast en neemt de volgende beheersmaatregelen:

1. Privacy

Per mei 2018 treedt de nieuwe Europese wetgeving op het gebied van privacy in werking, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het Samenwerkingsverband verwerkt dagelijks persoonsgegevens van leerlingen en informatie van scholen. Het Samenwerkingsverband heeft zorgvuldige omgang met deze

gegevens (zowel intern als in de ketensamenwerking met ketenpartners) en het zo spoedig mogelijk voldoen aan deze nieuwe wetgeving hoog op de agenda gezet.

Beheersmaatregel:

Om het Samenwerkingsverband klaar te stomen voor deze nieuwe wetgeving is in 2017 gekozen voor een tweesporenaanpak:

1. Noodverbanden en *quick wins*: veel snelle verbeteringen en enkele grotere veranderingen. Waaronder beveiligde e-mail communicatie en aangescherpt protocol omgang dossiers;
2. Project *Samenwerkingsverband klaar voor de Algemene Verordening Gegevensbescherming*: een structurele aanpak om per mei 2018 aan deze verordening te kunnen voldoen.

Het doel is het zorgvuldig omgaan met de privacy van alle betrokkenen door te voldoen aan geldende wet- en regelgeving. In 2017 bereidde het Samenwerkingsverband zich voor op de invoering van de privacywetgeving in mei 2018 en bereikte de volgende resultaten:

- *Risicoanalyse en Informatiebeveiliging en Privacy (IBP) beleidsplan*: basis voor omgang met privacygevoelige informatie;
- Veel (nieuwe en geactualiseerde) documentatie: *model bewerkersovereenkomst, protocol datalekken, privacyreglement*;
- bijeenkomst *Informatiebeveiliging en privacy* op 28 november 2017: Amsterdamse schoolbesturen, PO- en VO-raad, Samenwerkingsverband, Kennisnet.

In 2018 nemen wij de volgende maatregelen:

- Het vastgestelde Informatiebeveiliging en Privacy beleidsplan wordt uitgevoerd, inclusief het toezien op de naleving van procedures (zoals het protocol omgang dossiers, het protocol datalekken, het privacyreglement, etc.);
- In de risicoanalyse zijn risico's en maatregelen benoemd. Het Samenwerkingsverband monitort deze voortdurend en de genoemde maatregelen en acties worden uitgevoerd om de risico's te verkleinen en te beheersen;
- Het Samenwerkingsverband benoemt een Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG is een interne adviseur en toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens binnen het Samenwerkingsverband. De aanstelling van een FG zorgt er voor dat het onderwerp privacy blijvend op de agenda staat;
- De leden van het Samenwerkingsverband zijn gevraagd om in de ALV te verklaren dat de scholen die onder hun bestuur vallen daadwerkelijk voldoen aan de AVG. Het als schoolbestuur aanstellen van een FG is een van de maatregelen die hieronder valt;
- We blijven nauwe afstemming met Kennisnet, de VO raad en andere Samenwerkingsverbanden zoeken op dit onderwerp, zoals ook afgelopen jaar;
- Wij stemmen af met onze ketenpartners, in het bijzonder (maar niet daartoe beperkt) gemeente, leerplicht, zorg coördinatoren en scholen;
- In het najaar laten we onze inspanningen en maatregelen extern toetsen met behulp van een privacy impact assessment.

2. Transferium

In het Transferium krijgen leerlingen van twaalf tot zestien jaar in een groep van maximaal veertien leerlingen dagelijks onderwijs, waarbij veel aandacht is voor persoonlijke begeleiding.

Doel van de transferia is dat alle leerlingen terugkeren naar het reguliere onderwijs. Deze doelstelling wordt niet behaald. De afgelopen jaren is dit vaak het geval t: ongeveer 40% van de leerlingen blijkt terug te gaan naar de eigen school of ander regulier onderwijs en de anderen gaan naar het voortgezet speciaal onderwijs. Er is sprake van oneigenlijk gebruik van het Transferium, namelijk als een soort compromis wanneer ouders en/of leerlingen niet naar het voortgezet speciaal onderwijs toe willen. Ook is de afgelopen jaren sprake van een afname in het

aantal plaatsingen op het Transferium. Het Samenwerkingsverband koopt de plaatsen van te voren in, maar lang niet alle plaatsen worden bezet. Dit leidt tot een onaanvaardbare hoge prijs per plaats.

Beheersmaatregel:

Het Samenwerkingsverband overlegt veelvuldig met Altra over de aard en ernst van de problemen van de leerlingen en de benodigde ondersteuning door het Transferium. De oplossing wordt gezocht in de afbouw van het Transferium in combinatie met de mogelijkheid van kort-vso, versterking van de vroegsignalering, intensivering van psychodiagnostiek en specialistische hulp aan de leerling in het reguliere onderwijs en gespecialiseerde gesprekken met ouders nog op de verwijzende school.

3. Niet schoolgaande leerlingen

Met de invoering van passend onderwijs is het Samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de leerlingen die 'thuiszitters' worden genoemd

In het kader van het in het voorjaar 2016 afgesloten Amsterdamse Thuiszitterspact wordt van de Samenwerkingsverbanden en de gemeente Amsterdam verwacht dat zij in vier jaar een sluitende aanpak realiseren met als doel dat jongeren in 2020 binnen drie maanden een passend aanbod voor onderwijs en/of zorg hebben.

De politieke druk is hoog maar diverse problemen vragen om oplossingen:

- er is nog geen compleet beeld van het aantal niet schoolgaande leerlingen;
- er is onvoldoende zicht op de leerlingen die verzuimen in het voortgezet speciaal onderwijs;
- er is onvoldoende aanbod specialistische jeugdhulp; wachtlijsten in de jeugd-ggz;
- veel verschillende projecten zijn actief, maar concrete resultaten worden niet behaald.
- het doorbraakoverleg is een casuoverleg, maar er worden geen doorbraken gerealiseerd
- onvoldoende resultaten van de Amsterdamse aanpak door een gebrek aan analyse.
- Geen inzet van ervaringsdeskundigheid.

Beheersmaatregelen:

In 2018 heeft de gemeente een sterke projectgroep ingericht onder aansturing van een stuurgroep van de Samenwerkingsverbanden en de afdelingen jeugd en onderwijs van de gemeente. Analyse, visie en een inhoudelijke aanpak, inclusief de inzet van ervaringsdeskundigheid staan centraal. De consultants van het Samenwerkingsverband starten met het beoordelen van de vrijstellingen die jeugdartsen afgeven. Naar schatting gaat het om veertig vrijstellingen. Het Samenwerkingsverband stelt consultants in staat om vroegtijdig de zorgcoördinatoren te adviseren over ziekteverzuim en de daarbij horende aanpak. Zij bezoeken daarvoor de scholen. Deze werkwijze test het Samenwerkingsverband sinds een aantal maanden in Amsterdam-Noord.

Bijlage 4 geeft een volledig overzicht van de geïdentificeerde risico's.

In de meerjarenbegroting wordt met de post 'onvoorzien' rekening gehouden met kleinschalige risico's. Daarnaast anticipeert het Samenwerkingsverband met de genomen beheersmaatregelen op risico's en verkleint het de kans niet tijdig te kunnen inspelen op tegenslagen. Er blijft een inherent risico over dat gedekt dient te worden door de algemene reserve die als weerstandsvermogen dient. Volgens de risicoanalyse komt het benodigde weerstandsvermogen uit op een bedrag van 3.029.000. Omdat de kans klein is dat alle risico's zich tegelijkertijd en in volle omvang voordoen, heeft het bestuur dit bedrag naar beneden bijgesteld naar 2.600.000.

3.3 Continuïteitsparagraaf

Vooruitblik – (financiële) ontwikkelingen 2018 en verder

Ondersteuningsplan 2018-2019, 2019-2023 en kwaliteitsbeleid

Het huidige ondersteuningsplan is opgesteld voor de periode 2014-2018. Voor komend schooljaar 2018-2019 wordt dit plan opnieuw vastgesteld. Zo ontstaat de gelegenheid om voor de zomer van 2018 het ondersteuningsplan 2014-2018 grondig te evalueren, alvorens een nieuw ondersteuningsplan 2019-2023 te maken en vast te stellen.

In het nieuwe ondersteuningsplan wordt specifiek meer aandacht besteed aan het kwaliteitsbeleid en de behaalde resultaten. Zo is onder meer een aanscherping van concrete doelen per programmaonderdeel, beoogde resultaten en evaluatieprocessen nodig. Door het aanscherpen van de doelen en de resultaten kan middels evaluatie beter bijgestuurd worden als doelen of resultaten niet behaald worden. Het Samenwerkingsverband kan hierdoor, evenals de schoolbesturen, meer transparant aan alle *stakeholders* verantwoorden hoe de middelen worden ingezet en of dat efficiënt en doelmatig gebeurt.

In het kader van het nieuwe governance model is een kwaliteitscommissie vanuit de Algemene Ledenvergadering ingesteld. Deze commissie ziet toe op de kwaliteit van het door de uitvoerend bestuurder gevoerde kwaliteitsbeleid en adviseert over verbetermogelijkheden. Ook adviseert deze commissie de Algemene Ledenvergadering over doelmatigheid en doeltreffendheid van de ingezette middelen in relatie tot de beoogde resultaten, zoals geformuleerd in het ondersteuningsplan en het toezichtkader.

Uitbreiding bureau

Het Samenwerkingsverband is bezig met het verbeteren van de werkprocessen en het opstarten van nieuwe projecten en initiatieven. Om dit te kunnen realiseren is een uitbreiding van het bureau noodzakelijk. Dit betekent voor aantal taken/projecten een tijdelijke uitbreiding en voor een aantal taken een structurele uitbreiding.

De prognose van het aantal fte is voor 2018 6,24 fte hoger dan het werkelijk aantal fte in 2017. Dit komt doordat een deel van de werkzaamheden door externen is uitgevoerd en de begrote uitbreiding van het personeel in dienst in 2017 niet volledig is gerealiseerd. Na 2018 is een lichte daling in het aantal fte te zien (zie figuur 25 op pagina 52).

Leerwegondersteunend onderwijs / praktijkonderwijs

Sinds januari 2016 zijn de middelen voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs onderdeel geworden van de Wet passend onderwijs en worden die middelen toegekend en afgedragen via het Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband beoordeelt nu zelf of een leerling aangewezen is op leerwegondersteunend onderwijs of toelaatbaar is tot praktijkonderwijs. Deze taak is belegd bij de Toelatingsadviescommissie. Deze toetst op basis van de huidige landelijke criteria.

Samenwerkingsverbanden kunnen via de zogenoemde opting-out regeling vooruitlopen op het loslaten van de landelijke criteria, de duur en de licenties voor leerwegondersteunend onderwijs. Vooralsnog kiest het Samenwerkingsverband daar niet voor. Voor 2017 en 2018 handhaaft het in ieder geval de huidige regeling. Het bestuur richt een werkgroep in die zich beraadt op de diverse mogelijkheden voor de toewijzing van de leerwegondersteunend onderwijsmiddelen en de (financiële) consequenties bij verevening.

Het Samenwerkingsverband ontvangt bekostiging op basis van het deelnamepercentage leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs in 2012 (in totaal gezamenlijk 19,1%). Na 2012 is het deelnamepercentage leerwegondersteunend onderwijs gedaald en het deelnamepercentage praktijkonderwijs licht gestegen. De

percentages leerwegondersteunend onderwijs- en praktijkonderwijsleerlingen zijn in het Amsterdamse voortgezet onderwijs duidelijk hoger dan de landelijke gemiddelden, zoals onderstaande figuur laat zien.

Deelnamepercentage Lwoo/Pro	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal Lwoo	5.784	5.746	5.857	5.899	6.127	6.004
Aantal Pro	1.456	1.479	1.485	1.426	1.372	1.345
Aantal VO	41.825	41.049	40.942	40.126	39.233	38.454
Deelnamepercentage Lwoo	13,83%	14,00%	14,31%	14,70%	15,62%	15,61%
Landelijk deelnamepercentage	8,28%	9,42%	10,40%	10,47%	10,61%	10,71%
Deelnamepercentage Pro	3,48%	3,60%	3,63%	3,55%	3,50%	3,50%
Landelijk deelnamepercentage	3,01%	3,01%	3,00%	2,96%	2,93%	2,84%

Figuur 23 deelnamepercentage leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs

Bron: RVC/Kijkglas

Vanaf 2021 vindt naar verwachting een herverdeling van de middelen leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs plaats met negatieve financiële consequenties voor de scholen binnen het Samenwerkingsverband. Het aantal leerlingen voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs in Amsterdam en Diemen ligt immers duidelijk hoger dan het landelijk gemiddelde. De financiële consequenties kunnen oplopen tot in totaal 8 miljoen als de verevening in één keer zou worden toegepast.

Hoewel de verwachting is dat bij eventuele verevening dit beleid geleidelijk wordt doorgevoerd, wil het Samenwerkingsverband een buffer creëren om voor schoolbesturen een ‘zachte landing’ mogelijk te maken. Hiertoe wordt de komende jaren een bestemmingsreserve van maximaal € 4.000.000 opgebouwd. Indien geen (landelijke) verevening plaatsvindt, valt deze bestemmingsreserve vrij.

Prognose kengetallen

* Aantal leerlingen

Voor het Samenwerkingsverband is het totaal aantal leerlingen op het voortgezet onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs en het aandeel leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs van belang voor de toekomstige rijksbijdragen (lichte en zware ondersteuning op basis van aantal voortgezet onderwijsleerlingen) evenals voor de verplichte afdrachten (leerwegondersteunend onderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs).

Aantal leerlingen	Voorlopige telling 2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
VO-leerlingen ⁶	41.825	42.481	42.821	43.164	43.509
Lwoo-leerlingen	5.784	5.830	5.877	5.924	5.971
Pro-leerlingen	1.456	1.468	1.479	1.491	1.503
VSO-leerlingen ⁷	1.283	1.291	1.302	1.312	1.323

Figuur 24 prognose leerlingaantal

Bron: Kijkglas en gemeente Amsterdam, afd. onderzoek, informatie en statistiek

⁶ Het aantal voortgezet onderwijsleerlingen is inclusief nieuwkomers.

⁷ Het aantal voortgezet speciaal onderwijsleerlingen betreft de aan ons Samenwerkingsverband toegerekende leerlingen.

* Personele bezetting

In 2017 was gemiddeld 12,61 fte (in 2016: 11,1 fte) in dienst bij het Samenwerkingsverband en 2,2 fte gedetacheerd vanuit de aangesloten schoolbesturen; 0,8 fte was voor zwangerschapsvervangning van een consulent. Ook maakt het Samenwerkingsverband structureel gebruik van de diensten van een aantal zzp'ers. Het Samenwerkingsverband streeft naar reductie van dit aantal.

Aantal fte (in dienst en gedetacheerd)	Werkelijk 2017	Begroting 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Management/directie	1,42	1,00	1,00	1,00	1,00
Ondersteunend personeel					
- Managementondersteuning	1,00	0,90	0,90	0,90	0,90
- Financiën & Control	1,07	1,80	1,80	1,80	1,80
- HR-adviseur	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
- Beleidsadviseurs/ondersteuning bureau	1,48	3,80	3,80	3,80	3,80
- Coördinatie projecten	0,84	1,90	1,90	1,90	1,90
- Hoofd Team Onderwijsschakelloket	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
- Consulenten	5,80	7,60	7,60	7,60	7,60
- Administratief medewerker Onderwijsschakelloket	0,80	1,60			
- Frontoffice			2,40	2,40	2,40
- Voorzitter Toelatingsadviescommissie	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
- Leden Toelatingsadviescommissie*	1,05	1,10	1,10	1,10	1,10
- Managementondersteuner Toelatingsadviescommissie	0,80	0,80			0,80
Totaal fte	15,61	21,85	21,85	21,85	21,85

Figuur 25 prognose aantal fte

* incl. twee zzp'ers, samen (0,6fte)

Meerjarenbegroting

Onderstaande meerjarenbegroting is door de Algemene Ledenvergadering vastgesteld bij de begroting 2018, afgezet tegen de werkelijke baten en lasten 2017. Deze meerjarenbegroting is uitgewerkt t/m kalenderjaar 2022 en opgesteld conform de afspraken in het ondersteuningsplan 2014-2018. In de meerjarenbegroting wordt, conform besluit, een groot deel van de opgebouwde reserves als bestemmingsreserves opgenomen.

Voor 2019-2023 wordt een nieuw ondersteuningsplan opgesteld. Bij wijziging van beleid zal ook de meerjarenbegroting aangepast moeten worden.

Meerjarenbegroting volgens programma-indeling	Werkelijk		Meerjarenbegroting			
Baten	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lichte ondersteuning algemeen	3.835.506	3.886.331	3.917.421	3.948.761	3.980.351	4.012.193
Lichte ondersteuning Lwoo	28.285.992	28.679.906	28.909.345	29.140.620	29.373.745	29.608.734
Lichte ondersteuning Pro	6.336.552	6.420.518	6.471.882	6.523.657	6.575.847	6.628.453
Zware ondersteuning, incl. verevening	22.640.799	23.008.121	23.400.342	23.817.203	24.133.031	24.326.096
Geoordeelde subsidies en bijdragen besturen	2.776.387	2.344.677	1.865.058	1.865.060	1.865.062	1.865.064
Totale baten	63.875.236	64.339.552	64.564.049	65.295.301	65.928.035	66.440.541
Lasten	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pr.1 Ondersteuning op VO-scholen	37.149.552	37.753.220	38.007.646	36.264.107	36.522.620	36.783.201
Pr.2 Extra ondersteuning leerlingen	135.409	254.200	254.200	254.200	254.200	254.200
Pr.3 Ondersteuning in school	3.244.500	3.418.000	3.418.000	3.418.000	3.418.000	3.418.000
Pr.4 Aanvullend aanbod	1.742.452	1.969.320	1.944.672	1.925.424	1.925.426	1.925.428
Pr.5 Toeleiding - loket	1.733.554	1.636.043	1.586.043	1.586.043	1.586.043	1.586.043
Pr.6 Bovenschoolse voorzieningen	2.286.120	2.225.417	2.100.000	2.100.000	2.100.000	2.100.000
Pr.7 Voortgezet speciaal onderwijs	15.156.914	15.238.988	15.184.442	15.342.592	15.609.717	15.723.709
Pr.8 Projecten	618.635	816.819	417.502	417.504	417.506	417.508
Pr.9 Onvoorzien	-	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Pr.10 Management en organisatie	790.696	1.278.547	1.217.547	1.217.547	1.217.547	1.217.547
Totale lasten	62.857.830	64.790.554	64.330.052	62.725.417	63.251.060	63.625.637
Resultaat	1.017.406	-451.002	233.997	2.569.884	2.676.975	2.814.904
Bestemmingsreserve Lwoo - Pro		750.000	750.000	750.000		

Figuur 26 meerjarenbegroting

Hieronder wordt de vastgestelde meerjarenbegroting ook nog weergegeven volgens de standaardindeling van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs, afgezet tegen de werkelijke baten en lasten 2017.

Meerjarenbegroting volgens RJO	Werkelijk		Meerjarenbegroting				
Rijksbaten	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Rijksbaten	3.1	61.098.849	61.994.875	62.698.991	63.430.241	64.062.973	64.575.477
Overige baten							
Overige overheidsbijdragen en subsidies	3.2	2.537.106	1.547.121	1.067.502	1.067.504	1.067.506	1.067.508
Overige baten	3.5	239.281	797.556	797.556	797.556	797.556	797.556
Totaal netto baten		63.875.236	64.339.552	64.564.049	65.295.301	65.928.035	66.440.541
Lasten		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Personeelslasten	4.1	2.064.181	2.065.408	2.065.408	2.065.408	2.065.408	2.065.408
Afschrijvingen	4.2	2.656	-	-	-	-	-
Huisvestingslasten	4.3	18.779	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Overige lasten	4.4	8.459.313	7.972.087	7.237.187	7.237.189	7.237.191	7.237.193
Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW	4.5.1	44.938.799	45.582.345	45.881.391	46.296.002	46.821.640	47.196.214
Verplichte afdrachten VSO	4.5.1.1	13.425.497	13.779.124	13.823.745	13.981.895	14.249.020	14.363.012
Verplichte afdracht Lwoo	4.5.1.2	25.104.338	25.407.435	25.610.694	25.815.580	26.022.104	26.230.281
Verplichte afdracht Pro	4.5.1.3	6.408.964	6.395.786	6.446.952	6.498.528	6.550.516	6.602.920
Doorbetalingen op basis van 1 februari	4.5.2	951.011	1.060.697	1.060.697	1.060.697	1.060.697	1.060.697
Overige doorbetalingen aan schoolbesturen	4.5.3	6.423.091	8.010.017	7.985.369	5.966.121	5.966.123	5.966.125
Totaal lasten		62.857.830	64.790.554	64.330.052	62.725.417	63.251.060	63.625.637
Resultaat		1.017.406	-451.002	233.997	2.569.884	2.676.975	2.814.904
Bestemmingsreserve Lwoo-Pro			750.000	750.000	750.000		

Figuur 27 meerjarenbegroting volgens RJO

Meerjarenbalans

Onderstaande geprognosticeerde balans is gebaseerd op de vastgestelde meerjarenbegroting en de genoemde toevoeging in bestemmingsreserves.

Meerjarenbalans	Werkelijk			Prognoses				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vaste activa	-	83.988	10.619	-	-	-	-	-
Vorderingen	1.695.796	2.010.949	4.134.074	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Liquide middelen	6.038.285	9.289.010	10.319.459	10.131.248	10.365.245	12.935.128	15.612.104	18.427.008
Totaal activa	7.734.081	11.383.947	14.464.152	13.131.248	13.365.245	15.935.128	18.612.104	21.427.008
Algemene reserve								
Weerstandsvermogen	222.194	1.680.000	2.000.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000
Wettelijke res. digitale systeem ELK			83.988	-	-	-	-	-
Bestemmingsres. huisvesting				101.221	-	-	-	-
Bestemmingsres Lwoo/Pro	-	-	1.756.441	1.756.441	2.506.441	3.256.441	4.006.441	4.006.441
Bestemmingsres. t.b.v. ondersteuning scholen	-	2.660.556	3.085.324	3.469.485	3.877.257	3.503.804	5.323.687	8.000.663
Bestemmingsres. systeem SWV				100.000				
Bestemmingsres. hoogbegaafdheid	-	-	285.100	285.100	142.550	-	-	-
Bestemmingsres. digitale systeem ELK	-	-	83.988	-	-	-	-	-
Bestemmingsres. rebound	-	1.265.003	1.265.003	1.265.003	-	-	-	-
Resultaat boekjaar	5.383.365	2.954.285	1.017.406	-451.002	233.997	2.569.884	2.676.975	2.814.904
Totaal eigen vermogen	5.605.559	8.559.844	9.577.250	9.126.248	9.360.245	11.930.128	14.607.104	17.422.008
Voorzieningen		10.000	4.800	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Kortlopende schulden	2.128.522	2.824.103	4.882.102	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
Totaal passiva	7.734.081	11.393.947	14.464.152	13.131.248	13.365.245	15.935.128	18.612.104	21.427.008

Figuur 28 meerjarenbalans

Amsterdam, 16 mei 2018

Het bestuur:

de heer L.S.P. Admiraal, lid

mevrouw R.T. Kervezee, voorzitter

de heer R. Kuiken, lid

mevrouw C.E.M. Neuhaus, lid

mevrouw A.P.M. van der Poel, lid

mevrouw A.M. de Ruijter, directeur-bestuurder

de heer A.J.C de Wit, lid

Verslag van de Algemene Ledenvergadering

Binnen de Vereniging heeft de Algemene Ledenvergadering (ALV) tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de gang van zaken binnen de Vereniging. De Algemene Ledenvergadering bestaat uit vertegenwoordigers van alle bij de Vereniging aangesloten schoolbesturen.

De Algemene Ledenvergadering is in 2017 vier keer bijeengekomen, te weten op 20 januari, 31 maart, 16 juni en 20 december.

De ALV heeft in 2017 de volgende besluiten genomen:

- De ALV heeft de akte van statutenwijziging, het bestuursreglement, het reglement auditcommissie en kwaliteitscommissie en het toezichtkader algemene ledenvergadering goedgekeurd.
- De ALV heeft de begroting 2017 en de meerjarenbegroting goedgekeurd.
- De ALV is akkoord gegaan met de aanwezigheid van Panta Rhei (lid van OSVO) als toehoorder van de vergaderingen voor de duur van 1 jaar vanaf 31 maart 2017.
- De ALV is akkoord gegaan met de kandidaatstellingen van Jan Paul Beekman en Pieter Roelofs als leden van de auditcommissie.
- De ALV is akkoord gegaan met de kandidaatstellingen van Wilfred Vlakveld en Cor de Ruiter als leden van de kwaliteitscommissie.
- De ALV heeft ingestemd met de keuze van de selectiecommissie voor Horlings als nieuwe accountant, voor de duur van in ieder geval twee jaar.
- De ALV heeft het jaarverslag, met inachtneming van een aantal aanvullingen, goedgekeurd en heeft tevens decharge verleend aan het bestuur voor het gevoerde beleid.
- De ALV heeft het Treasurystatuut vastgesteld.
- De ALV heeft ingestemd met het oprichten van een stichting voor het financieel beheer van ELK.
- De ALV heeft ingestemd met een zesledig bestuur en met de benoeming van Leon Admiraal als bestuurslid.
- De ALV heeft ingestemd met de omzetting van het tijdelijke contract van de directeur-bestuurder, Ariëlle de Ruijter, naar een contract voor onbepaalde tijd.
- De ALV heeft ingestemd met een nieuw ondersteuningsplan voor de duur van een jaar en met het voorgestelde plan voor de evaluatie van het huidige plan.
- De ALV heeft het jaarplan en de begroting voor 2018 goedgekeurd, met inachtneming van het auditrapport.

Daarnaast zijn in de ALV de volgende onderwerpen besproken:

- Het Samenwerkingsverband is bezig met een traject om een nieuwe visie te ontwikkelen.
- Besloten is dat het Samenwerkingsverband in maart 2018 zal verhuizen naar Amsterdam-Zuidoost, samen met OSVO. Zij zullen zich vestigen in het Cultureel Educatief Centrum (CEC).
- Er is een Amsterdamse thuiszittersaanpak voor het terugbrengen van het aantal thuiszittende kinderen en jongeren. Afgesproken is dat de kwaliteitscommissie van het Samenwerkingsverband het onderwerp thuiszitters monitort.
- De samenwerking tussen Overleg van Schoolbesturen in het Voortgezet Onderwijs en het Samenwerkingsverband wordt geïntensiveerd. Hierover is een notitie geschreven.
- De voorziening Learn2work heeft op de agenda gestaan. Deze voorziening is ingesteld om uithuisplaatsing van een groep jongeren met een licht verstandelijke beperking en complexe problematiek te voorkomen. De nadruk ligt op praktijkgericht onderwijs. De ALV vond de inhoudelijke richting goed, maar vindt dat een aantal vragen nog beantwoord moet worden voor hierover een besluit kan worden genomen.

- De Algemene Verordening Gegevensbescherming, die in mei 2018 ingaat, is besproken. Er is een projectleider aangesteld en een projectplan opgesteld. De projectleider volgt een tweesporenbeleid. Het eerste spoor is de directe aanpak van praktische zaken, de *quick wins*. Het tweede spoor is meer structureel van aard en begint met het opstellen van een beleidsplan en een risicoanalyse. De afstemming tussen bestuursniveau en schoolniveau is een belangrijk aandachtspunt.
- De kwaliteitscommissie van het Samenwerkingsverband heeft, in overleg met Ariëlle de Ruijter, een kwaliteitsagenda opgesteld. De commissie geeft bij deze agenda een visie op kwaliteit en het maakt een prioritering. De kwaliteitsagenda komt ter verdere bespreking op de vergaderagenda van het bestuur.
- Het Kohnstamm Instituut heeft, in opdracht van het Samenwerkingsverband, onderzoek gedaan naar op-, af- en doorstroom van leerlingen. De insteek van het onderzoek was om goed inzicht te krijgen in de schoolwisselingen.

Namens de Algemene Ledenvergadering,

Alle van Steenis en Annette van der Poel

Verslag van de Ondersteuningsplanraad

De Ondersteuningsplanraad (OPR) heeft in 2017 vijf keer vergaderd. De vergaderingen vonden plaats in januari, april, juni, november en december. In mei is gezamenlijk afscheid genomen van Frits Otto.

Bij de bijeenkomst in juni van het Samenwerkingsverband over de presentaties en analyses van de schoolondersteuningsprofielen was de Ondersteuningsplanraad breed vertegenwoordigd.

In november kwamen de werkwijze van de Toelatingsadviescommissie en de opzet van het plan van aanpak voor de evaluatie van het Ondersteuningsplan aan de orde. De Ondersteuningsplanraad heeft aangegeven een actieve bijdrage te willen leveren aan dit evaluatieproces.

In december heeft de Ondersteuningsplanraad zijn instemming verleend aan de begroting 2018 en aan het nieuwe ondersteuningsplan voor één jaar. Doel is een gedegen evaluatie te kunnen maken om, ondersteund door een nieuw missie-/visiedocument, tot een breed gedragen nieuw ondersteuningsplan te komen voor de komende jaren.

De Ondersteuningsplanraad bestaat ultimo 2017 uit zeven leden uit de personeelsgeleding, bestaande uit docenten, een trajectbegeleider en zorgcoördinatoren, drie ouderleden en één leerling. Een breed geschoold gezelschap, dat door middel van een brief via de schoolbesturen aan de medezeggenschapsraden zich heeft proberen uit te breiden door leerlingen en ouders te werven. Momenteel staan nog één ouderzetel en drie leerlingenzetels vacant.

De Ondersteuningsplanraad heeft zijn instemming verleend aan de begroting van 2017 en de wijziging van de organisatiestructuur bij het aantreden van Ariëlle de Ruijter.

Andere belangrijke besproken onderwerpen in 2017 zijn het jaarverslag 2016 en de begroting 2018 geweest.

Half oktober was de Ondersteuningsplanraad vertegenwoordigd bij een bijeenkomst in de Raadszaal van het stadhuis, waar jongeren vanuit de burgemeester- en wethoudersplaatsen in discussie gingen met de zaal over privacy op school.

De leden van de Ondersteuningsplanraad zijn actief betrokken bij het onderwijs aan Amsterdamse leerlingen. Ieder staat vanuit zijn eigen rol in nauw contact met andere organen en instanties en onderhoudt deze contacten door middel van actief netwerken. De raad staat voor een positief kritische en constructieve inbreng met betrekking tot het vernieuwingsplan en streeft er voortdurend naar zijn initiatieven te optimaliseren en te agenderen.

Namens de Ondersteuningsplanraad,

Chaia Levie
voorzitter

Verslag van de Medezeggenschapsraad

De Medezeggenschapsraad is in 2017 tien keer bijeengekomen, ongeveer elke maand. De Medezeggenschapsraad heeft vier keer een vergadering gehad met de directie erbij en één keer met alle personeelsleden zonder directie. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen in deze vergaderingen:

- het aantreden van de nieuwe directeur-bestuurder;
- huisvesting;
- flexibilisering van de werktijden;
- fietsplan/werkkostenregeling.

Gedurende het jaar is de Medezeggenschapsraad gegroeid van twee naar drie personen. Amber Pompe is na vervanging tijdens de zwangerschap van Patty Lubeck aangebleven. Tevens zijn een statuut en reglement opgesteld die in 2018 worden vastgesteld. Hierin zijn ook de diverse taken van de Medezeggenschapsraad opgenomen. In onderling overleg is de volgende taakverdeling tot stand gekomen.

- Iris Vooren, voorzitter
- Amber Pompe, secretaris
- Patty Lubeck, penningmeester

In 2017 is Ariëlle de Ruijter als directeur-bestuurder gestart. Bij haar aantreden heeft de Medezeggenschapsraad met haar gesproken over vragen en zorgen van het personeel. Samen met de opdracht die haar door het bestuur is meegegeven heeft zij gedurende het jaar nieuwe, soms tijdelijke, functies ingesteld en personen aangesteld. Hierdoor werd de noodzaak tot nieuwe huisvesting nog groter. Aan het einde van het eerste kwartaal van 2018 zal de nieuwe huisvesting betrokken worden. Met de nieuwe stijl van leidinggeven en de mogelijkheden die deze huisvesting biedt gaat de organisatie een jaar vol veranderingen tegemoet. De onderwerpen die dit jaar besproken zijn zullen in 2018 verder vorm gaan krijgen.

Namens de Medezeggenschapsraad,

Amber Pompe
Iris Vooren
Patty Lubeck

Jaarrekening 2017

BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

ACTIVA	2017		2016	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa	(1)	-		83.988
Materiële vaste activa	(2)	10.619		-
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	(3)	4.134.074		2.010.949
Liquide middelen	(4)	10.319.459		9.289.010
		<u>14.453.533</u>		<u>11.299.959</u>
TOTAAL ACTIVA		<u><u>14.464.152</u></u>		<u><u>11.383.947</u></u>
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN	(5)			
Algemene reserve		2.600.000		2.000.000
Wettelijke reserve		-		83.988
Bestemmingsreserves		6.977.250		6.475.856
		<u>9.577.250</u>		<u>8.559.844</u>
VOORZIENINGEN	(6)	4.800		10.000
KORTLOPENDE SCHULDEN	(7)	<u>4.882.102</u>		<u>2.814.103</u>
TOTAAL PASSIVA		<u><u>14.464.152</u></u>		<u><u>11.383.947</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017

	2017		Begroting		2016	
	€	€	€	€	€	€
BATEN						
Rijksbijdragen OCW (8)	61.098.849		59.239.056		58.592.104	
Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden (9)	1.714.989		1.374.602		1.745.722	
Bijdrage schoolbesturen (10)	822.117		781.631		658.050	
Overige baten (11)	234.364		82.162		32.102	
TOTAAL BATEN		63.870.319		61.477.451		61.027.978
LASTEN						
Personeelslasten (12)	2.064.181		1.872.500		1.466.137	
Afschrijvingslasten (13)	2.656		-		-	
Huisvestingslasten (14)	18.779		120.000		13.299	
Overige lasten (15)	8.459.313		8.730.369		7.864.635	
Doorbetalingen aan schoolbesturen (16)	52.312.901		51.356.044		48.739.827	
TOTAAL LASTEN		62.857.830		62.078.912		58.083.898
SALDO BATEN EN LASTEN		1.012.489		-601.461		2.944.080
Financiële baten en lasten		4.917		-		10.205
RESULTAAT BOEKJAAR		1.017.406		-601.461		2.954.285
Resultaatbestemming						
Ten gunste van algemene reserve		432.024		-		403.988
Ten gunste van bestemmingsres. huisvesting		101.221		-		-
Ten gunste van bestemmingsres. Lwoo/Pro		-		-		1.756.441
Ten gunste van bestemmingsres. basisonderst.		384.161		-		424.768
Ten gunste van bestemmingsres. systeem SWV		100.000		-		-
Ten gunste van bestemmingsres. hoogbegaafdheid		-		-		285.100
Ten gunste van bestemmingsres. systeem ELK		-		-		83.988
		1.017.406		-		2.954.285

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	2017		2016	
	€	€	€	€
SALDO BATEN EN LASTEN	1.012.489		2.944.080	
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen en waardeveranderingen	-10.619		-	
- mutatie voorzieningen	-5.200		10.000	
Veranderingen in werkkapitaal:				
- mutatie vorderingen	-2.128.414		-308.450	
- mutatie kortlopende schulden	2.067.999		685.581	
KASSTROOM UIT BEDRIJFSOPERATIES		936.255		3.331.211
- ontvangen interest	10.205		3.502	
- betaalde interest	-		-	
Saldo ontvangen en betaald interest	10.205	10.205	3.502	3.502
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		946.460		3.334.713
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		83.988		-83.988
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		-		-
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		1.030.448		3.250.725
Beginstand liquide middelen		9.289.010		6.038.285
Eindstand liquide middelen		10.319.458		9.289.010

Toelichting behorende bij de jaarrekening 2017

Activiteiten

Alle Amsterdamse schoolbesturen van het voortgezet (speciaal) onderwijs zijn aangesloten bij Vereniging Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen. De vereniging is opgericht op 18 oktober 2013, gevestigd Buiksloterweg 85 te Amsterdam en statutair gevestigd te Amsterdam.

De Vereniging heeft ten doel:

- a) het vormen en in stand houden van een regionaal Samenwerkingsverband in de zin van artikel 17a Wet op het voortgezet onderwijs in de regio Amsterdam en Diemen;
- b) het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen alle scholen in de voormelde regio;
- c) het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces en daarmee een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs voor zo veel mogelijk van de in de hierboven genoemde regio woonachtige leerlingen die ondersteuning behoeven.

De Vereniging heeft in ieder geval tot taak, ter uitvoering van de in artikel 17a lid 6 Wet op het voortgezet onderwijs aan het Samenwerkingsverband wettelijk toegekende taken:

- a) het vaststellen van een ondersteuningsplan als bedoeld in artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- b) het verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen die deelnemen aan het Samenwerkingsverband;
- c) het beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het voortgezet speciaal onderwijs cluster 3 en 4 op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven;
- d) het adviseren over de ondersteuningsbehoefte van een leerling op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven.

De vereniging tracht het doel te bereiken door:

- gezamenlijke besluitvorming over de wijze van verdelen en toewijzen van de ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen;
- het vaststellen van een ondersteuningsplan en (financieel) jaarverslag;
- het bevorderen van de deskundigheidsuitwisseling binnen het Samenwerkingsverband en het adviseren van de leden en deelnemers inzake de deskundigheidsbevordering van leraren in relatie tot het doel van de coöperatie;
- het bevorderen van de samenwerking tussen de bevoegde gezagsorganen, alsmede de samenwerking met andere organisaties die werkzaam zijn ten behoeve van onderwijs in de meest brede zin van het woord;
- andere middelen die aan het doel van de vereniging dienstbaar kunnen zijn.

De vereniging heeft geen winstoogmerk.

Verslaggeving

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling Jaarverslaglegging Onderwijs (RJO) en de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs (RJ 660) en Beleidsregels toepassing WNT. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Verslagleggingsperiode

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in het overzicht van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De baten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het bestuur van de vereniging, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Financiële instrumenten, inclusief vorderingen en kortlopende schulden

Financiële instrumenten omvatten bij het Samenwerkingsverband vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijk geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid.

Aangezien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De uitgaven na

eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de winst-en-verliesrekening. De grondslagen voor de vaststelling en verwerking van bijzondere waardeverminderingen zijn opgenomen onder het hoofd Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de onderneming de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de onderneming het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen. Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs omvat voornamelijk de salariskosten van het betrokken personeel, de geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase (actief gereed voor ingebruikname) afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt. Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa

Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op vooruitbetalingen op immateriële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Bijzondere waarde van vaste activa

Voor immateriële vaste activa wordt op elke balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief, of een kasstroomgenererende eenheid, hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op elke balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

In afwijking van datgene wat hiervoor is gesteld, wordt op elke balansdatum de realiseerbare waarde bepaald voor de volgende activa, ongeacht of sprake is van aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering:

- immateriële vaste activa die nog niet in gebruik zijn genomen;
- immateriële vaste activa die worden afgeschreven over een levensduur van meer dan 20 jaar, gerekend vanaf het moment van ingebruikname.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs verminderd met de jaarlijkse lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur. De afschrijvingstermijnen per activacategorie is als volgt:

- verbouwingen: 10 jaar
Bij verbouwingen op huurpanden wordt afgeschreven over de economische levensduur, maar niet langer dan de resterende huurperiode.
- inventaris en apparatuur: 3/5 jaar
ICT-apparatuur wordt in 5 jaar afgeschreven met uitzondering van printers die worden in 3 jaar afgeschreven.

De aangewende investeringssubsidies worden zichtbaar in mindering gebracht op de boekwaarde van de materiële vaste activa.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserve en eventuele bestemmingsfondsen verstaan. De algemene reserve bestaat uit de reserve die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt in de staat van baten en lasten. Indien deze baten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en zal worden voldaan aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van de gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

Bijdragen van schoolbesturen

Bijdragen van schoolbesturen worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen bijdrage waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Overige baten

Overige baten worden verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de Vereniging zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en laste verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vereniging.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid, worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen, inclusief ontslag aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid, wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden conform cao en individuele arbeidsovereenkomsten. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij de pensioenuitvoerder wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten

Hieronder zijn begrepen de direct aan de baten toerekenbare kosten. Lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Ten behoeve van het opstellen van een kasstroomoverzicht wordt onder geldmiddelen verstaan: kasmiddelen, tegoeden op bankrekeningen, wissels en cheques, direct opeisbare deposito's en op korte termijn zeer liquide activa.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

VASTE ACTIVA

1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Software	-	83.988
Totaal immateriële vaste activa	<u>-</u>	<u>83.988</u>

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	Ontwikkelings- kosten	Ontwikkelings- kosten
Stand per 1 januari		
- aanschafprijs	83.988	-
- cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>83.988</u>	<u>-</u>
Mutaties in de boekwaarde		
- investeringen	-	83.988
- desinvesteringen	<u>-83.988</u>	<u>-</u>
Saldo mutaties	<u>-83.988</u>	<u>83.988</u>
Stand per 31 december		
- aanschafprijs	-	83.988
- cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>-</u>	<u>83.988</u>

Op 15 december 2017 is Stichting Elektronisch Loket Kernprocedure Amsterdam (Stichting ELK) opgericht en zijn alle activiteiten, inclusief het systeem, overgedragen aan deze Stichting.

2. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Inventaris en apparatuur	10.619	-
	-	-
Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:		
Stand per 1 januari		
- aanschafprijs	-	-
- cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Mutaties in de boekwaarde		
- investeringen	13.275	-
Saldo mutaties	13.275	-
Stand per 31 december		
- aanschafprijs	13.275	-
- cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	2.656	-
Boekwaarde per 31 december	10.619	-

VLOTTENDE ACTIVA

3. VORDERINGEN

Debiteuren	66.481	26.812
Rekening-courant Stichting VO Zorg Amsterdam-Centraal	2.101.027	681.032
Overige vorderingen en overlopende activa	1.792.732	1.016.956
Overige overheden	173.834	286.149
	<u>4.134.074</u>	<u>2.010.949</u>

Op de vorderingen is ultimo 2017 geen voorziening noodzakelijk.
De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

Uitsplitsing rekening-courant Stichting VO Zorg Amsterdam-Centraal

Tot 31 juli 2014 opereerde het Samenwerkingsverband vanuit de Stichting VO Zorg Amsterdam-Centraal.

Per 1 augustus 2014 opereert het Samenwerkingsverband in het kader van Passend Onderwijs vanuit Vereniging Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen. Vanwege afwikkeling van de subsidie plusmiddelen is de Stichting in stand gehouden. In 2017 is per abuis ook het voorschot plusmiddelen 2016-2017 en 2017-2018 door het ROC van Amsterdam als penvoerder van deze subsidie aan de Stichting overgemaakt.

Hieronder is het verloop van de rekening-courant weergegeven.

	2017	2016
Stand per 1 januari	681.032	678.267
Subsidie plusmiddelen: eindafrekening 15-16	89.900	-
Subsidie plusmiddelen: voorschot 16-17 en 17-18	1.329.490	3.500
Verrekening kosten	605	-735
Stand per 31 december	<u>2.101.027</u>	<u>681.032</u>

Over de rekening-courant is geen rente in rekening gebracht.

De rekening-courant wordt in mei 2018 afgerekend, waarna de Stichting geliquideerd wordt.

Uitsplitsing overige vorderingen en overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten tussentijdse groeibekostiging VSO	604.617	519.142
Vooruitbetaalde kosten hoogbegaafdheidsprojecten	79.850	-
Vooruitbetaalde kosten subsidies (Plusmiddelen en Bestedingsplan Passend Onderwijs)	259.823	193.332
Vooruitbetaalde kosten en waarborgsom nieuwe huisvesting	56.339	-
Vooruitbetaalde kosten diversen	2.087	2.042
Bijdragen scholen STOP en TOP	100.500	82.500
Bijdragen scholen Transferium	232.125	177.633
Bijdragen scholen tussentijdse plaatsing VSO	316.624	-
Bijdrage SWV PO nieuw systeem ELK aug-dec 2016	130.397	32.102
Detachering personeel	5.453	-
Rente kapitaalrekeningen	4.917	10.205
	<u>1.792.732</u>	<u>1.016.956</u>

Uitsplitsing overige overheden

Overige subsidies OCW

Plusvoorziening 2015-2016	-	89.900
Plusvoorziening 2016-2017	-	183.217

Gemeentelijke subsidies

Bijdrage gemeente Amsterdam Keuzegids VO en aanpak niet-schoolgaande leerlingen	132.721	-
Bestedingsplan Passend Onderwijs	20.200	13.032
MBO-agenda	7.661	-
Nieuw systeem ELK	13.252	-
	<u>173.834</u>	<u>286.149</u>

De hieronder weergegeven subsidies zijn geormerkte OCW-subsidies met een verrekeningsclausule.

De Vereniging heeft deze subsidie niet rechtstreeks van OCW ontvangen, maar via het ROC van Amsterdam als penvoerder.

Model G2B Subsidie met verrekeningsclausule doorlopend tot in volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Plusvoorziening 2016-2017	-	7-2-2017	800.000	-	183.217	-183.217	-	459.869	-643.086	156.914
Plusvoorziening 2017-2018	-	20-7-2017	651.397	-	-	-	-	126.686	-126.686	524.711

4. LIQUIDE MIDDELEN

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
ING rekening-courant	147.591	325.618
ING zakelijke spaarrekening	963.218	1.562.350
ING vermogen spaarrekening	6.508.901	4.701.152
Rabobank rekening-courant	348.159	349.890
Rabobank doelreserveren	2.351.590	2.350.000
	<u>10.319.459</u>	<u>9.289.010</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking en zijn direct opeisbaar.

5. EIGEN VERMOGEN

VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING

Het bestuur stelt voor het positieve resultaat als volgt te bestemmen:

- € 432.024 ten gunste van de algemene reserve
- € 101.221 ten gunste van de bestemmingsreserve huisvesting
- € 384.161 ten gunste van de bestemmingsreserve versterken basisondersteuning scholen
- € 100.000 ten gunste van de bestemmingsreserve systeem Samenwerkingsverband

Het voorstel is al in de balans verwerkt.

Het verloop van het eigen vermogen in het boekjaar is daarmee als volgt:

Algemene Reserve

Stand per 1 januari	2.000.000	1.680.000
Toevoeging vanwege vrijval wettelijke- en bestemmingsreserve St. ELK	167.976	
Toevoeging conform voorstel resultaatbestemming	432.024	403.988
Onttrekking ten behoeve van wettelijke reserve	<u>-</u>	<u>-83.988</u>
Stand per 31 december	<u>2.600.000</u>	<u>2.000.000</u>

Wettelijke Reserve

Stand per 1 januari	83.988	-
Vrijval vanwege oprichting Stichting ELK	<u>-83.988</u>	<u>83.988</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>83.988</u>

Op 15 december 2017 is Stichting Elektronisch Loket Kernprocedure Amsterdam (Stichting ELK) opgericht en zijn alle activiteiten, inclusief het systeem, overgedragen aan deze Stichting. De wettelijke reserve komt daarmee te vervallen.

Bestemmingsreserve voormalige reboundprojecten

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	1.265.003	1.265.003
Toevoeging conform voorstel resultaatbestemming	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>1.265.003</u></u>	<u><u>1.265.003</u></u>

Het de Stichting heeft deze bestemmingsreserve geschonken ten behoeve van projecten soortgelijk aan de voormalige reboundprojecten. In 2018 wordt deze bestemmingsreserve ingezet ten behoeve van de bovenschoolse voorzieningen (voormalige reboundprojecten), waardoor toekomstige middelen breder inzetbaar zijn.

Bestemmingsreserve huisvesting

Stand per 1 januari	-	-
Toevoeging conform voorstel resultaatbestemming	<u>101.221</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>101.221</u></u>	<u><u>-</u></u>

De in 2017 geplande verhuizing is uitgesteld naar 2018. Het overschot is opgenomen als bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Lwoo/Pro

Stand per 1 januari	1.756.441	1.756.441
Toevoeging conform voorstel resultaatbestemming	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>1.756.441</u></u>	<u><u>1.756.441</u></u>

Deze bestemmingsreserve is opgenomen om de negatieve gevolgen van een eventuele landelijke verevening van de leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijsmiddelen op te vangen.

Bestemmingsreserve versterken basisondersteuning scholen

Stand per 1 januari	3.085.324	2.660.556
Toevoeging conform voorstel resultaatbestemming	<u>384.161</u>	<u>424.768</u>
Stand per 31 december	<u><u>3.469.485</u></u>	<u><u>3.085.324</u></u>

De komende jaren ontvangen de scholen extra middelen die scholen kunnen investeren in hun interne zorgstructuur om het niveau van basisondersteuning aantoonbaar te verhogen.

Bestemmingsreserve registratiesysteem

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Toevoeging conform voorstel resultaatbestemming	<u>100.000</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>100.000</u></u>	<u><u>-</u></u>

De bouw van het systeem is uitgesteld omdat eerst onderzoek nodig was naar de optimalisatie van de werkprocessen van het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie.

Bestemmingsreserve hoogbegaafdheid

Stand per 1 januari	285.100	285.100
Toevoeging conform voorstel resultaatbestemming	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>285.100</u></u>	<u><u>285.100</u></u>

Deze bestemmingsreserve is in 2017 niet gebruikt, aangezien de kosten de reguliere begroting niet overschrijden. De bestemmingsreserve blijft de komende jaren beschikbaar voor projecten en scholing.

Bestemmingsreserve nieuw systeem ELK

Stand per 1 januari	83.988	-
Onttrekking vanwege ingebruikname systeem	<u>-83.988</u>	<u>83.988</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>83.988</u></u>

In 2016 was de bouw van het systeem ELK nog in ontwikkeling, waardoor nog geen kosten waren opgenomen en deze bestemmingsreserve was opgenomen. In 2017 is het systeem in gebruik genomen en zijn de kosten gemaakt en gedeeltelijk uit deze bestemmingsreserve bekostigd.

Op 15 december 2017 is Stichting Elektronisch Loket Kernprocedure Amsterdam (Stichting ELK) opgericht en zijn alle activiteiten, inclusief het systeem, overgedragen aan deze Stichting.

Totaal bestemmingsreserves

<u><u>6.977.250</u></u>	<u><u>6.475.856</u></u>
-------------------------	-------------------------

6. VOORZIENINGEN

Personeelsvoorziening

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	10.000	-
Vrijval	-5.200	
Dotatie jubilea	-	10.000
	<u> </u>	<u> </u>
Stand per 31 december	<u>4.800</u>	<u>10.000</u>

Er is een schattingswijziging toegepast. Vanaf 2017 is de berekening gebaseerd op reële uitgangspunten en het effect op het resultaat is ongeveer gelijk aan de vrijval. Van de stand per 31 december heeft een bedrag van € 1.944 een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

7. KORTLOPENDE SCHULDEN

Crediteuren	2.065.786	868.125
Belastingen en premies sociale verzekeringen	50.660	41.739
Schulden ter zake van pensioenen	15.580	8.050
Overige schulden en overlopende passiva	2.750.076	1.896.189
	<u> </u>	<u> </u>
	<u>4.882.102</u>	<u>2.814.103</u>

Uitsplitsing overige schulden en overlopende passiva

Vooruitontvangen subsidiegelden OCW

- Plusmiddelen

	559.717	-
--	---------	---

Vooruitontvangen subsidiegelden gemeente Amsterdam

- Bestedingsplan Passend Onderwijs

	422.188	-
--	---------	---

- MBO-agenda

	34.139	19.281
--	--------	--------

- Aanval op de Uitval

	105.190	100.184
--	---------	---------

- Nieuw systeem ELK 2016-2018

	-	72.402
--	---	--------

Personele kosten	55.827	24.141
Bureaunkosten	26.487	22.321
Vakantiegeld en verlof	86.106	74.504
Accountantskosten	10.047	30.431
Kosten vergoeding zorgcoördinatoren	-	633.334
Kosten bovenschoolse voorzieningen	577.913	109.167
Kosten School2Care	-	350.000
Kosten nieuw systeem ELK	108.463	83.988
Kosten Ambulatorium - VO-Adviesteam	-	87.462
Kosten capaciteitenonderzoek	160.556	151.324
Kosten MBO-agenda	17.083	58.965
Overige kosten projecten en activiteiten	182.778	42.729
Vooruitontvangen bedragen (S)TOP	156.333	24.500
Vooruitontvangen bedragen tussentijdse plaatsing VSO	197.591	-
Retour gemeente Amsterdam inzake onderbesteding subsidie	49.658	11.456
	<u> </u>	<u> </u>
	<u>2.750.076</u>	<u>1.896.189</u>

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De Vereniging heeft een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met Stichting Altra ter waarde van € 2,6 miljoen per schooljaar voor de inzet van Begeleiders Passend Onderwijs, die eindigt op 1 augustus 2020.

Het contract biedt de mogelijkheid om jaarlijks vóór 1 mei het daaropvolgende schooljaar op te zeggen.

Voor schooljaar 2018-2019 is reeds besloten het contract te continueren.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

8. RIJKSBIJDRAGEN OCW

	2017	Begroting	2016
	€	€	€
Lichte ondersteuning algemeen (inclusief verevening)	3.835.506	3.815.604	3.739.036
Lichte ondersteuning Lwoo	28.285.992	27.430.856	27.355.230
Lichte ondersteuning Pro	6.336.552	6.144.987	6.128.045
Zware ondersteuning personeel	21.506.943	20.719.759	20.256.675
Zware ondersteuning materieel	1.133.856	1.127.850	1.113.118
	<u>61.098.849</u>	<u>59.239.056</u>	<u>58.592.104</u>

Per 2017 zijn de afdrachten volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs opgenomen als lasten; zie toelichting 17. Voor de leesbaarheid zijn ook de begroting en afdrachten in 2016 conform deze wijziging aangepast.

De rijksbaten zijn bijna 1,9 miljoen hoger dan begroot. In het najaar van 2017 besloot het nieuwe kabinet dat nieuwkomers worden meegerekend in de toekenning van lichte en zware bekostiging van samenwerkingsverbanden. Dit is met terugwerkende kracht voor kalenderjaar 2017 hersteld. Voor Amsterdam gaat het om ruim 300 nieuwkomers. Daarnaast is ook het toegekende bedrag per leerling voor zware ondersteuning verhoogd.

9. OVERHEIDSBIJDRAGEN EN SUBSIDIES OVERIGE OVERHEDEN

	2017	Begroting	2016
	€	€	€
<u>Overige subsidies OCW</u>			
Plusmiddelen 2015-2016 en overschot 2014-2015	-	-	653.936
Plusmiddelen 2016-2020	586.556	466.665	183.217
<u>Gemeentelijke subsidies</u>			
Nieuw systeem ELK	160.316	136.937	53.503
VO-Adviesteam - Ambulatorium	-	350.000	382.089
Bestedingsplan Passend Onderwijs	274.132	-	-
Onderwijszorgarrangementen	338.543	-	-
Procesbegeleiding Zorgco-OKA-BPO	-	-	27.521
Programmageden VSV - Aanval op de Uitval	142.494	150.000	138.468
MBO-agenda	212.948	271.000	306.988
	<u>1.714.989</u>	<u>1.374.602</u>	<u>1.745.722</u>

De subsidiebatens zijn hoger doordat bij het vaststellen van de begroting de continuering van enkele van de bovenstaande subsidies voor schooljaar 2017-2018 nog niet bekend was.

10. BIJDRAGE SCHOOLBESTUREN

	<u>2017</u>	<u>Begroting</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
STOP	172.667	163.583	191.750
TOP	79.000	81.792	75.075
Transferium	429.314	536.256	391.225
Tussentijdse plaatsing VSO	141.136	-	-
	<u>822.117</u>	<u>781.631</u>	<u>658.050</u>

De doorbelastingen plaatsing op Transferia zijn lager dan begroot doordat sprake was van een onderbezetting.

Inmiddels is het aantal ingekochte Transferia-plaatsen verlaagd.

De doorbelastingen inzake tussentijdse plaatsing in het VSO waren wel bestuurlijk afgesproken, maar niet in de begroting opgenomen.

11. OVERIGE BATEN

Bijdrage systeem ELK - Samenwerkingsverband PO	96.190	82.162	32.102
Gemeente Amsterdam - keuzegids VO en aanpak niet-schoolgaand	132.721	-	-
Detachering personeel	5.453	-	-
	<u>234.364</u>	<u>82.162</u>	<u>32.102</u>

De bijdrage van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs is voor de bouw van het nieuwe systeem ELK.

De gemeente Amsterdam financierde de keuzegids-VO en kosten voor de projectleider aanpak niet-schoolgaande leerlingen.

12. PERSONEELSLASTEN

	2017	Begroting	2016
	€	€	€
12a Lonen en salarissen			
Brutoloon en salarissen personeel bureau	248.583	541.425	129.354
Brutoloon en salarissen Onderwijsschakelloket	394.005	507.000	339.471
Brutoloon en salarissen Toelatingsadviescommissie	46.410	78.454	22.930
Brutoloon en salarissen gesubsidieerde projecten	13.688	-	2.465
Brutoloon en salarissen nieuw systeem ELK	8.121	-	-
Brutoloon en salarissen OSVO	3.931	-	-
Brutoloon en salarissen professionalisering scholen	-	-	4.215
Sociale lasten	95.124	-	68.915
Pensioenlasten	181.755	-	97.614
<i>totaal lonen en salarissen</i>	991.617	1.126.879	664.964

Eind 2017 had het Samenwerkingsverband 16,8 fte in dienst (eind 2015: 11,1 fte). De lagere lasten ontstaan doordat de in de begroting opgenomen uitbreiding van het bureau pas in september is verwezenlijkt. Daar staan hogere overige personele lasten tegenover.

12b Overige personele lasten

Personeel niet in loondienst:

Loonkosten gedetacheerd personeel bureau	63.332	74.575	132.839
Loonkosten gedeteteerd personeel/zzp'ers beleid	37.747	40.000	3.414
Kosten zzp'ers voorbereiding AVG	33.686	-	-
Kosten zzp'ers communicatie	45.329	17.000	14.665
Kosten zzp'ers bouw SWV-systeem	19.696	-	6.731
Loonkosten gedetacheerd personeel en zzp'ers TAC	141.553	105.546	141.986
Loonkosten gedetacheerd personeel programma's	71.880	50.000	39.243
Kosten zzp'ers programma's	31.530	10.000	26.625
Loonkosten gesubsidieerde projecten (gedetacheerd/zzp'ers)	599.753	409.500	341.677
<i>subtotaal overige personele lasten: niet in loondienst</i>	1.044.506	706.621	707.180

De oorzaak van de hogere overige personele lasten komt doordat een aantal noodzakelijke activiteiten niet begroot was: de evaluatie van het ondersteuningsplan, voorbereiding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), verhoogde focus op communicatie en een projectleider voor de bouw van het nieuwe registratiesysteem.

De hogere lasten bij de Toelatingsadviescommissie zijn veroorzaakt doordat (tijdelijke) personele uitbreiding nodig was om de piekbelasting op te vangen.

Daarnaast zijn de hogere lasten veroorzaakt doordat enkele toegekende subsidieprojecten voor schooljaar 2017-2018 bij het vaststellen van de begroting nog niet bekend waren.

Voor de gedetacheerde medewerkers vanuit de deelnemende onderwijsinstellingen zijn de doorberekende kosten de salariskosten, inclusief pensioen- en sociale lasten.

Overige personele lasten vervolg

Reiskosten	649	-	3.590
Overige kosten	442	-	72
Scholings- en ontwikkelingskosten	54.320	34.000	9.679
Mutatie verlof	1.995	-	39.215
Mutatie voorziening jubilea	-5.200	-	10.000
Wervings- en selectiekosten		-	29.779
Vacatievergoeding Ondersteuningsplanraad	4.360	5.000	1.658
Af: uitkeringen	-28.508	-	-
<i>subtotaal overige personele lasten vervolg</i>	<u>28.058</u>	<u>39.000</u>	<u>93.993</u>

De studie- en scholingskosten zijn hoger dan begroot, doordat noodzakelijke organisatie- en teamontwikkeling niet was begroot.

<i>totaal overige personele lasten</i>	1.072.564	745.621	801.173
<i>Totaal personele lasten</i>	<u>2.064.181</u>	<u>1.872.500</u>	<u>1.466.137</u>

12c Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het bezoldigingsmaximum in 2017 is voor de Vereniging € 181.000. Zoals op de volgende pagina weergegeven, is deze norm niet overschreden. De bezoldiging van de directeur-bestuurder blijft ruim onder deze norm en de leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging.

Model Wet Normering Topinkomens: vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Naam	Otto, F.	de Ruijter, A.M.	Admiraal, L.S.P.	Brouwers, L.M.H.	Kervezee, R.T.	Kuiken, R.	Merkx, J.E.A.M.	Neuhaus, C.E.M.	van der Poel, A.P.M.	de Wit, A.J.C.
Functie(s)	Directeur	Directeur- Bestuurder	Bestuurslid	Bestuurslid	Voorzitter	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid
Voorzittersclausule van toepassing (J/N)	N	N	N	N	J	N	N	N	N	N
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 1/6	1/3 - 31/12	20/12 - 31/12	1/1 - 1/8	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 1/8	1/1 - 31/12	20/12 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris	nee	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	ja	ja	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	74.879	151.742	545	10.463	27.150	18.100	10.463	18.100	545	18.100
Bezoldiging										
Beloning	46.143	105.548	-	-	-	-	-	-	-	-
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	95	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Vorzieningen beloning betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	46.238	105.568	-	-	-	-	-	-	-	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	46.238	105.568	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	120.970	-	-	-	-	-	-	-	-	-

De directeur, F. Otto, is op 1 juni 2017 met pensioen gegaan. Op 1 maart is zijn opvolgster Ariëlle de Ruijter gestart.
Het Samenwerkingsverband heeft geen toezichthouders, noch functionarissen van wie de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat.

13. AFSCHRIJVINGSLASTEN

	2017	Begroting	2016
	€	€	€
Materiële vaste activa inventaris en apparaten	2.656	-	-
	<u>2.656</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

14. HUISVESTINGSLASTEN

De huurverplichtingen (Buiksloterweg) van de Stichting, zijn overgenomen door de Vereniging.

De in 2017 geplande verhuizing is uitgesteld naar 2018, waardoor de kosten veel lager zijn dan begroot. Het overschot is opgenomen als bestemmingsreserve.

15. OVERIGE LASTEN

15a Bureaunkosten

Administratie & beheerkosten	29.176	30.000	21.808
Secretariële ondersteuning	11.167	-	-
Vergaderkosten	3.559	-	4.049
Loonadministratie & bedrijfsgezondheidsdienst	6.244	10.000	3.399
Juridische kosten, inclusief geschillencommissie	-	30.000	8.557
ICT-kosten	27.552	30.000	18.519
Kosten afscheidskonferentie	11.752	-	199
Communicatiekosten, inclusief website	7.408	3.000	2.752
<i>subtotaal</i>	<u>96.858</u>	<u>103.000</u>	<u>59.283</u>

De hogere bureaunkosten worden met name veroorzaakt door de inhuur van externe secretariële ondersteuning (deels vanwege ziektevervangings) en de afscheidskonferentie van voormalig directeur F. Otto, die niet begroot waren.

Er zijn geen juridische kosten gemaakt, doordat bemiddeling door eigen medewerkers geschillen heeft voorkomen.

15b Kosten (beleids)advies en consult algemeen

Kosten beleidsontwikkeling, inclusief visietraject	58.920	45.000	39.334
Kosten communicatiestrategie	18.150	-	-
Kosten monitoring & evaluatie	21.030	20.000	15.966
Kosten notaris advies governance	5.637	-	14.814
<i>subtotaal</i>	<u>103.737</u>	<u>65.000</u>	<u>70.114</u>

In de begroting was de ontwikkeling van een communicatiestrategie niet opgenomen. Daarnaast zijn meer kosten gemaakt voor het opstellen van het tabellenboek, dat gebruikt wordt voor onder meer de evaluatie van het ondersteuningsplan.

15c Programmakosten

Kosten evaluatie basisondersteuning en SOP	108.860	120.000	30.671
Kosten vergoeding zorgcoördinatoren	527.999	716.000	633.334
Kosten professionalisering & (proces)begeleiding scholen	26.462	41.000	27.579
Kosten Begeleiders Passend Onderwijs	3.088.030	3.075.000	3.014.325
Kosten adviseurs passend onderwijs zieke leerlingen	153.750	160.000	161.775
Kosten registratiesysteem OSL/TAC	60.356	100.000	13.431
Kosten indicering Lwoo en Pro, incl. systeem	143.804	165.000	129.016
Kosten niet-bekostigde nieuwkomers	234.500	234.500	-
Kosten centraal capaciteitenonderzoek	193.482	200.000	186.814
Kosten systeem overstap VO-mbo	3.675	50.000	4.319
Kosten warme overdracht	17.742	25.000	17.348
Kosten STOP- en TOP-locatie	340.048	350.000	311.000
Kosten pilot Hogelant	26.127	-	-
Kosten Transferia	1.521.280	1.428.000	1.606.833
Kosten hoogbegaafdheid	81.823	120.000	14.900
<i>subtotaal</i>	<u>6.527.938</u>	<u>6.784.500</u>	<u>6.151.345</u>

De programmakosten zijn met name lager dan begroot, doordat niet alle scholen volledig voldeden aan de voorwaarden voor de vergoeding van de zorgcoördinatoren.

De begrote kosten voor het registratiesysteem waren bestemd voor de bouw. De bouw is uitgesteld, aangezien eerst onderzoek nodig bleek naar de optimalisatie van de werkprocessen van het Onderwijsschakelloket en de Toelatingsadviescommissie. Ook was projectleiding nodig voor begeleiding van het offertetraject en de bouw. Eind 2017 startte met een *proof of concept*. Voor de bouw van het systeem in 2018 is een bestemmingsreserve opgenomen.

De kosten voor de Transferia zijn hoger dan begroot, doordat het in de begroting opgenomen aantal plaatsen (van 98 naar 84) contractueel pas per augustus 2017 is overeengekomen.

15d Kosten individuele leerlingen

Frictiefonds (plaatsbekostiging, inschrijvings-reiskosten)	46.227	50.000	41.336
Huisonderwijs zieke leerlingen	89.182	267.000	57.365
Tussentijdse plaatsing in het VO	38.423	100.000	8.400
<i>subtotaal</i>	<u>173.832</u>	<u>417.000</u>	<u>107.101</u>

De kosten voor individuele leerlingen zijn lager dan begroot, doordat het bedrag voor huisonderwijs te hoog begroot was.

De verwachte stijging in het huisonderwijs is in een keer begroot in plaats van over meerdere jaren.

Daarnaast stappen minder leerlingen tussentijds over van het voortgezet speciaal onderwijs naar het voortgezet onderwijs dan verwacht.

15e Kosten subsidie projecten (excl. personele lasten, zie 10)*Plusmiddelen 2012-2016*

Plusvoorziening: Bindelmeer en Mundus College	-	-	116.666
School2Care	-	-	350.000

Plusmiddelen 2016-2017 / 2017-2018

Onderzoek plusvoorzieningen	8.325	-	5.457
Aanpak schoolcultuur en veiligheid: Mundus en Orion College	183.333	116.666	83.334
Gespecialiseerde expertise nieuwkomers: Mundus en MCO	199.999	116.667	83.334
School2Care	100.000	58.333	-
Trajecten diagnostiek (S)TOP	90.000	58.333	958

Overige subsidie- en extern gefinancierde projecten

VO-Adviesteam - Ambulatorium	-	350.000	349.962
Onderwijs-zorgarrangementen (OZA) 2016-2017	478.348	-	-
Bestedingsplan Passend Onderwijs 2017-2018	82.397	-	-
Onderzoek Integrale indicering / nieuw OKR	29.814	-	32.126
Procesbegeleiding	-	-	7.960
Systeem overstap PO-VO	231.732	234.036	18.360
Keuzegids VO	25.051	-	-
Aanval op de Uitval	17.004	25.833	4.126
MBO-agenda	100.106	166.000	173.625
<i>subtotaal</i>	<u>1.546.108</u>	<u>1.125.868</u>	<u>1.225.908</u>

De hogere kosten zijn veroorzaakt doordat enkele toegekende subsidieprojecten voor schooljaar 2017-2018 bij het vaststellen van de begroting nog niet bekend waren. .

De begrote kosten voor het VO-Adviesteam en Ambulatorium zijn niet gemaakt, doordat de gemeente dit project direct aan hen bekostigt

<u>15f Onvoorzien</u>	-	200.000	210.000
------------------------------	---	---------	---------

15g Accountantskosten controle jaarrekening

Controle jaarrekening	9.075	25.000	21.585
Controle subsidie projecten	1.764	10.000	19.299
<i>subtotaal</i>	<u>10.839</u>	<u>35.000</u>	<u>40.884</u>

De accountantskosten zijn lager dan begroot, doordat het honorarium van de nieuwe accountant (Horlings) lager is dan het in de begroting opgenomen bedrag.

<i>Totaal overige lasten</i>	<u><u>8.459.313</u></u>	<u><u>8.730.369</u></u>	<u><u>7.864.635</u></u>
-------------------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

16. DOORBETALINGEN AAN SCHOOLBESTUREN

Per 2017 zijn de afdrachten en doorbetalingen aan schoolbesturen volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs opgenomen als lasten. In 2016 werden deze afdrachten en doorbetalingen nog als negatieve baten opgenomen.

Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW

Afdracht Lwoo	25.104.338	24.605.119	25.411.479
Afdracht Pro	6.408.964	6.333.270	6.315.355
Afdracht VSO personeel	12.616.252	12.180.005	11.893.345
Afdracht VSO materieel	809.245	809.245	771.806
<i>subtotaal</i>	<u>44.938.799</u>	<u>43.927.639</u>	<u>44.391.985</u>

Doorbetaling op basis van groei 1 februari VSO	951.011	902.305	684.405
--	---------	---------	---------

Overige doorbetalingen aan schoolbesturen

Special classes	405.300	405.300	429.000
Tussenvoorzieningen	820.800	820.800	599.250
Ondersteuning in het regulier onderwijs	4.896.991	5.000.000	2.635.187
Ondersteuning in het voortgezet speciaal onderwijs	300.000	300.000	-
<i>subtotaal</i>	<u>6.423.091</u>	<u>6.526.100</u>	<u>3.663.437</u>

<i>Totaal doorbetalingen aan schoolbesturen</i>	<u>52.312.901</u>	<u>51.356.044</u>	<u>48.739.827</u>
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Model E Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2017	Resultaat 2017	Art 2:403 BW	Deelname %	Consolidatie
Stichting Elektronisch Loket Kernprocedure Amsterdam	Stichting	Amsterdam	4	-	-	nee	-	nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2 contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Verbonden partijen zijn partijen waarop het Samenwerkingsverband invloed heeft of financieel mee verbonden is.

Het Samenwerkingsverband is verbonden met Stichting Elektronische Loket Kernprocedure Amsterdam, omdat de directeur-bestuurder samen met de bestuurder van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Amsterdam en Diemen het bestuur van deze Stichting vormt.

Deze Stichting is op 15 december 2017 opgericht. Per 1 januari 2018 worden activiteiten vanuit deze Stichting verricht, waardoor eind 2017 nog geen eigen vermogen op de balans staat en resultaat is behaald.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Amsterdam, 16 mei 2018

Het bestuur:

de heer L.S.P. Admiraal, lid

mevrouw R.T. Kerzee, voorzitter

de heer R. Kuiken, lid

mevrouw C.E.M. Neuhaus, lid

mevrouw A.P.M. van der Poel, lid

mevrouw A.M. de Ruijter, directeur-bestuurder

de heer A.J.C. de Wit, lid

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE REGELING RESULTAATBESTEMMING

In de statuten van de Vereniging is geen statutaire regeling betreffende de resultaatbestemming opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Goedkeurende verklaring volgt na vaststelling van het jaarverslag door het bestuur op 16 mei 2018.

Bijlage 1. OVERZICHT AANGESLOTEN SCHOOLBESTUREN SAMENWERKINGSVERBAND

Voortgezet onderwijs
De Amsterdamse Mavo
Onderwijsstichting Esprit
Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia
Openbare Stichting Scholengemeenschap Reigersbos
Stichting Ceder Groep
Stichting Clusius College
Stichting Islamitisch Onderwijs
Stichting Joods Bijzonder Onderwijs
Stichting Joodse Kindergemeenschap Cheider Amsterdam
Stichting Kolom
Stichting Mediacollege Amsterdam
Stichting Montessori Scholengemeenschap Amsterdam
Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Progresso
Stichting Samenwerkingschool voor Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs IJburg
Stichting Spinoza Lyceum Amsterdam
Stichting Voortgezet Onderwijs Amsterdam Zuid
Stichting Voortgezet Onderwijs van Amsterdam
Stichting voor Persoonlijk Onderwijs
Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland
Stichting Wellant
Stichting Zaan Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs
Vereniging Het Amsterdams Lyceum

Voortgezet speciaal onderwijs
Stichting Altra
Stichting Kolom
Stichting Orion

Bijlage 2. OVERZICHT BESTUUR VERENIGING SAMENWERKINGSVERBAND VO AMSTERDAM-DIEMEN

Naam	Functie bestuur Samenwerkingsverband	Functie schoolbestuur	Nevenfuncties	datum benoeming *	datum aftreden
L.S.P. Admiraal	lid	Directeur Stichting Wellant Amsterdam	Geen	20-12-2017	n.v.t.
Drs. L.M.H. Brouwers, MEd	lid	Bestuurder Stichting Samenwerkingsschool voor Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs IJburg	- Lid van bestuur Combo	18-10-2013	1-8-2017
Drs. R.T. Kervezee	voorzitter	Voorzitter College van Bestuur Esprit Scholen	- Lid Adviesraad Europees Platform - Nuffic - Commissaris bij Woonstichting de Key	18-10-2013	n.v.t.
Drs. R. Kuiken	lid	Lid College van Bestuur Stichting Zaam Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs	- Voorzitter College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Kerk Amsterdam - Voorzitter Raad van Toezicht Regenbooggroep Amsterdam - Voorzitter Stichting Steunfonds Theologie Windesheim - Voorzitter Bètapartners Noord-holland/Flevoland - Bestuurslid Stichting BOA	18-10-2013	n.v.t.
Drs. J.E.A.M. Merx	lid	Voorzitter College van Bestuur Stichting Ceder Groep	- Lid Raad van Toezicht Atlas College Hoorn - Penningmeester Samenwerkingsverband PaO VO Amstelland en Meerlanden - Vicevoorzitter Samenwerkingsverband PaO VO RUW	18-10-2013	1-8-2017
C.E.M. Neuhaus	lid	Voorzitter directie Stichting Voortgezet Onderwijs van Amsterdam	Geen	2-12-2015	n.v.t.
Drs. A.P.M. van der Poel	lid	Directeur Altra	- Bestuurslid Jeugd sportfonds Amsterdam	20-12-2017	n.v.t.
Drs. A.M. de Ruijter	directeur-bestuurder	n.v.t.	- Bestuurslid Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychotherapie - Lid van het bestuur van P3NL, federatie van psychologen, pedagogen en psychotherapeuten - Vrijgevestigd gz-psycholoog (BIG) kinder- en jeugdpsychotherapeut (BIG), Weesp	1-3-2017	n.v.t.
Drs. A.J.C. de Wit	lid	Voorzitter College van Bestuur Stichting Kolom	- Lid Provinciale Staten Noord-Holland - Lid Beroepenveldcommissie Hogeschool van Utrecht - Lid adviescollege CED - Bestuurslid Arkade - Voorzitter Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Amsterdam-Diemens (tot 01-08-2016)	23-9-2016	n.v.t.

* per 16 maart 2017 zijn, met de inwerkingtreding van de nieuwe statuten, alle bestuurders opnieuw benoemd.

Bijlage 3. RESULTAAT PER PROGRAMMA

<i>Deze bijlage geeft een overzicht van het overschot of tekort per programmaonderdeel ten opzichte van de begroting. In het bestuursverslag is dit toegelicht.</i>	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Overschot - tekort t.o.v. begroting
RESULTAAT (LASTEN) PER PROGRAMMA			
LASTEN ALGEMEEN			
Management & Organisatie			
Personele lasten bureau, inclusief vervanging	421.627	611.000	189.372
Overige personele lasten	1.091	5.000	3.909
Scholing en ontwikkeling (inclusief scholing Onderwijsschakelloket)	54.320	24.000	-30.320
Inhuur externen			
Beleidsontwikkeling inclusief projectmanagement	60.799	40.000	-20.799
Communicatiestrategieplan	18.150	-	-18.150
Communicatie	45.329	12.000	-33.329
Huisvesting	18.779	120.000	101.221
Voorbereiding Algemene Verordening Gegevensbescherming	33.741	-	-33.741
Algemene bedrijfskosten			
Personeelsadministratie, bedrijfsarts	6.244	15.000	8.756
Administratie & beheer, kantoor, telefoonkosten	30.443	30.000	-443
Afschrijvingskosten inventaris	2.656	-	-2.656
ICT-kosten	27.552	30.000	2.448
Afscheidsconferentie voormalig directeur F. Otto	11.752	-	-11.752
Juridische kosten	5.637	30.000	24.363
Advies- en onderzoekskosten	24.188	35.000	10.812
Onderzoek plusvoorzieningen (uit subsidie plus*)	11.239	-	-11.239
Accountantskosten	4.241	35.000	30.759
Communicatiemateriaal & website	7.408	8.000	592
Ondersteuningsplanraad	5.500	5.000	-500
subtotaal	790.696	1.000.000	209.304
LASTEN PROGRAMMA'S			
Programma 1: Ondersteuning aan en op VO-scholen			
1.1 Basisondersteuning - collegiale visitatie	110.824	70.000	-40.824
1.2 Schoolondersteuningsprofielen	8.192	50.000	41.808
1.3 Extra ondersteuningsmiddelen scholen	4.896.991	5.000.000	103.009
1.4 Onderwijsontwikkelingsperspectief	-	-	-
1.5 Professionalisering scholen	554.172	716.000	161.828
1.6 Procesbegeleiding op scholen	27.648	60.000	32.352
1.7 Tussentijdse overstap VSO naar VO	38.423	100.000	61.578
1.8 Afdrachten Lwoo/Pro	31.513.302	30.938.389	-574.913
subtotaal	37.149.552	36.934.389	-215.163
Programma 2: Extra ondersteuning leerlingen			
2.1a Frictiefonds	46.227	50.000	3.773
2.1b Huisonderwijs aanvullend	89.182	267.000	177.818
2.2 VO-Adviesteam - Ambulatorium	-	350.000	350.000
subtotaal	135.409	667.000	531.591
Programma 3: Ondersteuning in school			
3.1 Begeleiders Passend Onderwijs	3.088.030	3.075.000	-13.029
3.2 Begeleiders Zieke kinderen en huisonderwijs	153.750	160.000	6.250
3.3 Begeleiders vanuit Cluster 1 en 2	2.720	6.000	3.280
subtotaal	3.244.500	3.241.000	-3.499
Programma 4: Dekkend aanbod			
4.1a Bijdrage special class Metis MLA	339.300	339.300	-
4.1b Bijdrage special class Mundus	66.000	66.000	-
4.2a Bijdrage Apollo	615.600	615.600	-
4.2b Bijdrage Hogelant	94.050	94.050	-

4.2c Bijdrage ledersland	68.400	68.400	-
4.2d Bijdrage Tobias	42.750	42.750	-
4.3a Niet bekostigde nieuwkomers	234.500	234.500	-
4.3b Gespecialiseerde expertise nieuwkomers (uit subsidie plus*)	199.999	116.667	-83.332
4.4 Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen	81.853	120.000	38.147
subtotaal	1.742.452	1.697.267	-45.185
Programma 5: Toeleiding			
5.1a Personele kosten Onderwijsschakelloket	531.386	507.000	-24.386
5.1b Systeem & Monitoring SWV-systeem	66.794	100.000	33.206
5.2 Personele kosten Toelatingsadviescommissie	205.942	189.000	-16.942
5.3a Personele kosten indicering Lwoo/Pro	132.309	150.000	17.691
5.3b Kosten systeem Lwoo/Pro	11.495	15.000	3.505
5.4 Centraal capaciteitenonderzoek	193.482	200.000	6.518
5.5a Overstap PO-VO: ELK (bijdrage gemeente/SWV PO)	500.812	356.036	-144.776
5.5b Overstap VO-mbo	3.675	50.000	46.325
5.5c Keuzegids (bekostigd door gemeente Amsterdam)	36.979	-	-36.979
5.6 VO-VO schoolwisselaars	-	-	-
5.7 Warme overdracht PO-VO	17.742	25.000	7.258
5.8 Arbeidstoeleiding / PRO-ROC-trajecten	32.937	35.000	2.063
subtotaal	1.733.554	1.627.036	-106.518
Programma 6: Bovenschoolse voorzieningen			
6.1a STOP-voorziening: 2 locaties met samen 26 plekken	234.859	230.000	-4.859
6.1b TOP-voorziening: 1 locatie met 13 plekken	120.000	120.000	-
6.1c (S)TOP: versterken diagnostiek (uit subsidie plus *)	91.984	58.333	-33.651
6.1d Pilot Hogelant	34.664	-	-34.664
6.2 Transferium	1.521.280	1.428.000	-93.280
6.3 School2Care (uit subsidie plus*)	100.000	58.333	-41.667
6.4 Aanpak schoolcultuur en veiligheid (uit subsidie plus*)	183.333	116.666	-66.667
subtotaal	2.286.120	2.011.332	-274.788
Programma 7: Voortgezet speciaal onderwijs			
7.1 Deelname VSO; zie afdracht hierboven	13.425.497	12.989.250	-436.247
7.2 Tussentijdse groei VSO	951.012	902.305	-48.707
7.3 Extra ondersteuningsmiddelen VSO	300.000	300.000	-
7.4 Onderwijs-zorgarrangementen (subsidie)	480.405	-	-480.405
subtotaal	15.156.914	14.191.555	-965.359
Programma 8: Projecten			
8.1a Niet-schoolgaande leerlingen (uit subsidie plus*)	95.741	58.333	-37.408
8.1b Doorbraakoverleg	-	-	-
8.2 Aanval op de Uitval (subsidie)	143.390	150.000	6.610
8.3 MBO-agenda (subsidie)	212.948	271.000	58.052
8.4 Onderzoek naar schoolwisselingen	34.286	30.000	-4.286
8.5 Bestedingsplan Passend Onderwijs (subsidie BPO*)	132.270	-	-132.270
subtotaal	618.635	509.333	-109.302
Onvoorziene lasten	-	200.000	200.000
TOTALE LASTEN	62.857.830	62.078.912	-778.918

Totale lasten exclusief afdrachten

17.919.032

18.151.273

*De subsidies plusmiddelen 2017-2018, Onderwijs-zorgarrangement en Bestedingsplan Passend Onderwijs waren niet opgenomen in de begroting.